

Gerard Manley Hopkins

PESMI

Slika na naslovnici:
J. M. William Turner,
Snežni metež – parnik zapušča pristanišče, 1842

Tiskana izdaja knjige je izšla leta 2007
ISBN 978-961-6519-22-9

Gerard Manley Hopkins

PESMI

Iz angleščine prevedli

Veno Taufer,

Andrej Arko, Miljana Cunta in Matjaž Črnivec

Spremna beseda

Veno Taufer

Ljubljana
2018

Elektronska knjižna zbirka

e-33

Urednika zbirke *Gorazd Kocijančič* in *Vid Snoj*

Gerard Manley Hopkins

Pesmi

Iz angleščine prevedli *Veno Taufer*,
Andrej Arko, *Miljana Cunta* in *Matjaž Črnivec*
Spremna beseda *Veno Taufer*

Oblikovanje elektronske izdaje *Lucijan Bratuš*

Izdajatelj

Za KUD Logos *Mateja Komel Snoj*

Ljubljana 2018

Elektronska izdaja e-33

Elektronski vir (pdf)

Način dostopa (URL):

<http://www.kud-logos.si/e-knjige/>

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili
v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani
COBISS.SI-ID=296680448
ISBN 978-961-7011-59-3 (pdf)

KAZALO

II Iz predgovora v zbirko pesmi

15	Pesmi zrelega obdobja (1875–1889)
16	<i>The Wreck of the Deutschland</i>
17	Brodolom Deutschlanda
52	<i>God's Grandeur</i>
53	Božja veličina
54	<i>The Starlight Night</i>
55	Zvezdna noč
56	'As kingfishers catch fire'
57	»Ko se vodomci vžgo«
58	<i>Spring</i>
59	Pomlad
60	<i>The Sea and the Skylark</i>
61	Morje in škrjanec
62	<i>The Windhover</i>
63	Sokol
64	<i>Pied Beauty</i>
65	Pisana lepota
66	<i>The Caged Skylark</i>
67	Škrjanec v kletki
68	<i>Hurrahing in Harvešt</i>
69	Živio čas žetve
70	<i>The Lantern out of Doors</i>
71	Svetilka zunaj

72	<i>Duns Scotus's Oxford</i>
73	Oxford Duns Scotus
74	<i>Henry Purcell</i>
75	Henry Purcell
76	<i>The Candle Indoors</i>
77	Sveča znotraj
78	<i>Andromeda</i>
79	Andromeda
80	<i>Felix Randal</i>
81	Felix Randal
82	<i>Spring and Fall</i>
83	Pomlad in jesen
84	<i>Inversnaid</i>
85	Inversnaid
86	' <i>To seem the stranger</i> '
87	»Zdi se, tujec«
88	' <i>I wake and feel</i> '
89	»Zbudim se in čutim«
90	' <i>No worst</i> '
91	»Najhujše, hujšega ni«
92	(<i>Carrion Comfort</i>)
93	(Mrhojeda uteha)
94	' <i>Patience, hard thing</i> '
95	»Potrpljenje, težavna stvar«
96	' <i>My own heart</i> '
97	»Moje lastno srce«
98	<i>Spelt from Sibyl's Leaves</i>
99	Prebrano s Sibilinih listov
100	<i>Harry Ploughman</i>
101	Orač Harry

- 102 *That Nature is a Heraclitean Fire and of the comfort
of the Resurrection*
- 103 Narava je heraklitski ogenj in o tolažbi vstajenja
- 106 *In Honour St. Alphonsus Rodriguez*
- 107 V čast sv. Alfonzu Rodriguezu
- 108 *Juštus, quidem tu es, Domine*
- 109 Justus, quidem tu es, Domine
- 110 *'The shepherd's brow'*
- 111 »Na čelu pastirja«
- 112 *To R. B.*
- 113 *Za R. B.*

115 **Pesmi mladostne dobe (1860–1867)**

- 116 *Winter with the Gulf Stream*
- 117 Zima z zalivskim tokom
- 120 *Spring and Death*
- 121 Pomlad in Smrt
- 124 *A Soliloquy of One of the Spies left in the Wilderness*
- 125 Monolog enega od vohunov, ki je ostal v divjini
- 130 *New Readings*
- 131 Nova branja
- 132 *'He hath abolished the old drouth'*
- 133 »On sušo je odpravil starodavno«
- 134 *Heaven-Haven*
- 135 Nebes pristan
- 136 *For a Picture of Saint Dorothea*
- 137 Za sliko svete Doroteje
- 140 *The Beginning of the End*
- 141 Začetek konca
- 144 *'See how Spring opens'*
- 145 »Glej, pomlad prihaja«

- 146 'My prayers muš̄t meet a brazen heaven'
 147 »Molitve mi trčijo ob bronasto nebo«
 148 'Let me be to Thee'
 149 »Naj Ti bom«
 150 *The Half-way House*
 151 Hiša na pol poti
 152 *The Habit of Perfection*
 153 Habit popolnosti
 156 *Nondum*
 157 Nondum
 162 *Eašter*
 163 Velika noč
- 167 **Fragmenti in druge pesmi**
 168 (*Fragments I*) 'The wind, that passes by so fleet'
 169 (*Fragments I*) »Veter, ki gre urno mimo«
 170 '–Hill / Heaven'
 171 »–Grič / nebesa«
 170 'Diš̄tance / Dappled'
 171 »Daljava / dreves maroge«
 172 (*Fragments II*) 'Thick-fleeced bushes'
 173 (*Fragments II*) »Grmovje, odeto z runom na debelo«
 174 (*Fragments III*) (*Stars*)
 175 (*Fragments III*) (*Zvezde*)
 178 (*Fragments IV*) 'The ends of the crisp buds she chips'
 179 (*Fragments IV*) »Ona konce krhkih popkov drobi«
 182 (*Fragments V*) 'The sun juš̄t risen'
 183 (*Fragments V*) »Sonce, pravkar vzšlo«
 184 *Morning, Midday, and Evening Sacrifice*
 185 Jutranja, opoldanska in večerna daritev

- 186 *(Ashboughs)*
187 *(Jesenove veje)*
188 *Epithalamion*
189 Epithalamion
- 194 **Odlomki iz pisem in dnevnika**
- 218 Opombe k pesmim zrelega obdobja (1875–1889)
231 Opombe k pesmim mladostne dobe (1860–1867)
237 Opombe k fragmentom in drugim pesmim
- 239 **Veno Taufer: Ode stiskam jezika in stiskam srca**

Gerard Manley Hopkins

PESMI

GERARD MANLEY HOPKINS

IZ PREDGOVORA V ZBIRKO PESMI (1876 – 1889)

Prevedel Andrej Arko

Nekaj pesmi v tej knjigi je napisanih v jamskem (tekočem) ritmu, običajnem ritmu za angleško rabo, nekaj v trohejskem (odskočnem) ritmu in nekaj v mešanici obeh; in nekaj tistih v običajnem ritmu je sinkopiranih, nekaj ne.

Običajni angleški ritem, zgoraj imenovani jamski ritem, se meri s stopicami po dva ali tri zloge in (če pustimo ob strani nepoudarjene stopice na začetku in na koncu stihov in tudi nekaj izrednih pesniških mer, pri katerih se zdijo stopice po parih skupaj, tako da nastanejo dvojne ali sestavljene stopice) nikoli več in nikoli manj.

Vsaka stopica ima en glavni poudarek ali naglas in ta ali zlog, na katerega pade, se lahko imenuje stopični poudarek, drugi del, en ali dva nenaglašena zloga, pa napoudarjen zlog ali zloga. Stopice (in iz njih izvedeni ritmi), na katere pride prvi poudarek, se imenujejo padajoče stopice in padajoči ritmi, stopice in ritmi, pri katerih pride nepoudarjen zlog na prvo mesto, pa se imenujejo rastoče stopice in ritmi, medtem ko pravimo stopicam in ritmom, pri katerih je poudarek med dvema nepoudarjenima zlogoma, da so nestalni. Te razlike so čiste in naravne, a kadar skandiramo, je zelo prikladno, da posnemamo zgled iz glasbe in vzamemo poudarek vselej prvi, kajti pri taktnici prideta naglas ali glavni naglas vedno na prvo mesto. Če smo storili tako, bosta v običajnem angleškem stihu samo dve možni stopici – takoimenovani naglasni trohej in daktil –, ter ustrezno samo dva možna stalna ritma – takoimenovani trohejski in daktilski. Lahko pa sta pomešana in potem nastane ritem, sestavljen iz daktilov in trohejev

ali iz anapestov in jambov, čemur so stari Grki rekli logaedski ritem. To so dejstva in v skladu z njimi je skandiranje običajno pravilno napisanega angleškega ritma res zelo lahko in na tem mestu ni treba navajati drugih načel.

Ker pa utegne poezija, napisana natančno po teh stopicah in po teh načelih, postati enolična in toga, so pesniki uvedli sprostitev in odstopanja od pravila, da bi vnesli raznolikost, zlasti kadar gre za rastoči naravni ritem, kakor je pri običajnem desetzložnem ali petstopičnem stihu, rimanem ali nerimanem. Te nepravilnosti so pretežno zaobrnjene stopice in zaobrnjeni ali sinkopirani ritem, pri čemer sta dve stopnji ali stopinji sprostitev dve stvari iste vrste. Če rečem zaobrnjena stopica, mislim, da se stavi poudarek tja, kamor – če se odločamo po preostanku mere –, bi sodil nepoudarjeni zlog, poudarjeni zlog pa kamor poudarek, in to se naredi prosto na začetku stiha in v stihu samem po premolku; le komaj kdaj na drugi stopici ali mestu in nikoli na zadnji, razen če pesnik ne označi kakega posebnega namena; tista mesta so namreč značilna in občutena in jih ni lahko dobro dojeti. Vendar je zaobrnitev prve stopice in kakšne srednje stopice po izrazitem premolku nekaj tako naravnega, da naši pesniki od Chaucerja naprej to na splošno uporabljajo brez opazke, pa gre navadno mimo neopaženo in ni mogoče reči, da prispeva k strogi spremembi ritma, pač pa je rajši tista nepravilnost, kakršno kažeta ves naravni tek in pregib. Če pa se zaobrnitev ponovi v dveh zapovrstnih stopicah, zlasti z namenom, da bi zaobjela zelo občutljivo drugo stopico, moramo to pripisati bodisi veliki želji ušesa, ali pa gre za namerni učinek, za vpeljevanje ali *vzpostavljanje* novega ritma na podlagi starega; in ko se novi ali vzpostavljeni ritem dejansko zasliši in hkrati razum naravno nadomesti naravni ali ustaljeni poprejšnji ritem – saj ne pozabimo, kakšen je ritem, ki bi ga po pravici morali slišati –, se oba ritma v nekem smislu odvijata hkrati in tako imamo nekaj, kar bi ustrezalo kontrapunktu v glasbi, namreč dvema ali več zvokom melodije, ki se odvijajo skupaj, in to je sinkopirani ritem. Velik mojster te vrste ritma je Milton in zbori v *Samsonu Agoništesu* so vseskozi napisani v njem

– vendar s pomanjkljivostjo, da pesnik ne pusti bralcu jasno vedeti, kateri osnovni ritem je mišljen, in tako večina bralcev naleti nanje kot na nepravilne. In res, če sinkopiraš vseskozi, ko je slišen dejansko samo eden izmed nasprotnih ritmov, je drugi v resnici uničen, ali ne more priti do izraza, in kar je napisano, je zgolj en ritem in verjetno odskočni ritem, o katerem zdaj govorim.

Odskočni ritem, kakor ga uporabljam v tej knjigi, se meri po stopicah od enega do štirih zlogov, pravilno, za posebne učinke pa je mogoče uporabljati poljubno število šibkih ali nepoudarjenih zlogov. Ima en poudarek, ki pade na edini zlog, če je en sam, če pa jih je več, potem se skandira kot zgoraj, na prvem, in tako povzroči naraščanje v štirih vrstah stopic: enozložnici in tako imenovanem naglaševalnem troheju, daktilu ter prvi štirizložni metrični stopici z enim dolgim zlogom. In tako se pride do štirih ustreznih naravnih ritmov; ampak po imenu so stopice pomešane in katerakoli lahko sledi katerikoli. Zato se odskočni ritem razlikuje od jamskega po tem, da ima ali obsega samo en imenski ritem, mešanega ali logaedskega, namesto treh, po drugi strani pa po tem, da ima dvojno pregibnost stopice, tako da lahko katerikoli od dveh poudarkov bodisi sledi zaporedoma za drugim, bodisi se razdeli na enega, dva ali tri nepoudarjene zloge. Vendar strogi odskočni ritem ne more biti sinkopiran. Pri trohejskem ritmu se kakor na splošno pri logaedskem stopice jemljejo kot enako dolge ali izrazite in se njihova dozdevna neenakost izravna s premolkom ali poudarjenostjo.

Gerard Manley Hopkins

PESMI

PESMI ZRELEGA OBDOBJA (1875–1889)

Prevedel Veno Taufer

THE WRECK OF THE DEUTSCHLAND

Dec. 6, 7 1875

*to the happy memory of five Franciscan nuns,
exiles by the Falck Laws, drowned between
midnight and morning of December 7.*

PART THE FIRST

I

Thou mastering me
God! giver of breath and bread;
World's strand, sway of the sea;
Lord of living and dead;
Thou hast bound bones and veins in me, fastened me flesh,
And after it álmost únmade, what with dread,
Thy doing: and dost thou touch me afresh?
Over again I feel thy finger and find thee.

BRODOLOM DEUTSCHLANDA

*6., 7. decembra 1875
V vesel spomin petih frančiškanskih redovnic,
izgnank po Falckovem zakonu, ki so utonile
med polnočjo in svitom 7. decembra.*

PRVI DEL

I

Ti, ki me mojstriš,
Bog!, ki dih in kruh daruješ;
svetu breg in morju vzgib;
živim in mrtvim gospoduješ;
Ti si me v meso povezal in mi žile zvezal, kosti staknil,
in svoje stvaritve, ki hudo strahuje,
še skoraj nedovršena: si se znova me dotaknil?
Spet te odkrivam in čutim prsta dotik.

2

I did say yes
O at lightning and lashed rod;
Thou heardst me truer than tongue confess
Thy terror, O Christ, O God;
Thou knowest the walls, altar and hour and night:
The swoon of a heart that the sweep and the hurl of the trod
Hard down with a horror of height:
And the midriff astrain with leaning of, laced with fire of stress.

3

The frown of his face
Before me, the hurtle of hell
Behind, where, where was a, where was a place?
I whirled out wings that spell
And fled with a fling of the heart to the heart of the Host.
My heart, but you were dovewinged, I can tell,
Carrier-witted, I am bold to boast,
To flash from the flame to the flame then, tower from the grace
to the grace.

2

Med bičanjem šib
in bliski O rekel sem da;
slišal si me resničneje, kot jezik spregovori,
O Kristus, O Bog, tvoj strah;
Ti poznaš uro in noč, stene in oltar:
medlenje srca, ki ga je v vzgonu in zanosu tvoj korak
obtežil z grozo višav:
in s krčem prepone ob nagibih, ovozal z ognjem stisk.

3

Mrkost Njegovega obličja
pred mano, peklenski ropot
za mano, kje je bil ta kraj, kje, se še spominjaš?
V zvrtničenih sunkih peruti sem se nad ta urok
vzdigoval proč z zamahi srca tja k srcu angelskih jat.
Moje srce, golobje peruti si imelo, rečem lahko
in si drznem trditi, z darom sla,
da švigaš od zublja do zublja, se od milosti do milosti dvigaš.

4

I am sóft sift
In an hourglass—at the wall
Fast, but mined with a motion, a drift,
And it crowds and it combs to the fall;
I steady as a water in a well, to a poise, to a pane,
But roped with, always, all the way down from the tall
Fells or flanks of the voel, a vein
Of the gospel proffer, a pressure, a principle, Christ's gift.

5

I kiss my hand
To the stars, lovely-asunder
Starlight, wafting him out of it; and
Glow, glory in thunder;
Kiss my hand to the dappled-with-damson west:
Since, tho' he is under the world's splendour and wonder,
His mystery must be instressed, stressed;
For I greet him the days I meet him, and bless when I understand.

4

Sem pesek mehak
v peščeni uri ob steni
nagel, a ga gibanje spodnaša, tok, da za slap
se zgošča in valovi proti tésni;
umirjen kot v vodnjaku voda, uravnorežena, kot šipa,
a povezana, zmeraj, vso pot navzdol z vrhá
visokih pobočij ali bokov gole gore, žila
evangelijske ponudbe, pritisk, princip, Kristusov dar.

5

Pošiljam poljube
zvezdam, očarljivemu pršenju
zvezdne luči, ki ga iz nje nosi; v gromu
radosti, temu žarenju;
pošiljam poljub zahodu pegastemu od slivastih lis;
a čeprav je zakrit v sveta sijaj in čudež,
njegova skrivnost mora biti vtisnjena, utisk;
ko kdaj ga srečam, ga pozdravljam, blagoslavljam, kadar razumem.

6

Not out of his bliss
Springs the stress felt
Nor first from heaven (and few know this)
Swings the stroke dealt—
Stroke and a stress that stars and storms deliver,
That guilt is hushed by, hearts are flushed by and melt—
But it rides time like riding a river
(And here the faithful waver, the faithless fable and miss.)

7

It dates from day
Of his going in Galilee;
Warm-laid grave of a womb-life grey;
Manger, maiden's knee;
The dense and the driven Passion, and frightful sweat;
Thence the discharge of it, there its swelling to be,
Though felt before, though in high flood yet—
What none would have known of it, only the heart, being hard at bay,

6

Niti iz njegove blaženosti
 ne izvira utisk dočutén
 niti najprej iz nebes se ne vihti
 (le nekaj jih to ve) udarec dodeljen –
 udarec in utisk, ki ju dodele viharji in zvezde,
 da je krivda utišana, so srca preplavljana in se tope –
 marveč čas ga nosi kot valove reke
 (in tu se verni obotavlja, neverni izmišlja in zgreši).

7

Tako je od dne,
 ko v Galileji premine;
 iz toplega groba maternice v mrakoben vek;
 jasli; naročje device;
 trda gonja križevega pota in strašni pót;
 od tedaj izpolnitev, od tu dalje naraščanje,
 čeprav občutena prej, čeprav kdaj že potop –
 kjer nihče ne bi vedel zanjo, le v najtrši stiski srce

8

Is out with it! Oh,
 We lash with the best or worst
 Word last! How a lush-kept plush-capped sloe
 Will, mouthed to flesh-burst,
 Gush!—flush the man, the being with it, sour or sweet,
 Brim, in a flash, full!—Hither then, last or first,
 To hero of Calvary, Christ's feet—
 Never ask if meaning it, wanting it, warned of it—men go.

9

Be adored among men,
 God, three-numberèd form;
 Wring thy rebel, dogged in den,
 Man's malice, with wrecking and storm.
 Beyond saying sweet, past telling of tongue,
 Thou art lightning and love, I found it, a winter and warm;
 Father and fondler of heart thou hast wrung:
 Hast thy dark descending and most art merciful then.

8

izplava z njo! Oh,
 z najboljšo ali najhujšo besedo bičamo
 nazadnje! Kako trnulja sočna bo, puhastokožna,
 v ustih razpočeno meso,
 brizgnila! – človeka, trpka ali sladka, do roba
 opljusnila, v hipu, scela! – Tako, prvi ali zadnji, tod
 k junaku Kalvarije, Kristusu k nógam –
 nikoli ne sprašuj, če mislijo to, hočejo, napóteno – ljudje gredo.

9

Obožujejo naj te ljudje,
 Bog, trištevni lik;
 puntarja, ki upira se ti iz brloga,
 človeško zlo, z lomom in viharjem vij.
 Nedopovedljivo mil, onkraj moči besed,
 blisk si in ljubezen, izkusil sem, zima in gorkota;
 razvajajoči oče srca, ki ga treš:
 spuščaš nanj svoj mrak in potem si najbolj milostljiv.

IO

With an anvil-ding
And with fire in him forge thy will
Or rather, rather then, stealing as Spring
Through him, melt him but master him still:
Whether á t ónce, as once at a crash Paul,
Or as Austin, a lingering-out sweet skill,
Make mercy in all of us, out of us all
Mastery, but be adored, but be adored King.

PART THE SECOND

II

‘Some find me a sword; some
The flange and the rail; flame,
Fang, or flood’ goes Death on drum,
And storms bugle his fame.
But wé dréam we are rooted in earth—Dust!
Flesh falls within sight of us, we, though our flower the same,
Wave with the meadow, forget that there must
The sour scythe cringe, and the blear share come.

IO

Ob zvenu nakovala
in z ognjem v njem svojo voljo kuj
ali rajši, še rajši, skriváj kot pomladna sapa
skozenj vej, ga tajaj, vendar ga mojstruj:
bodisi, kot je nekoč podrlo Pavla, hipoma,
ali kot Avgušтина, počasna veščina blága,
vse z milostjo napolni nas, vse izmójstri nas,
in bodi oboževan, in oboževan kraljuj.

DRUGI DEL

II

»Nekateri me vidijo kot krut
meč; nekateri kolo in tire; poplavo,
ogenj ali ugriz,« bobna smrt vkup
z viharji, ki trobentajo njeno slavo.
Vendar mi sanjamo, kako koreninimo v prsti – Prah!
Meso nam gine pred očmi, mi, saj je naš cvet enak, s travo
valovimo na travniku, pozabljamo, da vsakokrat
se priplazi čemerna kosa, pride krmežljavi plug.

12

On Saturday sailed from Bremen,
 American-outward-bound,
 Take settler and seamen, tell men with women,
 Two hundred souls in the round—
 O Father, not under thy feathers nor ever as guessing
 The goal was a shoal, of a fourth the doom to be drowned;
 Yet did the dark side of the bay of thy blessing
 Not vault them, the million of rounds of thy mercy not reeve even them in?

13

Into the snows she sweeps,
 Hurling the haven behind,
 The Deutschland, on Sunday; and so the sky keeps,
 For the infinite air is unkind,
 And the sea flint-flake, black-backed in the regular blow,
 Sitting Eastnortheast, in cursed quarter, the wind;
 Wiry and white-fiery and whirlwind-swivellèd snow
 Spins to the widow-making unchilding unfathering deeps.

12

V soboto je zapustila Bremen
namenjena v Ameriko na svoji poti,
nosila naseljence in mornarje, moške in ženske,
približno dvesto duš v celoti –
O Oče, ne pod tvojo perutjo, nikoli še v mislih nikogar
ni bil cilj plitvina, utopitev delež v usodi,
vendar kaj ni temna stran svoda tvojega blagoslova
jih obokala podse, milijon krogov tvojih milosti celo nje vzel medse?

13

V snežni metež pluje
Deutschland, v nedeljo, pristan
odsuva za sabo; nebo še naprej kljubuje,
kajti nenaklonjen je neskončni zrak,
in morske kresilne drobce srdito žene v sunkih,
vztraja vzhodni-severovzhodni, v prekleti smeri, piš sap;
sneg, žičnast in razbeljen in v vrtnčastih zasukih
se vrtil v globino, ki vdovstvo in sirotstvo in otrok pogubo snuje.

14

She drove in the dark to leeward,
She struck—not a reef or a rock
But the combs of a smother of sand: night drew her
Dead to the Kentish Knock;
And she beat the bank down with her bows and the ride of her keel;
The breakers rolled on her beam with ruinous shock;
And canvas and compass, the whorl and the wheel
Idle for ever to waft her or wind her with, these she endured.

15

Hope had grown grey hairs,
Hope had mourning on,
Trenched with tears, carved with cares,
Hope was twelve hours gone;
And frightful a nightfall folded rueful a day
Nor rescue, only rocket and lightship, shone,
And lives at last were washing away:
To the shrouds they took,—they shook in the hurling and horrible airs.

14

Zaneslo jo je v zavetrje,
udarila je – ne ob čer ali steno,
marveč ob mehkejše peščene grebene: noč jo zavleče
h Kentish Knocku omrtveno;
z boki in gredljem se je v sipino ujela:
butanje valov se je ob trup valilo razbesnjeno;
in jadra in kompas, vijak in krmilo za zmeraj
nekoristni, da bi jo še kdaj nosili ali se sukali, to jo tu zateče.

15

Osivel je vsak up,
črnino si je nadela skrb,
zbrazdani od solza, rezljani od muk,
po dvanajstih urah je up zamrl;
grozljiv večer zgnal skrušen je dan
brez rešitve, zgolj soj rakete in svetilnika je mrl
in že je začel življenja odplakovati val:
plezajo v vrvje, – drgetajoče so jih sunki lučali v strašni púh.

16

One stirred from the rigging to save
 The wild woman-kind below,
 With a rope's end round the man, handy and brave—
 He was pitched to his death at a blow,
 For all his dreadnought breast and braids of thew:
 They could tell him for hours, dandled the to and fro
 Through the cobbled foam-fleece. What could he do
 With the burl of the fountains of air, buck and the flood of the wave?

17

They fought with God's cold—
 And they could not and fell to the deck
 (Crushed them) or water (and drowned them) or rolled
 With the sea-romp over the wreck.
 Night roared, with the heart-break hearing a heart-broke rabble,
 The woman's wailing, the crying of child without check—
 Till a lioness arose breasting the babble,
 A prophetess towered in the tumult, a virginal tongue told.

16

Nekdo se je izsunil iz vrvja,
da reši žensko, ki je blaznela,
privezan na vrvi, spreten, pogumen mornar –
v hipu ga je smrt dohitela,
kljub neustrašnemu srcu in kitam mišic:
še ure jim ga pred očmi zibalo je sem in tja
skozi tlakovano volno pen. Kaj je mogel storiti
proti vozlom vodometov vetra, pljuskom in sunkom morjâ?

17

Bojevali so se z Božjim mrazom –
in niso zmogli in padli na palubo
(zdrobila jih je) ali v vodo (utopila jih je) ali jih je razigranost
valov odvalila z nasedlega trupa.
Otrok neutolažljivi vek, tarnanje žensk,
srce trgajoča in strta zmešnjava hrupa –
dokler se levinja nad vriščem ne vzbne,
prerokinja sred trušča ustolpičena, zadoni z deviškimi glasom.

18

Ah, touched in your bower of bone
Are you! turned for an exquisite smart,
Have you! make words break from me here all alone,
Do you!—mother of being in me, heart.
O unteachably after evil, but uttering truth,
Why, tears! is it? tears; such a melting, a madrigal start!
Never-elderling revel and river of youth,
What can it be, this glee? the good you have there of your own?

19

Sister, a sister calling
A master, her master and mine!—
And the inboard seas run swirling and hawling;
The rash smart slogging brine
Blinds her; but shé that weather sees óne thing, one;
Has óne fetch ín her: she rears herself to divine
Ears, and the call of the tall nun
To the men in the tops and the tackle rode over the storm's brawling.

18

Ah, prizadet v tvoji koči iz kosti,
si ti! na poti za izbrano gorje,
s tabo! iz mene se vsak hip niz besed odkrši,
storiš ti! – mati bitja v meni, srce.
O nenaučljivo za zlo namero, a da resnico razglašáš,
čemu solze! a so? solze; tako ganljiv, madrigalni vzlet!
Gostija, reka mladosti, ki se nikoli ne stara,
kaj je lahko, ta radost? si vse tisto lahko ti lastiš?

19

Sestra, sestra, ki kliče
gospoda, njenega in mojega gospoda! –
valovje v medkrovju se vrtinči in s točo bije;
naglo butajoča ostra slana voda
jo osleplja; vendar ona vidi le eno med tem neurjem;
v njej je en sam naklep; na božja
ušesa se obrača in klic sloke nune
seže do ljudi, oklepajočih se vrvi in škripcev, prek prepirljive nevihte.

20

She was first of a five and came
Of a coifed sisterhood.
(O Deutschland, double a desperate name!
O world wide of its good!
But Gertrude, lily, and Luther, are two of a town,
Christ's lily and beast of the waste wood:
From life's dawn it is drawn down,
Abel is Cain's brother and breasts they have sucked the same.)

21

Loathed for a love men knew in them,
Banned by the land of their birth,
Rhine refused them, Thames would ruin them;
Surf, snow, river and earth
Gnashed: but thou art above, thou Orion of light;
Thy unchallenging poisoning palms were weighing the worth,
Thou martyr-master: in thy sight
Storm flakes were scroll-leaved flowers, lily showers—sweet heaven was
astrew in them.

20

Vodi njih pet, ki so prišle
iz sestrskega samostana.
(O Deutschland, dvakrat strašno ime!
O dežela čezmerno premožna!
A Gertruda, lilija, in Luter, oba istega mesta meščana,
Kristusova lilija in zver iz pustega gozda:
že od svita življenja teče ta zgodba,
Abel je Kajnov brat in iste prsi ju doje.)

21

Mrzeč njihovo ljubezen do ljudi,
izgnane iz rojstne dežele,
jih je zavrnil Ren, Temza snuje jim pogin;
sneg in pene, reka in obrežje
škrtajo; vendar ti si zgoraj, Orion luči;
tvoje neograjene umirjene roke so pretehtavale,
ti mojster mučenikov: v tvojih očeh
snežinke bile so zvitki cvetnih listov, mila nebesa - zasuta s ploho lilij.

22

Five! the finding and sake
And cipher of suffering Christ.
Mark, the mark is of man's make
And the word of it Sacrificed.
But he scores it in scarlet himself on his own bespoken,
Before-time-taken, dearest prizèd and priced—
Stigma, signal, cinquefoil token
For lettering of the lamb's fleece, ruddying of the rose-flake.

23

Joy fall to thee, father Francis,
Drawn to the Life that died;
With the gnarls of the nails in thee, niche of the lance, his
Lovescape crucified
And seal of his seraph-arrival! and these thy daughters
And five-livèd and leavèd favour and pride,
Are sisterly sealed in wild waters,
To bathe in his fall-gold mercies, to breathe in his all-fire glances.

22

Pet! odkritje in povod
in trpečega Kristusa tajni znak.
Žig, žig je človekovih rok plod
in njegova beseda žrtvovan dar.
On pa na zase izbrane sam beleži škrlaten rovaš,
preden pride njih čas, nadvse dragocen in drag –
znak, stigmo, petlokoven dokaz
za oznamovanje runa jagnjeta, pordečitev kosmov rož.

23

Oče Frančišek, raduj se,
ko se bližaš življenju, ki mre;
z grčami žebļjev v sebi, vrezom sulice,
z utiskom njegove Ljubezni križane
in žigom njegovega angelskega prihoda! in teh tvojih hčera
in petih v naklonjenost in ponos olistanih življenj,
je sestrsko žigosanih v divjih vodah,
da se okopajo v slapu zlate milosti, zadihajo v sijajih njegovih zubljev.

24

Away in the loveable west,
On a pastoral forehead of Wales,
I was under a roof here, I was at rest,
And they the prey of the gales;
She to the black-about air, to the breaker, the thickly
Falling flakes, to the throng that catches and quails
Was calling 'O Christ, Christ, come quickly':
The cross to her she calls Christ to her, christens her wild-worst Best.

25

The majesty! what did she mean?
Breathe, arch and original Breath.
Is it love in her of the being as her lover had been?
Breathe, body of lovely Death.
They were else-minded then, altogether, the men
Woke thee with a *We are perishing* in the weather of Gennésaréth.
Or is it that she cried for the crown then,
The keener to come at the comfort for feeling the combating keen?

24

Proč in pod streho v tistem hipu,
na pastoralnem čelu Walesa,
na prijaznem zahodu, bil sem pri počitku,
a oni plen divjega vetra;
nepredirni črnini, butajočim valovom, gomili
trepetajočih ljudi, metežu snéga
je klicala »O Kristus, Kristus, pohíti«:
svoje kruto najhujše krščuje Najboljše, svoj križ imenuje Kristus.

25

Veličastnost! kaj je hotela reči?
Dah, izvirni Dih in obok.
Je v njej ljubezen bitja, kot je bil njen Ljubi?
Dah, mile Smrti telo.
Bili so drugačnih misli tedaj možje, oni,
ki so te zbudili s *potapljamo se*, ko so v neurju čez Genezaret pluli.
Ali pa je klicala po kroni,
tožila po utehi v bojevitosti goreči?

26

For how to the heart's cheering
The down-dugged ground-hugged grey
Hovers off, the jay-blue heavens appearing
Of pied and peeled May!
Blue-beating and hoary-glow height; or night, still higher,
With belled fire and the moth-soft Milky Way,
What by your measure is the heaven of desire,
The treasure never eyesight got, nor was ever guessed what for
the hearing?

27

Nó, but it was nó these.
The jading and jar of the cart,
Time's tásking, it is fathers that asking for ease
Of the sodden-with-its-sorrowing heart,
Not danger, electrical horror; then further it finds
The appealing of the Passion is tenderer in prayer apart:
Other, I gather, in measure her mind's
Burden, in wind's burly and beat of endragonèd seas.

26

Kako postaja srce vedro,
ko se do tal vlekoča viseča vimasta sivina taja
in odvleče, prikaže šojasto sinja nebesnost
lisastega in oluščenega maja!
Sinje prhutava in sivo bleščava višav; ali noč, še višja,
z zvonljivim ognjem in veččje nežno Mlečno cesto,
nebesa koprnenja meriš s kakšno mero,
zaklad, ki ga še oko ni ujelo, ne si kdo predstavljal, da bi slišal?

27

Ne, vendar ni bilo tako.
Izčrpavajoče tresenje voza,
čas izkuša, očetje so, ki prosijo
za olajšanje od bridkosti razboljenega srca,
ne nevarnost, električna groza; vsekakor bolj nežna
je privlačnost Muk in zamejena z molitvijo:
drugačna, sklepam, je mera bremena
njenega uma, v vrvežu vetra in zasekavanju ozmajenih valov.

28

But how shall I ... make me room there:
Reach me a ... Fancy, come faster—
Strike you the sight of it? look at it loom there,
Thing that she ... there then! the Master,
Iipse, the only one, Christ, King, Head:
He was to cure the extremity where he had cast her;
Do, deal, lord it with living and dead;
Let him ride, her pride, in his triumph, despatch and have done with
his doom there.

29

Ah! there was a heart right!
There was single eye!
Read the unshapeable shock night
And knew the who and the why;
Wording it how but by him that present and past,
Heaven and earth are word of, worded by?—
The Simon Peter of a soul! to the blast
Tárpéian-fast, but a blown beacon of light.

28

A kako naj jaz ... naj bolje vidim:
dosezi me ... Domišljija, pohiti –
te prizor presunja? glej, tam v nejasnih obrisih,
tisto, kar ona ... tam takrat! Učenik,
on sam, edini, Kristus, Kralj, Vodnik:
kamor jo je pahnil, ji bo pomagal v skrajni sili;
stôri, dêli, živim in mrtvim gospodari;
naj prihaja, njena slava, zmagoslavno, odloči in svojo sodbo
tam razglási.

29

Ah! bilo je tam pokončno srce!
Bilo je tam zdravo oko!
Brezoblično pretresljivo noč razbralo je
in vedelo zakaj in kdo;
ubesedujoč tako zgolj z njim, da sedanjost in preteklost,
nebesa in zemlja so beseda, po besedi? –
Simon Peter duše! sunkom vétrov
skala tarpejska, svetilniška luč, ki jo piš zgolj razneti.

Jesu, heart's light,
 Jesu, maid's son,
 What was the feast followed the night
 Thou hadst glory of this nun?—
 Féast of the óne wóman withóut stáin.
 For so conceivèd, so to conceive thee is done;
 But here was heart-throe, birth of a brain,
 Word, that heard and kept thee and uttered thee óutríght.

Well, shé has thée for the pain, for the
 Patience; but pity of the rest of them!
 Heart, go and bleed at a bitterer vein for the
 Comfortless unconfessed of them—
 No not uncomfórted: lovely-felicitous Providence
 Fínger of a ténder of, O of a féathery délicacy, the bréast of the
 Maiden could obey so, be a bell to, ring óf it, and
 Startle the poor sheep back! is the shipwrack then a harvest, does
 tempest carry the grain for thee?

30

Jezus, luč srca,
Jezus, sin device,
za nočjo, ko si sprejel sijaj te nune,
prišel je kateri praznični dan? –
Ko praznik edine brezmadežne ženske slavi se.
Tako spočet, za tako spočetje si mučen;
a tu so bile srca porodne muke, plod možgan,
Beseda, ki so te čuli, varovali in izrekli ta trenutek.

31

Res, njej si bil za bolečino ti,
za potrpljenje; a za vse druge žalost!
Srce, lij iz najbolj bridke žile kri
za nespovedane, umrle neutolažno –
nobenih netešénih: milo blažene Previdnosti
prst blage, O peresne nežnosti, ki so mu Device dojke
bile tako pokorne, zvonjenje bodi, zazvôni in
nazaj obrni bedno čredo! je mar žetev ladja, ki tone,
ali vihar tebi žito obrodí?

32

I admire thee, master of the tides,
Of the Yore-flood, of the year's fall;
The recurb and the recovery of the gulf's sides,
The girth of it and the wharf of it and the wall;
Stanching, quenching ocean of a motionable mind;
Ground of being, and granite of it: pást áll
Grásp Gód, thróned behínd
Death with a sovereignty that heeds but hides, bodes but abides;

33

With a mercy that outrides
The all of water, an ark
For the listener; for the lingerer with a love glides
Lower than death and the dark;
A vein for the visiting of the past-prayer, pent in prison,
The-last-breath penitent spirits—the uttermost mark
Our passion-plungèd giant risen,
The Christ of the Father compassionate, fetched in the storm of
his strides.

32

Občudujem te, gospodar plimovanj,
davnega Potopa, jesenskega časa;
obrob plime in oseke zalivskih obal,
njene višine in pomola in valobrana;
očvrščenega, potešenega oceana nemirnega uma;
temelja bitja, in njegovega granita: onkraj vsega
doumi Boga, ki prestoluje
za Smrtjo, kjer vlada skrbno in skrito, obeta in vztraja;

33

z milostjo, ki prehiti
vse vode, barka
za prisluškujočega; za obotavljalca z ljubeznijo drsi
globlje od smrti in mraka;
žila, ki pride do tistih onkraj molitve, v ječi ujetih,
v smrtni uri spokorjenih duš – skrajna dalja,
ki jo je vstali velikan v muke potopljeni,
Kristus sočutnega Očeta, dosegel v vihri svoje potí.

34

Now burn, new born to the world,
Doubled-naturèd name,
The heaven-flung, heart-fleshed, maiden-furled
Miracle-in-Mary-of-flame,
Mid-numberèd he in three of the thunder-throne!
Not a dooms-day dazzle in his coming nor dark as he came;
Kind, but royally reclaiming his own;
A released shówer, let flásh to the shíre, not a líghtning of fíre
hard-húrlèd.

35

Dame, at our door
Drówned, and among óur shóals,
Remember us in the roads, the heaven-haven of the Reward:
Our Kíng back, Oh, upon Énglish sóuls!
Let him easter in us, be a dayspring to the dimness of us, be a
crimson-cressed east,
More brightening her, rare-dear Britain, as his reign rolls,
Pride, rose, prince, hero of us, high-priest,
Our héarts' charity's héarth's fire, our thóughts' chivalry's thróng's
Lord.

34

Zdaj gôri, novo rojeno svetu,
dveh narav ime,
z nebes vrženi, od device poviti, usrčeni v mesu
čudež v Mariji ognjen,
na gromu-prestolu On v treh srednješteti!
Njegov prihod niti tema niti slepeča luč sodnega dne;
krotek, vendar kraljevski v terjatvi svoje posesti;
odrešilen pljusk, naj preblisne deželo, ne blisk v strogo merjenem metu.

35

Gospa, na našem pragu,
utopljena, in sredi naših plitvin,
spomni se nas na poti, plačila v nebeškem pristanu:
naj se vrne naš Kralj, oh, dušam vlada v Angliji!
Naj bo vstajenje v nas, v temi v nas svit, škrlatno ožarjeni vzhod,
jo vso razsvetlí, Britanijo predrago, ko se vladajoč vrtí,
ponos, roža, princ, veliki duhoven, naš heroj,
ogenj dobrotljivih ognjišč naših src, viteške stiske naših misli gospod.

GOD'S GRANDEUR

The world is charged with the grandeur of God.
It will flame out, like shining from shook foil;
It gathers to a greatness, like the ooze of oil
Crushed. Why do men then now not reckon his rod?
Generations have trod, have trod, have trod;
And all is seared with trade; bleared, smeared with toil;
And wears man's smudge and shares man's smell: the soil
Is bare now, nor can foot feel, being shod.

And for all this, nature is never spent;
There lives the dearest freshness deep down things;
And though the last lights off the black West went
Oh, morning, at the brown brink eastward, springs—
Because the Holy Ghost over the bent
World broods with warm breast and with ah! bright wings.

BOŽJA VELIČINA

Svet je napolnjen z veličino Boga.

Vzplamtela bo, kot pobliskava list staniola;
gostí se v veličastje, kot počasni curek olja
v preši. Zakaj zdaj ljudem ni njegovega prota mar?
Rod za rodom je stopal tod, stopal tod, stopal tod;
vse je ovenelo od kupčij; skaljeno, pomaščeno od truda;
nad vsem človekov smog, v vsem človekov vonj; gruda
je zdaj gola, niti ne čuti je podplat obutih nog.

Vendar narava ni nikdar izčrpana do kraja;
globoko v stvarih najbolj dragocena svežost se ohranja;
in čeprav na črnem Zahodu se je utrnila zadnja luč
oh, ob rjavem robu proti vzhodu, svita se jutro –
zakaj nad ukrivljenim svetom Sveti Duh
valí s svojo gorko grudjo in ah! jasno perutjo.

THE STARLIGHT NIGHT

Look at the stars! look, look up at the skies!
O look at all the fire-folk sitting in the air!
The bright boroughs, the circle-citadels there!
Down in dim woods the diamond delves! the elves'-eyes!
The grey lawns cold where gold, where quickgold lies!
Wind-beat whitebeam! airy abeles set on a flare!
Flake-doves sent floating forth at a farmyard scare!—
Ah well! it is all a purchase, all is a prize.
Buy then! bid then!—What?—Prayer, patience, aims, vows.
Look, look: a May-mess, like on orchard boughs!
Look! March-bloom, like on mealed-with-yellow sallows!
These are indeed the barn; withindoors house
The shocks. This piece-bright paling shuts the spouse
Christ home, Christ and his mother and all his hallows.

ZVEZDNA NOČ

Glej, zvezde! poglej, poglej gor v nebo!
O glej vse to ognjeno ljudstvo v zraku zbrano!
Krožne utrdbe, trgi, vse svetlo obsijano!
Spod jaški diamantov sred meglenih host!
Oči škratov! Hlad sivih jas, na njih živo zlato!
Zračni drget topolov! Veter bije bele krošnje!
V strah dvorišč kmetij nosi golobe-kosme!
Vse je iztržek, vse nagrada, naj bo tako!
Kupi! ponudi! – Kaj? – Molutev, zaobljub, darov.
Glej, glej: majski obedi, kakor v sadovnjakih!
Glej! Kot rumen posip vrb, marčnih cvetov!
To je zares skedenj; znotraj v hrambi
snopi. Onkraj svetlih špranj zaprtih vrat dom,
v njem vsi svetniki, ženin Kristus in njegova mati.

‘AS KINGFISHERS CATCH FIRE’

As kingfishers catch fire, dragonflies draw flame;
As tumbled over rim in roundy wells
Stones ring; like each tucked string tells, each hung bell's
Bow swung finds tongue to fling out broad its name;
Each mortal thing does one thing and the same:
Deals out that being indoors each one dwells;
Selves—goes itself; *myself* it speaks and spells,
Crying *What I do is me: for that I came.*

I say more: the just man justices;
Keeps grace: that keeps all his goings graces;
Acts in God's eye what in God's eye he is—
Christ. For Christ plays in ten thousand places,
Lovely in limbs, and lovely in eyes not his
To the Father through the features of men's faces.

»KO SE VODOMCI VŽGO«

Ko se vodomci vžgo, kačji pastirji vzžare;
ko v okroglih vodnjakih zvrnjeni čez rob
kamni zazvone; kot napeta struna pove, najde zvok
vsak zanihan zvon, da na šir bruhne svoje ime;
eno in isto počne vsaka smrtna stvar na svetu:
tisto notranje bivanje v slehernem podarja;
sebuje – postaja ono sólo: *sebe* govori in izgovarja,
s klici *Kar počnem, sem jaz: za to sem tu.*

Pravim še: pravičen pravičnost živi;
milino ohranja: milino daje vsemu, kar napravi;
v očeh Boga deluje, kar je v Božjih očeh –
Kristus. Saj Kristus igra na deset tisoč krajih,
ljubkih udov in, ne v svojih očeh, lep
za Očeta s potezami obličij vseh ljudi.

SPRING

Nothing is so beautiful as spring—
When weeds, in wheels, shoot long and lovely and lush;
Thrush's eggs look little low heavens, and thrush
Through the echoing timber does so rinse and wring

The ear, it strikes like lightnings to hear him sing;
The glassy peartree leaves and blooms, they brush
The descending blue; that blue is all in a rush
With richness; the racing lambs too have fair their fling.

What is all this juice and all this joy?
A strain of the earth's sweet being in the beginning
In Eden garden.—Have, get, before it cloy,

Before it cloud, Christ, lord, and sour with sinning,
Innocent mind and Mayday in girl and boy,
Most, O maid's child, thy choice and worthy the winning.

POMLAD

Nič s pomladjo po lepoti se ne meri –
ko pleveli, v krogih, kalijo visoko in milo in sočni;
jajca v gnezdih drozgov sinjijo kot nebesa, drozgi
pa v odmevih med drevesi splakujejo s spevi

sluh, da gre kot blisk njih pesem skoz ušesa;
zelení in se razcveta krhka hruška,
da krtači modrino, ki v vsej naglici se spušča
z obiljem; in jagned skače v svoji igri plesa.

Od kod vsa ta živost soka in rádsti?
Prežitek zemeljske svežine bítja z začetka
v vrtu Raja. – Imej, dôbi, preden se prenogostí,

preden se skali, Kristus, gospod, v grehu zagrení,
nedolžni maj in um fanta in dekleta,
najbolj, O dete Device, tvoja izbira, zmage vredna.

THE SEA AND THE SKYLARK

On ear and ear two noises too old to end
Trench—right, the tide that ramps against the shore;
With a flood or a fall, low lull-off or all roar,
Frequenting there while moon shall wear and wend.

Left hand, off land, I hear the lark ascend,
His rash-fresh re-winded new-skeinèd score
In crisps of curl off wild winch whirl, and pour
And pelt music, till none's to spill nor spend.

How these two shame this shallow and frail town!
How ring right out our sordid turbid time,
Being pure! We, life's pride and cared-for crown,

Have lost that cheer and charm of earth's past prime:
Our make and making break, are breaking, down
To man's last dust, drain fast towards man's first slime.

MORJE IN ŠKRJANEC

V uho in uho dvoje zvokov, prestarih, da zamre
predornost – desno, plima, ki rohni ob breg;
poplava ali upad, vse dalje plitvenje ali vse bes,
tamkaj v menjavah, ko mesec prihaja in gre.

Na levi, od brega, slišim, škrjanec se vzpenja,
smeli sveži znova se vrteči novi votek not
v krhkih kodrih z vretena divjega vrtinca, da lijo
slapi glasbe, dokler noben ne izlije se, ne odjenja.

Kako oba osramotita plehko, grešno mesto!
Kako preglasita naš beden zmeden čas,
ker sta čista! Mi, dika življenja, ljubljeno kraljestvo,

smo zgubili prvotne zemlje radost in čar:
čud in početje nas vodita v polom, v človekov
zadnji mulj, brž izsušen človekov prvi prah.

THE WINDHOVER

To Christ our Lord

I caught this morning morning's minion, king-
dom of daylight's dauphin, dapple-dawn-drawn Falcon, in his riding
Of the rólling level únderneath him steady áir, and striding
High there, how he rung upon the rein of a wimpling wing
In his ecstasy! then off, off forth on swing,
As a skate's heel sweeps smooth on a bow-bend: the hurl and gliding
Rebuffed the big wind. My heart in hiding
Stirred for a bird,—the achieve of; the mastery of the thing!

Brute beauty and valour and act, oh, air, pride, plume, here
Buckle! AND the fire that breaks from thee then, a billion
Times told lovelier, more dangerous, O my chevalier!

No wónder of it: shéer plód makes plóugh down síllion
Shine, and blue-bleak embers, ah my dear,
Fall, gáll themséives, and gásh góld-vermílion.

SOKOL

Krištusu našemu Gospodu

Ugledal sem junaka jutra zjutraj, princa v lúči
kraljestva dneva, Sokola, ki ga barvala je rana zarja,
ko je jezdil na zibajoči se pod njim čvrsti višini zraka,
visoko, kako je krožil na uzdi zgubane peruti
v ekstazi! in potem naprej, naprej še v zaniháj
kot drsalec gladko zakroži v lok poklona: zagon in jadranje
odbijata močni veter. Moje skrito srce
je vznemiril ptič, – ta popolnost stvari, mojstrstva!

Lepota divja, drznost, dejanje, oh, sap, ponosa, peres naglih
spoj! IN plamen, ki tedaj iz tebe, O moj vitez, švigne,
bilijonkrat milejši od milih, nevarnejši od nevarnih!

Nič nenavadnega: od golega garanja plug sije
v brazdi njive, in sinjehladni ogorki, ah moj dragi,
razpadajo, parajo se in zlatoškrlatna se razkrije.

PIED BEAUTY

Glory be to God for dappled things—
For skies of couple-colour as a brinded cow;
For rose-moles all in stipple upon trout that swim;
Fresh-firecoal chestnut-falls; finches' wings;
Landscape plotted and pieced—fold, fallow, and plough;
And áll trades, their gear and tackle and trim.

All things counter, original, spáre, strange;
Whatever is fickle, frecklèd (who knows how?)
With swíft, slów; sweet, sóur; adázzle, díim;
He fathers-forth whose beauty is pást change:
Práise hím.

PISANA LEPOTA

Slava Bogu za marogaste stvari –
za nebo parjenih barv ko lisasta krava;
za rožnate pege po popikani postrvi, ki plava;
živo žerjavico kostanjastih jeseni; ščinkavcev perut;
polje razdeljeno in zloženo – ogrado, praho in plug;
in okrase, orodja in opremo vseh obrtí.

Vse stvari uporne, prvotne, redke, čudne;
karkoli je nestanovitno, pegasto (kako – kdo zna?)
z naglim lagodno; s sladkim kislo; s slepečim motno;
on jim je oče, ki nič ne menja mu lepote:
hvalite ga.

THE CAGED SKYLARK

As a dare-gale skylark scanted in a dull cage,
Man's mounting spirit in his bone-house, mean house, dwells—
That bird beyond the remembering his free fells;
This in drudgery, day-labouring-out life's age.

Though aloft on turf or perch or poor low stage,
Both sing sometimes the sweetest, sweetest spells,
Yet both droop deadly sometimes in their cells
Or wring their barriers in bursts of fear or rage.

Not that the sweet-fowl, song-fowl, needs no rest—
Why, hear him, hear him babble and drop down to his nest,
But his own nest, wild nest, no prison.

Man's spirit will be flesh-bound, when found at best,
But uncumberèd: meadow-dówn is nót distressed
For a ráinbow fóoting it nor hé for his bónes risen.

ŠKRJANEC V KLETKI

Kot burjevit škrjanec v bedi v mrki kletki
biva vzpenjajoči duh človeka v bornem domu reber –
ptič že brez spomina na svobodne lehe;
ta v garanju, izmučen vsak dan v dolgih letih.

Vendar visoko na ruši, gredi ali nad revščino dna,
oba včasih zapojeta najbolj nežne čarne speve,
čeprav oba omahmeta pobito sredi kletke
ali v izbruhih besa ali strahu ovire zviyata.

Ne da mili pesmi, ptici pevki, potreben ni oddih –
prisluhni, čuj, kako v ščebetu pade v svoje gnezdo,
a v svoje lastno gnezdo, divje gnezdo, nobeno ječo.

Tudi v najboljšem duha človeka telo teži,
a neobremenjeno: trata ne počuti se nesrečno,
ko nanjo stopi mavrica ali on na njej vzravna kosti.

HURRAHING IN HARVEST

Summer ends now; now, barbarous in beauty, the stooks arise
Around; up above, what wind-walks! what lovely behaviour
Of silk-sack clouds! has wilder, wilful-wavier
Meal-drift moulded ever and melted across skies?

I wálk, I líft up, Í lift úp heart, éyes,
Down all that glory in the heavens to glean our Saviour;
And, éyes, heárt, what looks, what lips yet gáve you a
Rapturous love's greeting of realer, of rounder replies?

And the azurous hung hills are his world-wielding shoulder
Majestic—as a stallion stalwart, very-violet-sweet!—
These things, these things were here and but the beholder
Wánting; wích two wén they ónce méet,
The heart rears wings bold and bolder
And hurls for him, O half hurls earth for him off under his feet.

ŽIVIO ČAS ŽETVE

Konec je poletja; zdaj, barbarsko lepe, rasejo okrog
kopice snopov; tam gor, kakšnih sap sprehod! kako ljubki prikloni
svilnatih oblakov! je kdaj bolj divje, v bolj trmastih valovih
kopičenje moke se gnetlo in kopnelo čez nebo?

Stopam, vzdigujem, vzdigujem srce, pogled,
spod ves ta sijaj v nebesih za paberke Odrešenika;
in iz oči, srca, katerih pogledov, ustnic ti je odgovorila
kdaj burna ljubezen v pozdrav, ki je bil bolj zares, iskren?

In nagnjena sinja pobočja so njegova veličastna opora
svetu – kot žrebec zvesta, prav vijolično nežna! –
Te stvari, te stvari so bile tu, le opazovalec je moral
še priti; in, ko njih dvoje se sreča,
srce se drzno, še drznejše vzpenja
in luča zanj, v grudah pičlo luča zemljo zanj s póta.

THE LANTERN OUT OF DOORS

Sometimes a lantern moves along the night
That interests our eyes. And who goes there?
I think; where from and bound, I wonder, where,
With, all down darkness wide, his wading light?

Men go by me whom either beauty bright
In mould or mind or what not else makes rare:
They rain against our much-thick and marsh air
Rich beams, till death or distance buys them quite.

Death or distance soon consumes them: wind,
What most I may eye after, be in at the end
I cannot, and out of sight is out of mind.

Christ minds: Christ's interest, what to avow or amend
There, éyes them, heart wánts, care háunts, foot fóllows kínd,
Their ránsom, théir rescue, ánd first, fást, last fríend.

SVETILKA ZUNAJ

Včasih se svetilka ziblje skozi noč.
To pritegne naš pogled. In kdo gre tam?
Mislim; od kod, sprašujem, namenjen kam,
s to, vseokrog tema, tipajočo lučjo?

Mimo mene gredo, ki po lepoti postave
svetle ali uma ali že česa, redki so:
na naš močno gost močvirski zrak lijejo
žarke, dokler smrt ali daljava jih ne vzame.

Smrt ali daljava kmalu jih použije: oči,
kolikor morem, obračam za njimi, do konca
ne morem, spred oči zgubljeno v spominu zbledi.

Kristusu je mar: tam pohvali ali podpre, up
vzdiguje, jih gleda, opogumlja, obiskuje, stopa
za njimi, rešenik, rešitev, prvi, zvest, zadnji drug.

DUNS SCOTUS'S OXFORD

Towery city and branchy between towers;
Cuckoo-echoing, bell-swarmèd, lark-charmèd, rook-racked,
river-rounded;
The dapple-eared lily below thee; that country and town did
Once encounter in, here coped and poisèd powers;

Thou hast a base and brickish skirt there, sours
That neighbour-nature thy grey beauty is grounded
Best in; graceless growth, thou hast confounded
Rural rural keeping—folk, flocks, and flowers.

Yet ah! this air I gather and I release
He lived on; these weeds and waters, these walls are what
He haunted who of all men most sways my spirits to peace;

Of realty the rarest-veinèd unraveller; a not
Rivalled insight, be rival Italy or Greece;
Who fired Fránce for Máry withóut spót.

OXFORD DUNSA SCOTA

Stolpičasto mesto, rogovilasto med stolpi;
z odmevi kukavic, roji zvonov, čari škrjancev, vrtinci vran,
obkroženo z reko;
lisastolista lilija spodaj; dežela in mesto
nekoč v spopadu, sta se tu ubrala v môči;

a tam imaš prostaški opečnat rob, greni
sosodstvo narave, nanjo se najlepše opira
tvoja stara lepota; grda rast osramotila
si varovanje vaškega vaško – ljudi, čred, cvetlic.

Ah da! v tem zraku, ki ga vdihujem,
je živel on; te trave, vode, te zidove obiskoval
je on, ki izmed vseh me najbolj z mirom navdihuje;

resničnosti najredkejših žil razrešitelj; nihče enak
njegovemu vpogledu, naj Grčija ali Italija tekmuje;
on, ki Francijo je vnel za Marijo brez madeža.

HENRY PURCELL

The poet wishes well to the divine genius of Purcell and praises him that, whereas other musicians have given utterance to the moods of man's mind, he has, beyond that, uttered in notes the very make and species of man as created both in him and in all men generally

Have fáir fállen, O fáir, fáir have fállen, so déar
To me, so arch-especial a spirit as heaves in Henry Purcell,
An age is now since passed, since parted; with the reversal
Of the outward sentence low lays him, listed to a heresy, here.

Not mood in him nor meaning, proud fire or sacred fear,
Or love, or pity, or all that sweet notes not his might nurse:
It is the forgèd feature finds me; it is the rehearsal
Of own, of abrupt self there so thrusts on, so throngs the ear.

Let him oh! with his air of angels then lift me, lay me! only I'll
Have an eye to the sakes of him, quaint moonmarks, to his pelted
plumage under
Wings: so some great stormfowl, whenever he has walked his while

The thunder purple seabeach plumèd purple-of-thunder,
If a wuthering of his palmy snow-pinions scatter a colossal smile
Off him, but meaning motion fans fresh our wits with wonder.

HENRY PURCELL

Pesnik želi vse dobro božanskemu duhu Purcella in ga hvali, da je v primerjavi z drugimi glasbeniki, ki so izražali razpoloženja človekovega uma, šel dlje od njih in v notah izrazil prav posebnost in bištvo človeka, kakršno je bilo ustvarjeno v njem in sploh v vseh ljudeh.

Naj ti bo pravično, O pravično, pravično dana, meni tako drag,
nad-izjemen duh, kot se v Henryju Purcellu vzdiguje,
ki davno je prešel, davno odšel; in se izniči, ki le na zunaj
sodba ga polaga, prištetega v odpadništvo, tule, pod ta tlak.

Ne s pomeni ne z razpoloženji, niti iskrivi žar, sveti strah ali sočut,
ali ljubezen, ali vsi tisti mili toni, ki jih njegova sila daje;
odlika njegove roke je, kar me prevzame; to je dajanje
lastnega, nenadnega sebe, kar se tako prebija, tako preлива sluh.

Naj me, oh! z zračnostjo angela vzdigne, prestavi! tako ujel pogled
bom na posebnost to njegovo, čudne polmesce, dlakasto perje
pod perutmi: tako kak velik vihar, kadarkoli stopi na morski breg

škrlatno nevihtni, od nevihte škrlatno operjen, če vzprhut
njegovih palmastih snežnih perutnih peres razspe od sebe
sijajni nasmeh, zgolj pomenljivo vzgib sveže razveje nam s čudom um.

THE CANDLE INDOORS

Some candle clear burns somewhere I come by.
I muse at how its being puts blissful back
With yellowy moisture mild night's blear-all black,
Or to-fro tender trambeams truckle at the eye.

By that window what task what fingers ply,
I plod wondering, a-wanting, just for lack
Of answer the eagerer a-wanting Jessy or Jack
There/God to aggrándise, God to glorify.—

Come you indoors, come home; your fading fire
Mend first and vital candle in close heart's vault;
You there are master, do your own desire;

What hinders? Are you beam-blind, yet to a fault
In a neighbour deft-handed? Are you that liar
And, cast by conscience out, spendsavour salt?

SVEČA ZNOTRAJ

Sveča gori svetlo nekje, kjer mimo grem.
Razmišljam, kako ta luč z rumeno vlago
daje nočni motni črnini blagost
ali sem in tja nežni tiri potujejo k očem.

Kaj se prsti trudijo, pri oknu kaj počno,
truden se sprašujem, neveden, brez
odgovora, še bolj neznana, Jessy ali Jack
tam slavita, veličata Boga z delom rok. –

Pridi noter, vstopi domov; medleči plamen
najvažnejši sveči v tesnem oboku srca okrépi:
tam si gospodar, kar hočeš, naredi;

kaj te ovira? Si za bruno slep, za napake
pri sosedu uren? si ti tako lažen
in pokvarjena sol, izvržena po vesti.

ANDROMEDA

Now Time's Andromeda on this rock rude,
With not her either beauty's equal or
Her injury's, looks off by both horns of shore,
Her flower, her piece of being, doomed dragon food.

Time past she has been attempted and pursued
By many blows and banes; but now hears roar
A wilder beast from West than all were, more
Rife in her wrongs, more lawless, and more lewd.

Her Perseus linger and leave her to her extremes?—
Pillowy air he treads a time and hangs
His thoughts on her, forsaken that she seems,

All while her patience, morselled into pangs,
Mounts; then to alight disarming, no one dreams,
With Gorgon's gear and barebill/thongs and fangs.

ANDROMEDA

Zdaj Andromeda časa, ki ji ni po ranah
ne po lepoti vrstnice, vrh te ostre skale,
ozira se vzdolž obeh krakov obale,
njen cvet, njen delež bitja, zmaju usojena hrana.

Doslej jo je zadela premnoga nakana,
izkušala nesreča; zdaj pa čuje,
kako z Zahoda od vseh še bolj divja zver rjuje,
še bolj zla, bolj samopašna, bolj razuzdana.

Najhujši stiski jo prepušča, Perzeus njen odlašča?
Po puhastem zraku stopa in lebdi z mislimi
včasih nad njo, ki pozabljena se zdi,

a njeno potrpljenje razkosano od muk narašča;
potem, v Gorgonini obleki in z golo ostjo, plane,
kot nikomur se ne sanja, moč jermenom in strupnikom vzame.

FELIX RANDAL

Félix Rándal the fárrier, O is he déad then? my dúty all énded,
Who have watched his mould of man, big-boned and hardy-handsome
Pining, pining, till time when reason rambled in it and some
Fatal four disorders, fleshed there, all contended?

Sickness broke him. Impatient, he cursed at first, but mended
Being anointed and all; though a heavenlier heart began some
Mónths éarlier, since Í had our swéet repriéve and ránsom
Téndered to him. Áh well, God rést him áll road éver he offénded!

This séeing the síck endéars them tó us, us tóo it endéars.
My tongue had taught thee comfort, touch had quenched thy tears,
Thy tears that touched my heart, child, Felix, poor Felix Randal;

How far from then forethought of, all thy more boisterous years,
When thou at the random grim forge, powerful amidst peers,
Didst fettle for the great grey drayhorse his bright and battering sandal!

FELIX RANDAL

Felix Randal, kovač, O mrtev torej? končana vsa moja dolžnost,
ki sem videl njegovo postavo, krepko koščeno in čvrsto čedno,
kako vene, vene, dokler ni um v njej blodil in je kakih četrto
usodnih tegob kosalo se tam, vzdraženih za pokol?

Bolezen ga je strla. Nestrpen je najprej klel, a si opomogel
maziljen; dasi bolj nebeško srce je zmoglo bitje
že nekaj mescev prej, odkar sem mu ponudil našo milo odrešitev.
Ah, naj le ob vseh žalitvah Boga pri njem bo spokojen.

Tak pogled bolnika nam priljubi, tudi nas priljubi.
V besedah je bil nauk tolažbe, moj dotik ti solze utrnil,
solze, ki so ganile moje srce, otrok, ubogi Felix Randal;

kako zdavnaj prej predvideno, v tvojih letih burnih,
ko si brezskrbno v sajasti kovačnici, med silaki silak,
prikoval silnemu sercu sijočo podkev, da bo bil ob tlak.

SPRING AND FALL:
to a Young Child

Margaret, are you grieving
Over Goldengrove unleaving?
Leaves, like the things of man, you
With your fresh thoughts care for, can you?
Ah! as the heart grows older
It will come to such sights colder
By and by, nor spare a sigh
Though worlds of wanwood leafmeal lie;
And yet you *will* weep and know why.
Now no matter, child, the name:
Sorrow's springs are the same.
Nor mouth had, no nor mind, expressed
What héart héard of, ghóst guéssed:
It is the blight man was born for,
It is Margaret you mourn for.

POMLAD IN JESEN:

Mladi deklici

Margaret, te žalostí,
da Zlati log listje gubi?
Vse človeško gre tako,
ti v misli je ta skrb lahko?
Ah! ko stara se srce,
zlagoma hladneje zre
na te stvari, redkejši stok
ob mračnih kupih je trohnob;
jokala boš, vedoč zakaj.
Ime, otrok, ni važno zdaj:
izviri tuge so prav to.
Kar slišalo srce, uganil duh,
izrekla niso usta niti um:
človek je rodil se za odhod,
to je, Margaret, vir tvojih tožb.

INVERSNAID

This dárksome búrn, hórseback brówn,
His rollrock highroad roaring down,
In coop and in comb the fleece of his foam
Flutes and low to the lake falls home.

A wíndpuff-bónnet of fáwn-fróth
Turns and twindles over the broth
Of a póol so pitchblack, féll-frówning,
It rounds and rounds Despair to drowning.

Degged with dew, dappled with dew
Are the groins of the braes that the brook treads through,
Wiry heathpacks, fitches of fern,
And the beadbonny ash that sits over the burn.

What would the world be, once bereft
Of wet and of wildness? Let them be left,
O let them be left, wildness and wet;
Long live the weeds and the wilderness yet.

INVERSNAID

Ta temačen potok, konjski hrbet rjav,
kotali skale rjoveč svojo pot navzdol,
v kletki soteske žvižga griva pen,
dokler spod ne pride v jezero domov.

Srmeno spenjena kučma vodnega sopuha
se obrača in vrtinči vrh brozge
smolaste teme tolmuna, ježeč dlako kožuha,
suka in suka Obup, dokler ne utone.

Od rose pikasti, od rose lisasti
so boki pobočij, ki se potok čeznje toči,
žilavi šopi vresja, šopi praproti
in čipkasti jésen, ki nad njim se boči.

Kakšen bi bil svet, če bi bil kdaj oropan
mokrote in divjine? Naj živita,
o, naj ostaneta, divjina in mokrota;
naj se pušča in plevel še dolgo plodita.

'TO SEEM THE STRANGER'

To seem the stranger lies my lot, my life
Among strangers. Father and mother dear,
Brothers and sisters are in Christ not near
And he my peace/my parting, sword and strife.

England, whose honour O all my heart woos, wife
To my creating thought, would neither hear
Me, were I pleading, plead nor do I: I wear-
Y of idle a being but by where wars are rife.

I am in Ireland now; now I am at a thírđ
Remove. Not but in all removes I can
Kind love both give and get. Only what word

Wisest my heart breeds dark heaven's baffling ban
Bars or hell's spell thwarts. This to hoard unheard,
Heard unheeded, leaves me a lonely began.

»ZDI SE, TUJEC«

Zdi se, tujec moja je usoda, med neznanci
mi živeti. Draga oče in mati nista blizu
niti bratje in sestre mi niso bližje v Kristu
in on moj pokoj/ moje slovo, meč in spopadi.

Anglija, ki hrepenim O iz vsega srca po njeni časti,
žena za mojo ustvarjalno misel, me ne bi slišala,
ko bi prosil, niti ne prosim: od nekoristnega
bivanja utrujen, tu, kjer so razpaseni spopadi.

Na Irskem sem zdaj; zdaj sem tretjič
premeščen. Prav v vseh premestitvah lahko
prijazno ljubezen dajem in dobivam. Le kar v besedju

najmodrejše goji moje srce, s prepovedjo temno nebo
zapahne ali prekriža urok pekla. Da se neslišano kopiči,
slišano neopaženo ostaja, me pušča na samotnem začetku.

‘I WAKE AND FEEL’

I wake and feel the fell of dark, not day.
What hours, O what black hours we have spent
This night! what sights you, heart, saw, ways you went!
And more must, in yet longer light’s delay.

With witness I speak this. But where I say
Hours I mean years, mean life. And my lament
Is cries countless, cries like dead letters sent
To dearest him that lives alas! away.

I am gall, I am heartburn. God’s most deep decree
Bitter would have me taste: my taste was me;
Bones built in me, flesh filled, blood brimmed the curse.

Selfyeast of spirit a dull dough sours. I see
The lost are like this, and their scourge to be
As I am mine, their sweating selves; but worse.

»ZBUDIM SE IN ČUTIM«

Zbudim se in čutim goščo mraka, ne dne.
Kakšne ure, O kakšne črne ure prebila sva to noč!
Kaj vse si videlo, srce; po kakšnih šlo poteh!
In v še daljšem odmikanju luči še daljša čaka pot.

To govorim kot priča. A govoreč o urah,
mislim leta, ki so življenje. In moje tožbe
so kriki neštevilni, kriki kakor pisma gluha
najdražjemu poslana, ki, gorje, daleč proč je.

Poln sem žgoče bridkosti; po najgloblji božji volji
grenko sem okušal: sebe sem okušal;
vame kosti vgrajene, meso vphano, kri, ki jo prekletstvo polni.

Samokvasnost duha pusto meso kisa. Vidim,
takšni so pogubljeni in šiba božja nad njimi
so, kot jaz sam sebi, oni sami prepoteni; a hujša.

‘NO WORST’

No worst, there is none. Pitched past pitch of grief,
More pangs will, schooled at forepangs, wilder wring.
Comforter, where, where is your comforting?
Mary, mother of us, where is your relief?
My cries heave, herds-long; huddle in a main, a chief-
Woe, wórl-d-sorrow; on an áge-old ánvil wínce and síng—
Then lull, then leave off. Fury had shrieked ‘No ling-
Ering! Let me be fell: force I must be brief.’
O the mind, mind has mountains; cliffs of fall
Frightful, sheer, no-man-fathomed. Hold them cheap
May who ne’er hung there. Nor does long our small
Durance deal with that steep or deep. Here! creep,
Wretch, under a comfort serves in a whirlwind: all
Life death does end and each day dies with sleep.

»NAJHUJŠE, HUJŠEGA NI«

Najhujše, hujšega ni. Pahnjen globlje od brezna stisk,
nove muke, izkušene od prejšnjih muk, bolj divje tro.
Kje, kje je tvoja tolažba, Tolažnik?
Marija, mati naša, kje tvoja je pomoč?
Čreda mojih krikov sope; zgrbljena, prva bolečin,
žalost sveta; na starodavnem nakovalu trzajo in pojo –
umirijo se in ni jih več. Furijska vrešči:
»Kruta sem: biti moram kratka. Se mudi!«
O um, um ima vršace; strme stene, navpik
prepadne, nezmerjene. Ne ceni jih,
kdor ni v njih visel. Niti se dolgo ne peča s to
strmino in globino naš kratki vek. Daj, splazi se,
bednik, pod tolažbo v viharju dano: vsako
življenje smrt konča in vsak dan s snom umre.

(CARRION COMFORT)

Not, I'll not, carrion comfort, Despair, not feast on thee;
Not untwist—slack they may be—these last strands of man
In me ór, most weary, cry *I can no more*. I can;
Can something, hope, wish day come, not choose not to be.

But ah, but O thou terrible, why wouldst thou rude on me
Thy wring-world right foot rock? lay a lionlimb against me? scan
With darksome devouring eyes my bruised bones? and fan,
O in turns of tempest, me heaped there; me frantic to avoid thee and flee?

Why? That my chaff might fly; my grain lie, sheer and clear.
Nay in all that toil, that coil, since (seems) I kissed the rod,
Hand rather, my heart lo! lapped strength, stole joy, would laugh, cheer.

Cheer whóm though? The héro whose héaven-handling flúing me, fóot tród
Me? or mé that fóught him? O whích one? is it éach one? That níght, that year
Of now done darkness I wretch lay wrestling with (my God!) my God.

(MRHOJEDA UTEHA)

Ne, ne bom, Obup, se s tabo gostil, mrhojeda uteha;
niso razpletene – ohlapne morda – te zadnje človeške vezi
v meni niti, zmučen nadvse, ne kličem *Ne zmorem več*. Nekaj
zmorem; zmorem, up, željo za nov dan, ne izbire, da ga ni.

Vendar ah, vendar zakaj nad mano si nihal, O ti strašni,
surovo svojo svet stiskajočo nogo? me z levjimi udi ogrožal? buljil
z mračno pogoltnimi očmi v moje obtolčene kosti? in me, O v sunkih
orkana, vejal zbranega v kopici; ko sem divji hotel proč od tebe, zbežati?

Zakaj? Da zletijo moje pleve; moje zrnje leže, čisto in jasno.
Ne, v vsej tej muki, tem hrupu, kar sem (se zdi) palico poljubil,
bolje roko, mi je v srce smejoče, glej! moč pljusknila, se splazila rádost.

A koga da pozdravi? junaka, ki njegova noga me je pohodila, je z nebeško roko
me pogubil? ali mene, ki sem se bíl z njim? O koga? mar oba? V tisti nočni uri,
tisto leto z zdaj zmagano temo sem bednik ruval se (moj Bog!) s svojim Bogom.

‘PATIENCE, HARD THING’

Patience, hard thing! the hard thing but to pray,
But bid for, patience is! Patience who asks
Wants war, wants wounds; weary his times, his tasks;
To do without, take tosses, and obey.

Rare patience roots in these, and, these away,
Nowhere. Natural heart’s ivy Patience masks
Our ruins of wrecked past purpose. There she basks
Purple eyes and seas of liquid leaves all day.

We hear our hearts grate on themselves: it kills
To bruise them dearer. Yet the rebellious wills
Of us wé do bid God bend to him even so.

And where is he who more and more distils
Delicious kindness?—He is patient. Patience fills
His crisp combs, and that comes those ways we know.

»POTRPLJENJE, TEŽAVNA STVAR«

Potrpljenje, težavna stvar! težavna stvar le molitev,
le prošnje, je Potrpljenje! Potrpljenje, ki sprašuje,
hoče boje, hoče rane; mučni taki časi, te bremenitve;
če ni tega, sprejmi padce in bodi poslušen.

Redko potrpljenje korenini v tem, če pa tega ni,
nikjer. Z bršljanom naravnega srca Potrpljenje skriva
razvaline naših nasedlih preteklih ciljev. Vodénega listja
valove in škrlatne oči tam sonči vse dni.

Slišimo, kako naša srca škrtajo med sabo: ugonablja
jih to še dražje tréetje. Vendar te naše uporne želje
le rotijo Boga, naj se celo kljub temu sklanja.

In kje je ta, ki bolj in bolj prekapa
slastno prijaznost? – Potrpežljiv je. Potrpljenje
mu polni hrustljave sate, poznamo pot, od kod prihaja.

‘MY OWN HEART’

My own heart let me have more have pity on; let
Me live to my sad self hereafter kind,
Charitable; not live this tormented mind
With this tormented mind tormenting yet.

I cast for comfort I can no more get
By groping round my comfortless, than blind
Eyes in their dark can day or thirst can find
Thirst’s all-in-all in all a world of wet.

Soul, self; come, poor Jackself, I do advise
You, jaded, lét be; call off thoughts awhile
Elsewhere; leave comfort root-room; let joy size

At God knows when to God knows what; whose smile
'S not wrung, see you; unforeseen times rather—as skies
Betweenpie mountains—lights a lovely mile.

»MOJE LASTNO SRCE«

Moje lastno srce, naj bolj s tabo sočustvujem; naj živim poslej na samo svoj žalostni način, usmiljeno; naj ta mučeni um ne živi s tem mučenim umom, ki mučiti ne jenja.

Iščem tolažbo, ki je ne morem dobiti nič bolj z blodnjo v krogu svoje neutolažnosti, kot slepe oči v svoji temi lahko dan ali žeja lahko potešitev žeje najde v sami žeji v svetu same vode vseokrog.

Duša, jaz; le daj, ubogi dninar-vsezna, nasvet je, izčrpanemu, naj bo; odpokliči misli drugam za nekaj časa; zapusti tešitve rastlinjak; radost naj obseže

od Bog ve kdaj do Bog ve kaj; katerega smehljaj ni izžet, izkusi; neslutene trenutke raje – kot nébes vmespopegávi gore – razsvetlí za ljubko miljo dalj.

SPELT FROM SIBYL'S LEAVES

Earnest, earthless, equal, attuneable, | vaulty, voluminous, ... stupendous
Evening strains to be tíme's vást, | womb-of-all, home-of-all, hearse-of-all night.
Her fond yellow hornlight wound to the west, | her wild hollow hoarlight
 hung to the height
Waste; her earliest stars, earlstars, | stars principal, overbend us,
Fíre-féaturing héaven. For éarth | her béing has unboúnd; her dápple
 is at énd, as-
Tray or aswarm, all throughther, in throngs; | self ín self stéepèd and
 páshed—quíte
Disremembering, dismembering | all now. Heart, you round me right
With: Óur évening is óver us; óur night | whélms, whélms, ánd will énd us.
Only the beakleaved boughs dragonish | damask the tool-smooth bleak
 light; black,
Ever so black on it. Óur tale, O óur oracle! | Lét life, wáned, ah lét life wínd
Off hér once skéined stained véined variety | upon, áll on twó spools;
 párt, pen, páck
Now her áll in twó flocks, twó folds—bláck, white; | ríght, wrong; réckon
 but, réck but, mínd
But thése two; wáre of a wórld where bút these | twó tell, éach off the
 óther; of a ráck
Where, selfwring, selfstrung, sheathe- and shelterless, | thoughts
 agáinst thoughts ín groans grínd.

PREBRANO S SIBILINIH LISTOV

Resen, breztelesen, uravnan, ubran, obokan, obsežen, ... strašljiv
večer sega, da bo prostranost časa, mrliški svečnik noči, drob vsegà, dom vsegà.
Njegov medel roženo rumen soj zavija v zahod, njegov plah plitev roženi

sij navešen v vis

izhiran; najzgodnejše zvezde, davne zvezde, zvezde vodnice, se sklonijo čez nas,
zubljenosi nebes. Hira bivanje zemlje, kopni marogavost,
razmazana, kali se, kalna, vse zmeda; drugo v drugo se ugreza in tre
zdaj vse pozaba, pohaba. Prav očitaš mi, srce: večer
naš je nad nami, naša noč golta, golta, in naša poguba bo.

Le kljunastoliste veje, zmajsko se po njih vijuga jekleno gladka mrzla
svetloba;

črno, večno tako črna. Naša zgodba, o naša prerokba! Naj življenje,
opešano, ah naj odmota

življenje svoje nekoč zmedene pegaste progaste pisanosti, vse na dva
motka: dêli, zberi, odvedi

vse v dvoje čred, dvoje ograd – črno, belo, pravo, blodno; presodi, sodi, se
zmeni

le za ti dve; spoznaj le teh dveh svet, kjer le ti veljata, drugo ločeno od
drugega; trpljenje,

kjer, v trenju sebe, natezah sebe, gole in brez zavetja, misli proti misli
ječeče melje.

HARRY PLOUGHMAN

Hard as hurdle arms, with a broth of goldish flue
Breathed round; the rack of ribs; the scooped flank; lank
Rope-over thigh; knee-nave; and barrelled shank—
 Head and foot, shouldér and shank—
By a grey eye's heed steered well, one crew, fall to;
Stand at stress. Each limb's barrowy brawn, his thew
That onewhere curded, onewhere sucked or sank—
 Soared ór sank—,
Though as a beechbole firm, finds his, as at a roll-call, rank
And features, in flesh, what deed he each must do—
 His sinew-service where do.
He leans to it, Harry bends, look. Back, elbow, and liquid waist
In him, all quáil to the wallowing o' the plough. 'S cheek crímsons; curls
Wag or crossbridle, in a wind lifted, windlaced—
 Wind-lilylocks-laced;
Churlsgace, too, chíld of Amansstrength, how it hángs or hurls
Them—broad in bluff hide his frowning feet lashed! raced
With, along them, cragiron under and cold furls—
 With-a-fountain's shining-shot furls.

ORAČ HARRY

Trde ko grčaste ojnice, okrog dih žar sopari
zlatastega puha; jasli reber; izdolbeni boki; gladka
vrvasto spletena stegna; kolensko pesto; in cevasta kraka –
glava in stopala, pleča in kraka –
budnost sivega očesa dobro, eno moštvo, v eno vleko jih krmari;
drže pritisk. Vsakega uda ko nasip rjava, njegova žila
zdaj zvozlana, zdaj izsesana ali upadla –
nabrekla ali upadla –,
a čvrsta ko brezova šiba, ve, ko na ukaz, kam pripada
in upodablja, v tkivu, kakšno delo kako naj opravi –
svoje mišično delo kje naj opravi.
Nanj se naslanja, Harry sklanja, glej. Hrbet, komolec in gibki pas,
vse podrhteva z valjanjem pluga; rdečijo lica, kodri las
se tresejo in spletajo, z njimi zgib vetra čipka –
belih las vetrna čipka;
kmečka milina, tudi otrok močí, kako zdaj zadrži zdaj zavihti
jih – pod grobim usnjem noge bičane! v dir
z njimi, hkrati, spod njih lemež hladen se zvija –
studenca iskreči curek se zvija.

THAT NATURE IS A HERACLITEAN FIRE
AND OF THE
COMFORT OF THE RESURRECTION

Cloud-puffball, torn tufts, tossed pillows | flaunt forth, then chevy on an
air—

Built thoroughfare: heaven-roysterers, in gay-gangs | they throng; they
glitter in marches.

Down roughcast, down dazzling whitewash, | wherever an elm arches,
Shivelights and shadowtackle in long | lashes lace, lance, and pair.

Delightfully the bright wind boisterous | ropes, wrestles, beats earth bare
Of yestertempest's creases; in pool and rut peel parches

Squandering ooze to squeezed | dough, crust, dust; stanches, starches
Squadroned masks and manmarks | treadmire toil there

Footfretted in it. Million-fuelèd, | nature's bonfire burns on.

But quench her bonniest, dearest | to her, her clearest-selvèd spark

Man, how fast his firedint, | his mark on mind, is gone!

Both are in an únfathomable, all is in an enormous dark

Drowned. O pity and indig | nation! Manshape, that shone

Sheer off, disseveral, a star, | death blots black out; nor mark

Is any of him at all so stark

But vastness blurs and time | beats level. Enough! the Resurrection,

A heart's-clarion! Away grief's gasping, | joyless days, dejection.

Across my foundering deck shone

A beacon, an eternal beam. | Flesh fade, and mortal trash

Fall to the residuary worm; | world's wildfire, leave but ash:

NARAVA JE HERAKLITSKI OGENJ
IN
O TOLAŽBI VSTAJENJA

Oblaki-gobe, scufani šopi, vržene blazine razkošatene, pa v diru na
v zraku speljano pot:
nebesni razgrajači, v lahkoživih tolpah se gomilijo; se iskrijo
v móči.

Navzdol grobo obdelani, navzdol slepeče beljeni, kjer se kak brest boči,
iveri svetlobe in senčni precepi v dolgih švrkih se čipkajo, zbadajo in pariyo.
Slastno svetel veter vihrev vozla, ruva, bije včerajnevihtne gube
v golo zemljo; v lokvi in kolovozu iztise lušči in suši
razsipno blato v izžeto testo, skorjo, prah; zgoščuje, strjuje redí
mask in človeških sledov, v mulju gazečih do muke
z nogami vrezanih vanj. Milijonkrat neten, kres narave ne izgine.
A utrni njeno najčednejšo, njej najdražjo, njeno sebi najjasnejšo iskro
človeka, kako naglo mu vsèk zublja, vrez na umu, mine!
Oba sta v brezdanji, vse je v neskončno temino
utopljeno. O sočut in bes! Človeški lik, ki je od vse dalj
sijal, ločevan, zvezda, smrt dokončno izbriše; noben znak
njegov sploh ni tako močan,
le zabris prostranosti in časa poravnán. Dovolj! Vstajenje,
budnica srca! Proč dušèča tuga, pusti dnevi, malodušje,
prek moje toneče palube
zasvetil je svetilnik, večni žarek. Meso ovéni, in smrtna smet
pripadi upniškemu črvu; po bliskavici tega sveta vse zgolj pepel:

In a flash, at a trumpet crash,
I am all at once what Christ is, | since he was what I am, and
This Jack, joke, poor potsherd, | patch, matchwood, immortal diamond,
Is immortal diamond.

v preblisku, na trušč trobent,
ves sem v hipu, kar je Kristus, kajti bil je, kar sem jaz, in tule ta
Pepe, šalobarda, bedna črepinja, krpa, trska, nesmrtni diamant,
je nesmrtni diamant.

IN HONOUR OF
ST. ALPHONSUS RODRIGUEZ

*Laybrother of the Society of Jesus upon the
first falling of his feast after his canonisation
For the College of Palma in the Island
of Majorca, where the saint lived for 40 years as
Hall porter*

Glory is a flame off exploit, so we say,
And those fell strokes that once scarred flesh, scored shield,
Should tongue that time now, trumpet now that field,
Record, and on the fighter forge the day.
On Christ they do, they on the martyr may;
But where war is within, what sword we wield
Not seen, the heroic breast not outward-steeled,
Earth hears no hurtle then from fiercest fray.
Yet, he that hews out mountain, continent,
Earth, all, at last; who, with fine increment
Trickling veins violets and tall trees makes more
Could crowd career with conquest while there went
Those years and years by of world without event
That in Majorca Alfonso watched the door.

V ČAST
SV. ALFONZU RODRIGUEZU

*Laičnemu bratu Družbe Jezusove na
prvo obhajanje njegovega praznika po njegovi kanonizaciji
Za kolegij v Palmi na otoku Majorka,
kjer je svetnik štirideset let živel
kot vratar*

Čast šine iz junaštva, pravimo ponavadi;
vsak udarec, ki je razil oklep ali ranil telo,
naj zdaj govori o tistem času, razglaša boj,
zdaj na bojevniku dan njegove slave uveljavi.
Tako na Kristusu govori in na mučeniku še;
a o vojski znotraj, o ranah nam zadanih
nevidnih, pogumnim prsim ne z jeklom varovanih,
o udarcih iz teh krutih spopadov svet nič ne ve.
Vendar on, ki zemljo, goro in kontinent
izkleše, vse; ki, v pronicanju obilja,
visoka drevesa višje žene in vijolice ožljja
je z zmago zvrhal življenja dolgo pot,
ko so leta tekla in se mirno sukal svet,
ko je Alfonzo na Majorki čuval vhod.

JUSTUS QUIDEM TU ES, DOMINE,

*si disputem tecum; verumtamen jūsta loquar ad te: quare via impiorum
prosperatur? &c (Jerem. xii 1.)*

Thou art indeed just, Lord, if I contend
With thee; but, sir, so what I plead is just.
Why do sinners' ways prosper? and why must
Disappointment all I endeavour end?

Wert thou my enemy, O thou my friend,
How wouldst thou worse, I wonder, than thou dost
Defeat, thwart me? Oh, the sots and thralls of lust
Do in spare hours more thrive than I that spend,

Sir, life upon thy cause. See, banks and brakes
Now leavèd how thick! lacèd they are again
With fretty chervil, look, and fresh wind shakes

Them; birds build—but not I build; no, but strain,
Time's eunuch, and not breed one work that wakes.
Mine, O thou lord of life, send my roots rain.

JUSTUS QUIDEM TU ES, DOMINE,

si disputem tecum; verumtamen iusta loquar ad te: quare via impiorum prosperatur? &c (Jeremija 12,1)

Resnično si pravičen, Gospod, če se ruvam
s tabo; vendar, gospod, tako pravično je, kar branim.
Zakaj grešnikom vse uspeva? in zakaj mora končati
z razočaranjem se vse in je tak moj plod truda?

Ko bi mi bil sovražnik, O moj prijatelj,
kako bi huje, se sprašujem, kot si me
zmagal, spodnesel? Oh, pivcem in sužnjem sle
v brezdelnih hipih bolj žene brst kot meni, ki zate,

Gospod, živim, za tvojo stvar. Vidiš, grm in breg
že, kako gosto ozelenela! izvezena sta spet
z dražljivo krebujico, glej, stresa jih sveža burja;

ptiči gradijo – a ne gradim jaz; ne, le bolečina,
evnuh časa, in ne redim plodu, ki se zbuja.
Pošlji dežja, o gospodar življenja, mojim koreninam.

'THE SHEPHERD'S BROW'

The shepherd's brow, fronting forked lightning, owns
The horror and the havoc and the glory
Of it. Angels fall, they are towers, from heaven—a story
Of just, majestic, and giant groans.
But man—we, scaffold of score brittle bones;
Who breathe, from groundlong babyhood to hoary
Age gasp; whose breath is our *memento mori*—
What bass is *our* viol for tragic tones?
He! Hand to mouth he lives, and voids with shame;
And, blazoned in however bold the name,
Man Jack the man is, just; his mate a hussy.
And I that die these deaths, that feed this flame,
That ... in smooth spoons spy life's masque mirrored: tame
My tempests there, my fire and fever fussy.

»NA ČELU PASTIRJA«

Na čelu pastirja, ki s preklano strelo se sooči,
so ves njen sijaj in pokol in groza.
Iz nebes padli angeli so stolpi – zgodba
o upravičenih, veličanstvenih, mogočnih stokih.
A človek – mi, oder iz kopice krhkih kosti;
ki dihamo, v otroštvu na vseh štirih, dokler
sivi ne lovimo sape in je *memento mori* dih –
v kakšnem basu *naša* viola tragično gode?
Ha! Od rok do ust živi in se izprazni v sramu;
in, naj še tako okrašeno ime nosi,
možak Pepe je človek, zgolj; deklina par mu.
In jaz, ki mrem te smrti, ki ta plamen hranim,
ki ... v zglajenih žlicah oprezam za življenja mask odrazi:
krotki moji orkani, moj ogenj in vnetost tod sitnobni.

To R. B.

The fine delight that fathers thought; the strong
Spur, live and lancing like the blowpipe flame,
Breathes once and, quenched faster than it came,
Leaves yet the mind a mother of immortal song.

Nine months she then, nay years, nine years she long
Within her wears, bears, cares and combs the same:
The widow of an insight lost she lives, with aim
Now known and hand at work now never wrong.

Sweet fire the sire of muse, my soul needs this;
I want the one rapture of an inspiration.
O then if in my lagging lines you miss

The roll, the rise, the carol, the creation,
My winter world, that scarcely breathes that bliss
Now, yields you, with some sighs, our explanation.

ZA R. B.

Čista slast, ki bila je očetom v mislih; vzgib
močan, živ, prebadajoč kot razneten plamen,
zadiha in že, hitreje kot je prišel, ugasne,
a um kot mater nesmrtni pesmi zapusti.

Devet mesecev ta, ne, let, devet let dolgih
to v sebi nosi, rojeva, neguje, spravlja v red:
vdova zgubljenega razodetja živi, zdaj ve
zakaj, zdaj marljiva roka se nikdar ne zmoti.

Mili ogenj, oče muze, zanj mi je duša v stiski;
hočem prav to prevzetost navdiha.
O potem, če v mojih opotekavih stihih

pogrešaš skladja, povzdiga, hvalospevja, stvaritve,
moj zimski svet, ki tako slast mukoma diha
zdaj, tebi, z nekaj vzdihom, je vsa pojasnitev.

Gerard Manley Hopkins

PESMI

PESMI MLADOSTNE DOBE (1860-1867)

Prevedla Miljana Cunta

WINTER WITH THE GULF STREAM

The boughs, the boughs are bare enough
But earth has never felt the snow.
Frost-furred our ivies are and rough

With bills of rime the brambles shew.
The hoarse leaves crawl on hissing ground
Because the sighing wind is low.

But if the rain-blasts be unbound
And from dank feathers wring the drops
The clogged brook runs with choking sound

Kneading the mounded mire that stops
His channel under clammy coats
Of foliage fallen in the copse.

A simple passage of weak notes
Is all the winter bird dare try.
The bugle moon by daylight floats

So glassy white about the sky,
So like a berg of hyaline,
And pencilled blue so daintily,

ZIMA Z ZALIVSKIM TOKOM

Veje, veje gole so,
a sneg še oplazil ni zemljé.
Z ivjem je bršljan odet,

s slano osuto robidovje.
Listje po šumečih tleh se plazi
v vzdihu vetra lahnega.

Ko se nevihta razbesni
in perje premočeno ožme,
se potok zamašeni v tek dušič požene

in zgnete nakopičen glen, ki ovira
strugo pod prevleko listja
iz hoste, kjer se zbira.

Preprosto žvrgolenje medlih not,
le to si upa zimski ptič.
Luna uvita v svitu lebdi,

prosojno bela na nebu se zdi
kakor gora iz opala,
vsa prikupna, z modrino obdana,

I never saw her so divine.
But through black branches, rarely drest
In scarves of silky shot and shine,

The webbed and the watery west
Where yonder crimson fireball sets
Looks laid for feasting and for rest.

I see long reefs of violets
In beryl-covered fens so dim,
A gold-water Pactolus frets

Its brindled wharves and yellow brim,
The waxen colours weep and run,
And slendering to his burning rim

Into the flat blue mist the sun
Drops out and all our day is done.

tako božanske je nisem videl nikdar.
Skoz senčnato krošnjo, redko oblečen
v rute iz bliskov svilenih in blišča

s tančico zastrt tam je vodni zahod,
krogla oglena škrlatna nanj seda,
nared za slavje je in za počitek.

Grebene vijolic poglej,
v berilnem močvirju temačnem,
zlatovodni Paktol gloda

mavrične pristane in rumeni rob,
voščene barve bežijo jokaje,
čez žareči rob se sonce preveša,

v sinjo planjavo meglè
se izteče in dan konča se.

SPRING AND DEATH

I had a dream. A wondrous thing:
It seem'd an evening in the Spring;
—A little sickness in the air
From too much fragrance everywhere:—
As I walk'd a stilly wood,
Sudden, Death before me stood:
In a hollow lush and damp,
He seem'd a dismal mirky stamp
On the flowers that were seen
His charnelhouse-grate ribs between,
And with coffin-black he barr'd the green.
'Death,' said I, 'what do you here
At this Spring season of the year?'
'I mark the flowers ere the prime
Which I may tell at Autumn-time.'
Ere I had further question made
Death was vanish'd from the glade.
Then I saw that he had bound
Many trees and flowers round
With a subtle web of black,
And that such a sable track
Lay along the grasses green

POMLAD IN SMRT

Sanjal sem. Prekrasen sen:
bil je nek večer pomladni,
nekaj bolnega v zraku
od dišav vse naokrog.
Prehodil sem tihoten gozd
in glej, Smrt stopi mi na pot:
v votlini bujni in vlažni
se zdela je zlovešč pečat
na rožah, ki jih videl si
skozi mrtvaško rebrovje kosti,
z ogleno črnino prepredala je zelenino.
»Smrt,« pravim jaz, »kaj pa ti tu,
v tem času spomladanskem?«
»Rože zaznamujem, ko vzbrstijo,
da poštejem jih, ko se osušijo.«
Preden ji zastavim še vprašanje,
Smrt izgine z jase kakor sanje.
Potlej videl sem, da je obvezála
drevesa mnoga in cvetlice
s tanko črno nitjo naokrog
in je mračna sled
po zelenici obležala,

From the spot where he had been.
But the Spring-tide pass'd the same;
Summer was as full of flame;
Autumn-time no earlier came.
And the flowers that he had tied,
As I mark'd, not always died
Sooner than their mates; and yet
Their fall was fuller of regret:
It seem'd so hard and dismal thing,
Death, to mark them in the Spring.

kjer je Smrt bila obstala.
Čas pomladni znova je minil;
poletje spet bilo je polno ognja;
jesen bila ni nič bolj zgodnja.
In cvetje, ki bila ga je zvezála,
nič prej ni konca dočakalo,
a kot sem se prepričal,
mnogo bolj ga je obžalovalo:
bila je trda in okrutna ta poteza,
da že spomladi si ga, Smrt, zaznamovala.

A SOLILOQUY OF ONE OF THE SPIES
LEFT IN THE WILDERNESS

He feeds me with His manna every day:
My soul does loathe it and my spirit fails.
A press of wingèd things comes down this way:
The gross flock call them quails.
Into my hand he gives a host for prey,
Come up, Arise and slay.

Sicken'd and thicken'd by the glare and sand,
Who would drink water from a stony rock?
Are all the manna-bushes in the land
A shelter for this flock?
Behold at Elim wells on every hand!
And seventy palms there stand.

Egypt, the valley of our pleasance, there!
Most wide ye are who call this gust Simoom.
Your parchèd nostrils snuff Egyptian air.
The comfortable gloom
After the sandfield and the unreinèd glare!
Goshen is green and fair.

MONOLOG ENEGA OD VOHUNOV,
KI JE OSTAL V DIVJINI

Z mano hrani me vsak dan:
duša mrzi jo in duh slabí.
Jata ptic prihaja nam na pot:
 ljudstvo jim pravi prepelice.
V dlan da vabo mi za plen,
 vstani, dvigni se, ubij.

Utrujeni in slabotni od vročine in puščave,
kdo pil bi vodo iz skalnega izvira?
So mar vsi grmi mane v deželi
 zavetišče za to čredo?
Glej v Elímu studence pavsod!
 In sedemdeset palm naokrog.

Egipt, dolina našega veselja, tam!
Prostran si, ki kličeš veter samúm.
Izsušeni nosnici vdihavata egiptovski zrak.
 Blažilno malodušje
po poljih peščenih in sušni sončavi!
 Gošen zelen je in zal.

Not Goshen. Wasteful wide huge-girthèd Nile
Unbakes my pores, and streams, and makes all fresh.
I gather points of lote-flower from an isle
Of leaves of greenest flesh.
Ye sandblind! Slabs of water many a mile
Blaze from him all this while.

In beds, in gardens, in thick plots I stand.
Handle the fig, suck the full-sapp'd vine-shoot.
From easy runnels the rich-pieced land
I water with my foot.
Must you be gorged with proof? Did ever sand
So trickle from your hand?

Strike timbrels, sing, eat, drink, be full of mirth.
Forget the waking trumpet, the long law.
Spread o'er the swart face of this prodigal earth.
Bring in the glistery straw.
Here are sweet messes without price or worth,
And never thirst or dearth.

Give us the tale of bricks as heretofore;
To splash with cool feet the clay juicy soil.
Who tread the grapes are splay'd with stripes of gore.
And they who crush the oil
Are spatter'd. We desire the yoke we bore,
The easy burden of yore.

Ne Gošen. Razkošni, širni Nil
navlaží razpoke in potoke in vse osveži.
Bodice grmiča nabiram z otoka
listov mesnato zelenih.
Vi, zaslepljeni! Milje vodnih površin
bleščijo se od njega vse do sem.

Na posteljah, na vrtovih, na gredicah stojim.
Smokvo podržim, poganjek trte posrkam.
Iz potočkov lagodnih bogato zemljó
zalivam z nogami.
Se naj dokaz zatakne vam v grlu? Je že kdaj pesek
tako kapljal vam iz dlani?

Udarite na bobne, pojte, jejte, pijte, radostni bodite.
Pozabite budnico trobente in postavo.
Po obličju rjavem bujne zemlje se razkropite.
Prinesíte slamo lesketavo.
Tu sladka so jedila brez cene in plačila,
nikoli žeje, lakote.

Dajte nam opek, kakor doslej;
da glineno sočno prst s stopali navlažimo.
Tlačilci grozdja so polni podplutb.
Ti, ki olje gnetejo,
zamazani. V veselje nam je jarem, ki ga nosimo,
lahko breme iz davnih dni.

Who is this Moses? Who made him, we say,
To be a judge and ruler over us?
He slew the Egyptian yesterday. To-day
In hot sand perilous
He hides our corpses dropping by the way
Wherein he makes us stray.

Your hands have borne the tent-poles: on your plod:
The trumpet waxes loud: tired are your feet.
Come by the flesh-pots: you shall sit unshod
And have your fill of meat;
Bring wheat-ears from the loamy stintless sod,
To a more grateful god.

. . . .

Go then: I am contented here to lie.
Take Canaan with your sword and with your bow.
Rise: match your strength with monstrous Talmi
At Kirjath-Arba: go.—
Sure, this is Nile: I sicken, I know not why,
And faint as though to die.

Kdo je ta Mojzes? Kdo mu je velel, se vprašamo,
da nam sodnik je in vladar?
Egipčana je včeraj pokončal. Danes
v puščavi vroči in nevarni
skriva naša trupla, ki padajo ob poti,
na katero smo zašli.

Roke nosile so deske: med hojo naporno:
zven roga doni vse glasneje: noge so utrujene.
Pridite k loncem mesa: sedite bosonogi,
najejte se do sitega;
prinesite klasje z zemlje plodovite
bolj hvaležnemu bogu.

. . . .

Pojdi že: rad tu obležim.
Zavzemi Kánaan z mečem in lokom.
Dvigni se: pomeri se s strašnim Talmájem
v Kirját Arbi: pojdi.
Nedvomno, to je Nil: boleham, pa ne vem zakaj,
slabim, kot da umrem.

NEW READINGS

Although the letter said
On thistles that men look not grapes to gather,
I read the story rather
How soldiers plating thorns around CHRIST's Head
Grapes grew and drops of wine were shed.

Though when the sower sowed
The wingèd fowls took part, part fell in thorn
And never turned to corn,
Part found no root upon the flinty road,—
CHRIST at all hazards fruit hath shewed.

From wastes of rock He brings
Food for five thousand: on the thorns He shed
Grains from His drooping Head;
And would not have that legion of winged things
Bear Him to heaven on easeful wings.

NOVA BRANJA

Čeravno črka pravi,
da na bodičevju grozdnih jagod ni iskati,
mi ljubše zgodbo je drugače brati,
kako med pletenjem trnja okoli KRISTUSOVE glave
grozdje je raslo in vino je kapljalo.

Ko sejalec seme je sejal,
so del pozobale ga ptice, drugo seme padlo je med trnje,
da v žito nikdar ni vzknilo zrnje,
ter na kamnita tla, kjer ni pognalo korenin, –
a KRISTUS kljub oviram vselèj sadove je pobiral.

Iz skalnate puščave On nahrani
pet tisoče ljudi: trnje porajalo je
zrnje z glave skrušene;
in ni želel, da vojska krilatih bitij
bi ponesla ga v nebesa na lahkotnih krilih.

‘HE HATH ABOLISHED THE OLD DROUTH’

He hath abolished the old drouth,
And rivers run where all was dry,
The field is sopp’d with merciful dew.
He hath put a new song in my mouth,
The words are old, the purport new,
And taught my lips to quote this word
That I shall live, I shall not die,
But I shall when the shocks are stored
See the salvation of the Lord.
We meet together, you and I,
Meet in one acre of one land,
And I will turn my looks to you,
And you shall meet me with reply,
We shall be sheavèd with one band
In harvest and in garnering,
When heavenly vales so thick shall stand
With corn that they shall laugh and sing.

»ON SUŠO JE ODPRAVIL STARODAVNO«

On sušo je odpravil starodavno,
je rečne struge utrl po suhih tleh
in polja z roso milostno napóžil.
Dal mi je v usta novo pesem,
besede stare so, njih smisel nov,
in ustnicam velel ponavljati besedo,
ne bom umrl, ne, jaz živel bom,
a ko pšenica v žitnico se shrani,
Gospodovo rešitev uzrem.
Srečujeva se, ti in jaz,
na enem jutru ene zemlje,
k tebi bom dvignil svoj obraz
in ti mi boš odgovoril.
S poveslom združiva se v eno
med žetvijo in žitnico,
ko žito naseli nebes doline,
da vzklikajo v veselju in pojó.

HEAVEN-HAVEN

(a nun takes the veil)

I have desired to go
 Where springs not fail,
To fields where flies no sharp and sided hail
 And a few lilies blow.

And I have asked to be
 Where no storms come,
Where the green swell is in the havens dumb,
 And out of the swing of the sea.

NEBES PRISTAN

(nuna se zaobljubi)

Želela sem tja,
kjer ne usahnejo izviri,
na polja, ki jih toča huda in ostra ne stepta,
kjer nekaj lilij vzcveti.

In prosila sem, da bi bila,
kjer neviht srd ne rohni,
kjer zeleni val v pristanih molči,
proč od nihanja morjá.

FOR A PICTURE OF SAINT DOROTHEA

I bear a basket lined with grass;
I am so light, I am so fair,
That men must wonder as I pass
And at the basket that I bear,
Where in a newly-drawn green litter
Sweet flowers I carry,—sweets for bitter.

Lilies I shew you, lilies none,
None in Caesar's gardens blow,—
And a quince in hand,—not one
Is set upon your boughs below;
Not set, because their buds not spring;
Spring not, 'cause world is wintering.

But these were found in the East and South
Where Winter is the clime forgot.—
The dewdrop on the larkspur's mouth
O should it then be quenched not?
In starry water-meads they drew
These drops: which be they? stars or dew?

ZA SLIKO SVETE DOROTEJE

Nosim košaro, s travo postlano;
vsa sem lahka, vsa sem zala,
da osupne vsak, ko mimo grem,
in nad košaro, ki jo nosim,
na sveže pokošeni stelji zeleni
sladko cvetje imam – sladkost za grenkobo.

Lilije pokažem vam – lilija nobena
v cesarjevem vrtu ne cveti;
in kutino v dlani – kutina nobena
z vej dreves v dolini ne visi;
ne visi, saj tam drevo nobeno ne brsti,
ne brsti, ker svet v zimo se preveša.

Te rastejo na vzhodu in na jugu,
kjer zime nihče ne pozna.
V ostrožnikovih ustih kaplje rose,
se torej niso osušile?
V zvezdne vodne travnike so se izlile.
Kaj torej so, kaplje te? Rosa ali zvezde?

Had she a quince in hand? Yet gaze:
Rather it is the sizing moon.
Lo, linkèd heavens with milky ways!
That was her larkspur row.—So soon?
Sphered so fast, sweet soul?—We see
Nor fruit, nor flowers, nor Dorothy.

Je kutino imela v dlani? A glej:
to mesec je rastoči.
Poglej: svodi zvezáni z mlečnimi potmi!
To ostroga je ostrožnika. – Tako kmalu,
tako hitro v nebesa vzeta? – Pred očmi
ne sadja, ne rož, ne Doroteje ni.

THE BEGINNING OF THE END

(i)

My love is lessened and must soon be past.
I never promised such persistency
In its condition. No, the tropic tree
Has not a charter that its sap shall last
Into all seasons, though no winter cast
The happy leafing. It is so with me:
My love is less, my love is less for thee.
I cease the mourning and the abject fast,
And rise and go about my works again
And, save by darting accidents, forget.
But ah! if you could understand how then
That *less* is heavens higher even yet
Than treble-fervent *more* of other man,
Even your unpassion'd eyelids might be wet.

(ii)

I must feed Fancy. Show me any one
That reads or holds the astrologic lore,
And I'll pretend the credit given of yore;
And let him prove my passion was begun
In the worst hour that's measured by the sun,

ZAČETEK KONCA

(i)

Vse manj moje ljubezni in kmalu mine,
nikdar obljubil nisem ti vztrajnosti
v njej. Še v tropskem, glej, drevesu
ni gotovosti, da sok rastline
v vseh letnih časih se pretaka, dasi zime
radostno ga zelenijo. In čutim sebe:
ljubezni manj je, ljubezni manj do tebe.
A bedna tožba kmalu zgine,
vstanem in za delo spet zagrabim
in, razen sem ter tja občasno, pozabim.
A oh! ko nekđaj ti spoznala bi,
da *manj* pri meni višje v nébes seže
kakor goreči *bolj* drugih ljudi,
tudi tebi orosile bi neizprosne se oči.

(ii)

Naj nahranim domišljijo. Pokaži koga,
ki razume in pozna astrološko izročilo,
in priznam njegov pravadni ugled;
in naj dokaže, da se mi strast je porodila
v najhujši uri, kar jih sončni krog pozna,

With such malign conjunctions as before
No influential heaven ever wore;
That no recorded devilish thing was done
With such a seconding, nor Saturn took
Such opposition to the Lady-star
In the most murderous passage of his book;
And I'll love my distinction: Near or far
He says his science helps him not to look
At hopes so evil-heaven'd as mine are.

(iii)

You see that I have come to passion's end;
This means you need not fear the storms, the cries,
That gave you vantage when you would despise:
My bankrupt heart has no more tears to spend.
Else I am well assured I should offend
With fiercer weepings of these desperate eyes
For poor love's failure than his hopeless rise.
But now I am so tired I soon shall send

Barely a sigh to thought of hopes foregone.
Is this made plain? What have I come across
That here will serve me for comparison?
The sceptic disappointment and the loss
A boy feels when the poet he pores upon
Grows less and less sweet to him, and knows no cause.

bolj zlih konjunkcij kot tedaj
noben vplivni svod ni zasnoval;
nobena nam poznana vražja ukana
ni bila storjena z nebes vso podporo in Saturn
ni bil še v takšni opoziciji s kraljico zvezd
na najbolj zločinski strani svoje knjige;
in vzljubim svojo usodo: od blizu ali daleč,
poreče, mu znanost pomaga ne iskati več
upov, zloveščih, kot so moji.

(iii)

Glej, prišel sem na rob strasti;
zato več ne trepeči pred izbruhi,
ki v preziru dali so ti prednost:
nič več solza ni v srcu strtem.
Sicer prav dobro vem, da mučil bi
s še bolj strastnim jokom obupanih oči
iz ljubezni neuspeha, ne upanja nemočnega,
a utrujenost mi drugega ne da kot to,

da zavzdihnem ob misli na upe pokopane.
Je to mar razumljivo? Sem naletel na kaj,
kar mi kot primerjava služi?
Skepsa, razočaranje in izguba
dečka, ko pesnik, ki ga je čislal,
vse manj drag mu je, pa ne ve zakaj.

‘SEE HOW SPRING OPENS’

See how Spring opens with disabling cold,
And hunting winds and the long-lying snow.
Is it a wonder if the buds are slow?
Or where is strength to make the leaf unfold?
Chilling remembrance of my days of old
Afflicts no less, what yet I hope may blow,
That seed which the good sower once did sow,
So loading with obstruction that threshold

Which should ere now have led my feet to the field.
It is the waste done in unreticent youth
Which makes so small the promise of that yield
That I may win with late-learnt skill uncouth
From furrows of the poor and stinting weald.
Therefore how bitter, and learnt how late, the truth!

»GLEJ, POMLAD PRIHAJA«

Glej, pomlad prihaja v hromečem hladu,
zalezujoči vetrovi in postani sneg.
Naj čudim se, da popki ne vzbrstijo?
In kje je moč, ki list razpre?
Spomini hladni iz minulih dni
nič manj ne udarijo, kar, upam, še vzcveti,
tisto seme, ki dobri ga sejalec bil je posejal,
tako obtežen s preprekami je prag,

ki naj že davno bi pokazal na polje pot.
Prav škoda iz mladosti radožive
tako krni obljubo tiste žetve,
da bi s pozno priučenimi se spretnostmi učil
od brazd vseh revnih in skrčenih poljan.
Zato grenkó in pozno sem spoznal, resnico!

‘MY PRAYERS MUST MEET A BRAZEN HEAVEN’

My prayers must meet a brazen heaven
And fail and scatter all away.
Unclean and seeming unforgiven
My prayers I scarcely call to pray.
I cannot buoy my heart above;
Above I cannot entrance win.
I reckon precedents of love,
But feel the long success of sin.

My heaven is brass and iron my earth:
Yea, iron is mingled with my clay,
So harden'd is it in this dearth
Which praying fails to do away.
Nor tears, nor tears this clay uncouth
Could mould, if any tears there were.
A warfare of my lips in truth,
Battling with God, is now my prayer.

»MOLITVE MI TRČIJO OB BRONASTO NEBO«

Molitve mi trčijo ob bronasto nebo,
se izjalovijo in razkropijo vse naokrog.
Nečist in kot brez odpuščanja
molitve le redkokdaj priključem.
Srca ne povzdignem več v višave,
v višavah mi vstopa ni iskati,
priznam ljubezni znamenja,
a vidim mnoge greha slave.

Iz brona nebo, iz železa zemljá:
železo je z glino spojeno,
zakrknjeno od pomanjkanja,
ki ga molitev ne odpravi.
Grobe gline še solzé, solzé
ne morejo znehčati, če bi kaj solza imel.
Le z ustnicami se borim, zares,
bitka z Bogom, to moja je molitev.

‘LET ME BE TO THEE’

Let me be to Thee as the circling bird,
Or bat with tender and air-crisping wings
That shapes in half-light his departing rings,
From both of whom a changeless note is heard.
I have found my music in a common word,
Trying each pleasurable throat that sings
And every praised sequence of sweet strings,
And know infallibly which I preferred.

The authentic cadence was discovered late
Which ends those only strains that I approve,
And other science all gone out of date
And minor sweetness scarce made mention of:
I have found the dominant of my range and state—
Love, O my God, to call Thee Love and Love.

»NAJ TI BOM«

Naj Ti bom kot ptica, ki v krogu leta,
kot netopir, ki švistne krhkih kril
in v poltemi obroče riše zginjajoče,
zvok obeh enako mi zveni.

Svojo glasbo našel sem v besedi eni,
preskusil sem vsak ljubek glas pojoči
in vsak akord presladkih strun,
zdaj zanesljivo vem, kaj cenim.

Nedavno odkrita avtentična kadenca
zaokroži edini zvok, ki kaj pomeni,
ostale znanosti so mi le medla senca,
omembe komaj vredni drobni užitki:
odkril sem dominantno bivanja in biti –
ljubezen imenovati Te, moj Bog, in ljubiti.

THE HALF-WAY HOUSE

Love I was shewn upon the mountain-side
And bid to catch Him ere the drop of day.
See, Love, I creep and Thou on wings dost ride;
Love, it is evening now and Thou away;
Love, it grows darker here and Thou art above;
Love, come down to me if Thy name be Love.

My national old Egyptian reed gave way;
I took of vine a cross-barred rod or rood.
Then next I hungered: Love when here, they say,
Or once or never took Love's proper food;
But I must yield the chase, or rest and eat.—
Peace and food cheered me where four rough ways meet.

Hear yet my paradox: Love, when all is given,
To see Thee I must see Thee, to love, love;
I must o'ertake Thee at once and under heaven
If I shall overtake Thee at last above.
You have your wish; enter these walls, one said:
He is with you in the breaking of the bread.

HIŠA NA POL POTI

Ljubljeni se mi je pokazal na pobočju gora
in želel sem Ga ujeti pred prihodom noči.
Glej, Ljubezen, jaz lezem, Ti na krilih jezdiš;
večer je, Ljubezen, in Tebe ni;
temni se, Ljubezen, in Ti zgoraj si;
Spusti se k meni, Ljubezen, če je Tvoje ime Ljubezen.

Naroda mojega egiptovski trst se je vdal;
s trte vzel sem letev ali križ.
Potem sem gladoval. Ko je Ljubezen tu bila, so rekli,
komaj kdaj Ljubezni pravo hrano je zaužila;
a moram opustiti to iskanje ali počivati in jesti.
Mir in hrana sta me bodrila na stičišču štirih poti.

A poslušaj paradoks: Ljubezen, ko vse dam,
videti Te moram, da Te vidim, ljubiti, da Te ljubim;
ujeti Te ta hip in pod nebesi,
če naj ujamem Te v višavah.
Željo imaš; stopi med zidovje, so mi rekli:
On s Tabo je v lomljenju kruha.

THE HABIT OF PERFECTION

Elected Silence, sing to me
And beat upon my whorlèd ear,
Pipe me to pastures still and be
The music that I care to hear.

Shape nothing, lips; be lovely-dumb:
It is the shut, the curfew sent
From there where all surrenders come
Which only makes you eloquent.

Be shellèd, eyes, with double dark
And find the uncreated light:
This ruck and reel which you remark
Coils, keeps, and teases simple sight.

Palate, the hutch of tasty lust,
Desire not to be rinsed with wine:
The can must be so sweet, the crust
So fresh that come in fasts divine!

HABIT POPOLNOSTI

Izvoljena Tihota, zapoj mi,
udari na spiralno uho,
na pašnike miru me vodi
in bodi glasba, ki jo slišim rad.

Ustnice, mirujte; bodite milo neme:
zapovedana tišina, od tam poslana,
kjer predanosti imajo svoj izvir,
le ona vas zgovorne naredi.

Naj pade na oči dvojna temá,
da luč neustvarjeno uzró:
nered in vrvež, ki ju zazna oko,
zastira, zadržuje in ovira čist prizor.

Ustno nebo, kletka poželenja,
ne išči vina, da te spere:
slajša bo posoda in skorja bo
vsa sveža po prestanem postu božjem!

Nostrils, your careless breath that spend
Upon the stir and keep of pride,
What relish shall the censers send
Along the sanctuary side!

O feel-of-primrose hands, O feet
That want the yield of plushy sward,
But you shall walk the golden street
And you unhouse and house the Lord.

And, Poverty, be thou the bride
And now the marriage feast begun,
And lily-coloured clothes provide
Your spouse not laboured-at not spun.

Nosnici, ki trošita brezbrizni dih,
da ponos se prebudi in pomiri,
kakšne dišave se iz kadilnic razprostró
po prostorih svetišča!

O, roke kot trobentice in noge,
ki po razkošni trati hrepenite,
vaše bodo z zlatom tlakovane poti,
Gospodu boste dom in tujost, roké.

In Ubožnost, bodi ti nevesta,
naj poročno slavje se začne,
oblačila barve lilij ženinu prinesi,
ne vezêna in spredena ne.

NONDUM

'Verily Thou art a God that hidest Thyself.'

ISAIAH XLV.15.

God, through to Thee our psalm we raise
No answering voice comes from the skies;
To Thee the trembling sinner prays
But no forgiving voice replies;
Our prayer seems lost in desert ways,
Our hymn in the vast silence dies.

We see the glories of the earth
But not the hand that wrought them all:
Night to a myriad worlds gives birth,
Yet like a lighted empty hall
Where stands no host at door or hearth
Vacant creation's lamps appal.

We guess; we clothe Thee, unseen King,
With attributes we deem are meet;
Each in his own imagining
Sets up a shadow in Thy seat;
Yet know not how our gifts to bring,
Where seek Thee with unsandalled feet.

NONDUM

Resnično, ti si skriti Bog.

Izaija 45,15

Bog, k Tebi dvigamo svoj psalm,
a ni odgovora z nebes;
pred Tabo grešnik trepetaja,
a ni glasu, odpuščajočega;
na zapuščenih poteh se molitve gubé,
naša himna na prostrani tišini umre.

Slavo vidimo sveta,
a ne roké, ki jo je ustvarila;
Noč tisoče svetov rodi,
a kot dvorana, prazna in razsvetljena,
brez gosta na vratih ali ob ognjišču
praznega stvarstva nas osupnejo luči.

Ugibamo, Te oblačimo, nikoli viden Kralj,
z lastnostmi, ki so videti primerne;
vsak po svoji domišljiji
meče senco na tvoj tron;
a vemo ne, kako ti dar predati,
in ne tega, kod neobuti te iskati.

And still th'unbroken silence broods
While ages and while aeons run,
As erst upon chaotic floods
The Spirit hovered ere the sun
Had called the seasons' changeful moods
And life's first germs from death had won.

And still th'abysses infinite
Surround the peak from from which we gaze.
Deep calls to deep, and blackest night
Giddies the soul with blinding daze
That dares to cast its searching sight
On being's dread and vacant maze.

And Thou art silend, whilst Thy world
Contends about its many creeds
And hosts confront with flags unfurled
And zeal is flushed and pity bleeds
And truth is heard, with tears impearled,
A moaning voice among the reeds.

In neprekinjena tišina lebdi,
ko vekôvi tečejo in leta,
kot na začetku, ko nad pravodovjem
duh je vel, preden sonce priklicálo
je muhaste obraze letnih časov
in prve so kali življenja smrt pregnale.

Globočine brezmejne okoli
vrhov, s katerih strmimo.
Brezno kliče breznu in prečna noč
dušo vrtoglavi z osuplostjo slepljivo,
da drzne si pogledati tja čez
na bivanja strašljiv in izvotljèn blodnjak.

Molčiš, a svet Tvoj
v vojni je zaradi mnogih ver,
z dvignjenimi zastavami se bijejo vojščaki,
gorečnost zardeva in usmiljenje krvavi
in sliši se resnica, s solzámi se biserí
kot v trstju glas tožeči.

My hand upon my lips I lay;
The breast's desponding sob I quell;
I move along life's tomb-decked way
And listen to the passing bell
Summoning men from speechless day
To death's more silent, darker spell.

Oh! till Thou givest that sense beyond,
To shew Thee that Thou art, and near,
Let patience with her chastening wand
Dispel the doubt and dry the tear;
And lead me child-like by the hand
If still in darkness not in fear.

Speak! whisper to my watching heart
One word—as when a mother speaks
Soft, when she sees her infant start,
Till dimpled joy steals o'er its cheeks.
Then, to behold Thee as Thou art,
I'll wait till morn eternal breaks.

Roko položim na usta,
da utišal bi ihtenje malodušno,
po življenja poti stopam, s krstami obdan,
prisluškujoč zvonjenju zvonov,
ki pozivajo ljudi iz dneva brez besed
k še tišjemu, temnejšemu uroku smrti.

Doklèr ne daš občutka nam onstranstva,
da pokažeš, da Ti si in da si blizu,
naj potrpljenje s šibo božjo
prežene dvom in solze osuši;
in primi me za roko kot otroka,
ki v strahu ni, čeravno je v temí.

Govôri! zašepeči srcu budnemu
besedo – kakor mati jo izgovori
mehkó, ko gleda svoje dete,
ki radost mu zalije lica.
Da potem uzrem Te, kakršen si,
počakam do jutra večnosti.

EASTER

Break the box and shed the nard;
Stop not now to count the cost;
Hither bring pearl, opal, sard;
Reck not what the poor have lost;
Upon Christ throw all away:
Know ye, this is Easter Day.

Build His church and deck His shrine,
Empty though it be on earth;
Ye have kept your choicest wine—
Let it flow for heavenly mirth;
Pluck the harp and breath the horn:
Know ye not 'tis Easter morn?

Gather gladness from the skies;
Take a lesson from the ground;
Flowers do ope their heavenward eyes
And a Spring-time joy have found;
Earth throws Winter's robes away,
Decks herself for Easter Day.

VELIKA NOČ

Posodo razbij in nardo razlij;
za stroške zdaj ne meni se;
prinesi bisere, sardij in opal;
ne glej na revežev izgube;
za Kristusa zapravi vse:
pomni, danes je velika noč.

Postavi Mu hišo, okrasi oltar,
četudi je prazno na zemlji;
prihranil si izbrana vina –
naj tečejo v radost nebes;
uberi harfo in pihni v rog:
mar ne veš, da je velika noč?

Sprejmi veselost nebes;
naj te zemlja pouči;
cvetje proti nebu razpira oči
in odkriva pomladne radosti;
zemlja slači zimska oblačila,
se ovenča za veliko noč.

Beauty now for ashes wear,
Perfumes for the garb of woe.
Chaplets for dishevelled hair,
Dances for sad footsteps slow;
Open wide your hearts that they
Let in joy this Easter Day.

Seek God's house in happy throng;
Crowded let His table be;
Mingle praises, prayer, and song,
Singing to the Trinity.
Henceforth let your souls always
Make each morn an Easter Day.

Lepoto si nadeni, ne pepela,
dišave, ne žalnih oblek.
Vence, ne las razmršenih,
pleši, ne postopaj žalostno naokrog;
na stežaj odprite srca vsi,
naj vstopi radost na veliko noč.

Išči hišo božjo v veseli družbi;
naj bo gneča okrog Njegove mize;
hvalo, molitve in pesmi izrekaj
v čast sveti Trojici.
Naj od danes vaše duše
vsako jutro veliko noč slavé.

Gerard Manley Hopkins

PESMI

FRAGMENTI IN DRUGE PESMI

Prevedel Matjaž Črnivec

(FRAGMENTS I)

(i)

The wind, that passes by so fleet,
Runs his fingers through the wheat,
And leaves the blades, where'er he will veer,
Tingling between dusk and silver.

(ii)

Whose braggart 'scutcheon, whose complaisant crest
Catch sunlight and one strain of stupid praise.

· · · · ·
The villain shepherds and misguided flock.

(iii)

The sparky air
Leaps up before my vision,—thou art gone.

(iv)

—and on their brittle green quilts
Shake the balanced daffodils.

(FRAGMENTI I)

(i)

Veter, ki gre urno mimo,
češe s prsti skozi žito,
pušča bilke, kjer se obrne,
zvoneč med mrakom, srebrnino.

(ii)

Čigar ščit naduti, čigar perjanica ustrežljiva
lovita sončne žarke in en glas neumne hvale.

· · · · ·
Zli pastirji, čreda zablodela.

(iii)

Iskrivi zrak
pred mojim se pogledom vzdigne – ni te več.

(iv)

– in na svojih krhkih zelenih peresih
narcise trepetajo v svojih ravnovesjih.

‘—HILL / HEAVEN’

—Hill,
Heaven and every field, are still
As a self-embraced sweet thought:
And the thin stars tremble not.

‘DISTANCE / DAPPLED’

Distance
Dappled with diminish’d trees
Spann’d with shadow every one.

»– GRIČ / NEBESA«

– Grič,
nebesa in vsa polja so tihi,
kakor sladka misel, ki se objema:
sij tankih zvezd ne trepeti.

»DALJAVA / DREVES MAROGE«

Daljava,
dreves maroge, ki izginjajo,
čez vsako se razteza senca.

(FRAGMENTS II)

(i)

Thick-fleeced bushes like a heifer's ear.

(ii)

There is an island, wester'd in the main,
Around it balances the level sea.

(iii)

The time was late and the wet yellow woods
Told off their leaves along the piercing gale,

(iv)

... in her cheeks that dwell
Centred like meteors, bright like pimpernel.

(v)

—now the rain,
A brittle sheen, runs upward like a cliff,
Flying a bow.

(FRAGMENTI II)

(i)

Grmovje, odeto z runom na debelo, kakor uho telice.

(ii)

Obstaja otok, na zahod pomaknjen, na odprto,
ki usklajuje raven morja vseokrog.

(iii)

Bil je pozni čas in rumeno vlažno drevje
je vzdolž ostre burje liste odposlalo,

(iv)

... v njenih licih, ki
okrogla so kakor meteorji, svetla kot trobentica.

(v)

– in zdaj dež,
krhek soj, ki pne se kot prepad,
nosi v zraku lok.

(FRAGMENTS III)

(a) *Stars*

(i)

How looks the night? There does not miss a star.
The million sorts of unaccounted motes
Now quicken, sheathed in the yellow galaxy.
There is no parting or bare interstice
Where the stint compass of a skylark's wings
Would not put out some tiny golden centre.

(ii)

Stars waving their indivisible rays.
Sky fleeced with the milky way.

(iii)

Night's lantern
Pointed with piercèd lights, and breaks of rays
Discover'd everywhere.

(iv)

The sky minted into golden sequins.
Stars like gold tufts.
Stars like golden bees.

(FRAGMENTI III)

(a) Zvezde

(i)

Kakšen videz je noči? Manjka ne nobena zvezda.
Milijone drobcev brez razlage,
zavitih v rumeni galaksiji, zdaj oživi.
Nikjer preloma ni niti razpoke,
kjer tesni obseg škrjanca kril
ugasil ne bi malega, zlatega središča.

(ii)

Zvezde valovijo svoje nerazdeljive žarke.
Nebo odeto z volno rimske ceste.

(iii)

Svetilka noči
z luknjicami prebodenih luči in lomom žarkov
vsepovsod odkritih.

(iv)

Nebo skovano v okrasne novce iz zlata.
Zvezde kakor zlati šopki.
Zvezde kakor zlate čebele.

Stars like golden rowels.
Sky peak'd with tiny flames.
Stars like tiny-spoked wheels of fire.

(v)

His gilded rowels
Now stars of blood.

(b)

(i)

They came
Next to meadows abundant, pierced with flowers,
With sulphur-colour'd lilies, brittle in stalk,
And seals of red carnation which had each
Two tongues like butterflies.

(ii)

Dewy fields in the morning under the sun
Stand shock and silver-coated.

Zvezde kakor zlate ostroge.
Nebo okronano z drobnimi plameni.
Zvezde kakor ognjena kolesa z drobnimi naperami.

(v)

Njegove ostroge pozlačene
zdaj zvezde krvi.

(b)

(i)

Prišli so
do bohotnih travnikov, ki prebadajo jih rože,
z lilijami barve žvepla, krhkih stebel,
tjulnji rdečkaste kože, ki vsak imel je
dva jezika kot metulji.

(ii)

Rosna polja zjutraj, pod soncem
ogrnjena stojijo z osuplostjo in srebrnino.

(FRAGMENTS IV)

(i)

The ends of the crisp buds she chips
And the flower strips,
The breaking leaves of gold are curl'd upon her lips.

(ii)

A pure gold lily, but by the pure gold lily
We will charge our flocks that they not feed.
Leave it with its grove hard by
'Some are pretty enough, and some are poor indeed.'
Give us our green lots in another mead
Fit for flowers, water-pierced and rilly.
Lead shepherd, now we follow, shepherd lead.

(iii)

We live to see
How Shaksperé's England weds with Dante's Italy.

(FRAGMENTI IV)

(i)

Ona konce krhkih popkov drobi
in rožo ogoli,
zlomljeni zlati listi kodrajo se ji na ustnici.

(ii)

Lilija iz čistega zlata, a o čisto zlati liliji
bomo rekli našim čredam, naj je ne jedo.
Pustite jo v njenem gaju bližnjem
>Nekatere čedne, druge uboge so zelo.<
Dodelite nam zelenja na livadi drugi,
za rože prikladni, glenasti, vodnáci.
Vôdi, pastir, zdaj sledimo, pastir, vôdi.

(iii)

Ugledamo,
kako se Shakespearova Anglija poroča z Danteja domovino.

(iv)

Although she be more white,
More white,
Than a skeinèd, than a skeinèd waterfall,
And better veinèd than pea blossoms all
And though she be so light
As thin-spun whirling bats' wings in the air etc.

(v)

A star most spiritual, principal, preeminent
Of all the golden press.

(vi)

Or ever the early stirrings of skylark
Might cover the neighbour downs with a span of singing,
While Phosphor, risen upon the shallowing dark,
In the ruddied county of the day's upbringing
Stood capital, eminent,...gonfalon bearer
To all the starry press.—

(iv)

Čeprav bolj bela bi bila,
bolj bela
od predivastega, predivastega slapa
in lepše ožiljena od grahovega cveta vsa
in čeprav tako lahka bi bila,
kot netopirja krila, tenko spletena, po zraku bežeča itd.

(v)

Zvezda najduhovnejša, poglavitna, najbolj vzvišena
izmed vsega tiska zlatega.

(vi)

In če naj škrjanca zgodnje ščebetanje
pokrije z razprostrtim petjem gole griče naokrog,
medtem ko Fosfor, ki vzšel je nad plahnečo temino,
v pordeli grofiji dneva, ki nastaja,
stal je kot glavni, vzvišeni, ... zastavonoša
vsega tiska zvezdnega. –

(FRAGMENTS V)

(i)

The sun just risen
Flares his wet brilliance in the dintless heaven.

(ii)

When cuckoo calls and I may hear,
And thrice and four times and again.

(FRAGMENTI V)

(i)

Sonce, pravkar vzšlo,
svojo mokro bleščavo plameni v nedotaknjeno nebo.

(ii)

Ko kukavica kliče in jo slišim,
trikrat, štirikrat in spet.

MORNING, MIDDAY, AND EVENING SACRIFICE

The dappled die-away
Cheek and wimpled lip,
The gold-wisp, the airy-grey
Eye, all in fellowship—
This, all this beauty blooming,
This, all this freshness fuming,
Give God while worth consuming.

Both thought and thew now bolder
And told by Nature: Tower;
Head, heart, hand, heel, and shoulder
That beat and breathe in power—
This pride of prime's enjoyment
Take as for tool, not toy meant
And hold at Christ's employment.

The vault and scope and schooling
And mastery in the mind,
In silk-ash kept from cooling
And ripest under rind—
What death half lifts the latch of,
What hell hopes soon the snatch of,
Your offering, with despatch, of!

JUTRANJA, OPOLDANSKA IN VEČERNA DARITEV

Pegasto pretanjeno
lice in zakroženo ustnico,
zlato pramen, zračno-sivo
oko, vso to družbo –
vso to lepoto, ki se razcveta,
vso to svežino, ki izpuhteva,
Bogu daj, ko je še vredna, da se jo uživa.

Skupaj mišico in misel, zdaj krepkejšo,
ki Narava pravi ji: Vzpni se;
glavo in srce, roko, peto in še ramo,
ki utripajo in dihajo od sile –
ta ponos, ki uživa najboljšo dobo,
vzemi kot orodje, ne za igro,
in daj ga v Kristusovo rabo.

Obok in doseg in šolanja
in mojstrstvo v misli,
ki srebrni pepel jih varuje ohlajanja
in pod odejo njega so najzrelejši –
čemur smrt zapah na pol odmakne,
kar pekel upa, da odgrizne,
naj tvoja bo daritev, ki se hitro vzdigne!

(ASHBOUGHS)

Not of all my eyes see, wándering on the world,
Is anything a milk to the mind so, só sighs déep
Poetry to it, as a tree whose boughs break in the sky.
Say it is áshboughs: whether on a December day and furled
Fast or they in clammyish láshtender combs creep
Apart wide and new-nestle at heaven most high.
They touch heaven, tabour on it; how their talons sweep
The smouldering enormous winter welkin! May
Mells blue and snowwhite through them, a fringe and fray
Of greenery: it is old earth's groping towards the steep
Heaven whom she child us by.

(Second version from line 7)

They touch, they tabour on it, hover on it; here, there hurled,
With talons sweep
The smouldering enormous winter welkin. Eye,
But more cheer is when May
Mells blue with snowwhite through their fringe and fray
Of greenery and old earth gropes for, grasps at steep
Heaven with it whom she child things by.

(JESENOVE VEJE)

Nič, kar oko mi po svetu tavajoč uzre,
ni tako mleko moji misli, takó globok vzdih,
takšna poezija, kot drevo, ki se njegove veje lomijo v nebo.
Jesenove naj bodo: na decembrski dan, zložene
skupaj ali pa lepljive, se plazijo v nežnih grebenih
narazen in gnezdijo v nebu najvišjem.
Nebes dotikajo se, bobnajo po njih; kako s kremplji pometajo
kadeči se in gromozanski zimski svod! Z njimi snega belino
in modro barvo meša maj, resice s strganino
zelenja: roke stare zemlje slepo se stegujejo
k strmemu nebu, ki z njim nas zaplodi.

(Druga različica, od vključno sedme vrstice)

Dotikajo se ga, bobnajo po njem, na njem lebdijo; sem, tja razmetane
s kremplji pometajo
kadeči se in gromozanski zimski svod. Glej,
več je veselja, ko snežno belino
in modro barvo meša maj z njih resicami in strganino
zelenja in ko roke stare zemlje slepo se stegujejo, z njimi grabijo
po strmem nebu, ki z njim stvari poraja.

EPITHALAMION

Hark, hearer, hear what I do; lend a thought now, make believe
We are leaf-whelmed somewhere with the hood
Of some branchy bunchy bushybowered wood,
Southern dean or Lancashire clough or Devon cleave,
That leans along the loins of hills, where a candycoloured, where a gluegold-brown
Marbled river, boisterously beautiful, between
Roots and rocks is danced and dandled, all in froth and waterblowballs, down.
We are there, when we hear a shout
That the hanging honeysuck, the dogeared hazels in the cover
Makes dither, makes hover
And the riot of a rout
Of, it must be, boys from the town
Bathing: it is summer's sovereign good.
By there comes a listless stranger: beckoned by the noise
He drops towards the river: unseen
Sees the bevy of them, how the boys
With dare and with downdolfinry and bellbright bodies huddling out,
Are earthworld, airworld, waterworld thorough hurled, all by turn and turn about.
This garland of their gambol flashes in his breast
Into such a sudden zest
Of summertime joys
That he hies to a pool neighbouring; sees it is the best
There; sweetest, freshest, shadowiest;

EPITHALAMION

Prisluhni, poslušalec, zasliši, kaj počnem; pomisli in verjemi,
nekje smo listnato-zasuti in nad nami streha
je iz vejnatega, šopastega, senčno-grmastega lésa,
v južni globeli, lancashirski têsni, devonski razpoki,
ki sloči se med gričevja boki, kjer sladko-barvna, kjer lepko zlatorjava
marmorna reka, grmeče čudovita, sredi
korenin in skal je zaplesála, vsa v peni, vodi regratovih lučk se razigrala.
Tam smo, ko slišimo klic,
ki kovačnik viseči in privihana leska v goščavi
podarita trepet mu in da v zraku plava,
in trušč krdela,
kot se zdi, dečkov mestnih,
ki se kopajo: poletja najvišja dobrina.
Ravnodušen tujec mimo gre: privabijo ga šumi,
da k reki spusti se, neopažen
njih gručo uzre, kako dečki
z izzivom in delfinstvom in zvonsko belimi telesi se iz vode vlačijo
in naokrog v zemski svet, zračni svet, vodni svet vsi dodobra mečejo se spet in spet.
Ta venec njihovih poskokov se zablisne v prsih,
zbudi mu tolikšno nenadno draž
radosti poletnih,
da zdrvi k sosednjemu tolmunu; vidi, da je najboljše
tamkaj; najbolj sladko, najbolj sveže, najbolj senčno;

Fairyland; silk-beech, scrolled ash, packed sycamore, wild wychelm,
hornbeam fretty overstood
By. Rafts and rafts of flake-leaves light, dealt so, painted
on the air,
Hang as still as hawk or hawkmoth, as the stars or as the angels there,
Like the thing that never knew the earth, never off roots
Rose. Here he feasts: lovely all is! Nó more: off with–down he dings
His bleachèd both and woolwoven wear:
Careless these in coloured wisp
All lie tumbled-to; then with loop-locks
Forward falling, forehead frowning, lips crisp
Over fingerteasing task, his twiny boots
Fast he opens, last he off wrings
Till walk the world he can with bare his feet
And come where lies a coffer, burly all of blocks
Built of chancequarrièd, selfquainèd, hoar-huskèd rocks
And the water warbles over into, filleted | with glassy grassy quicksilvery shivès
and shoots
And with heavenfallen freshness down from moorland still brims,
Dark or daylight on and on. Here he will then, here he will the fleet
Flinty kindcold element let break across his limbs
Long. Where we leave him, froliclavish while he looks about him, laughs, swims.

pravljíčno; srebrna bukev, jesen zaviti, omotana platana, divji gorski brest,
gaber so rezljani stali
naokrog. Splavi in splavi kosmičastih listov, lahnih, razpostavljenih tako, naslikanih
na zrak,
visijo tamkaj tiho kakor jastreb, kakor vešča, kakor zvezde ali angeli,
kakor stvar, ki níkdar ni poznala zemlje, níkdàr iz korenin ni
zrasla. Tukaj se naslaja: ljubko vse je! Nič več, proč z njimi – s sebe vrže
beljena, volnena oblačila:
brezskrbna tam v pisanem svežnju
odvržena ležijo; potem odpadejo iz zank
vezalke, z namrščenim čelom in ustnami napetimi
od prstov nadležnega dela, hitro razpre
še čevljev par, si končno ju sezuje,
da z bosimi nogami lahko po svetu stopa
in do bazena pride iz gradníkov čvrstih,
naključno pridobljenih, samo-vogelnih skal v luščini osiveli,
vanj se zvrča voda žvrgoleča, ovešena s steklenimi travnimi živosrebrnimi trskami
in poganjki,
in kjer nebeška svežina z barja še vedno prekipeva,
v temi, dnevni luči, brez prestanka. Tukaj torej, tukaj hitri
bo kremenasti prijaznohladni element spustil čez svoje ude,
dolgo. Tukaj ga pustimo, ko razsipno razigran se ozira naokrog, se smeje, plava.

Enough now; since the sacred matter that I mean
I should be wronging longer leaving it to float
Upon this only gambolling and echoing-of-earth note
What is the delightful dean?
Wedlock. What the water? Spousal love

to Everard, as I surmise,

Sparkled first in Amy's eyes
 turns
Father, mother, brothers, sisters, friends
Into fairy trees, wildflowers, woodferns
Rankèd round the bower

ODLOMKI IZ PISEM IN DNEVNIKA

Prevedel Andrej Arko

Februar 1870. Nekega dne po dolgem umiku v samoto (ki se je končal na božični dan) so v obednici prebirali razlago sestre Emerike o trpljenju v getsemanskem vrtu in sem mahoma začel hlipati in stokati in se nisem mogel ustaviti. Menil sem, da zato, ker bi, če bi bil vprašan minuto poprej, moral reči, da se nič takega ne pripravlja, in tudi ko se bi, sem bil v položaju, ko sem se čudil sebi, ne da bi v sebi videl razlog za sledove ustreznega vzroka tako močnemu čustvu – pravim, sledove tega, kajti seveda vzrok sam po sebi ustreza bridkosti, dolgi vse življenje. Spominjam se, da je bilo precej podobno na veliki četrtek, ko smo presveto hostijo prenesli v zakristijo. A niti teža niti sila bridkosti, se pravi stvari, ki naj bi bridkost povzročila, nas sami po sebi ne ganeta in nam ne privabita solz, tako kakor oster nož, če se nanj pritiska, ne odreže, vse dokler se nanj pritiska, ne da bi pomikali roko, ampak je vedno le stik, nekaj, kar udari s strani in nepričakovano, kar v obeh primerih premaga odpor in predre, to pa utegne biti tako občutljivo, da se zdi, kot da je zanos stopil naravnost v telo in razjasnil umevanje na samem prehodu skozi. Po drugi strani bo vzneseno občutje, (kar sicer ni lepota niti resnično steblo, pa vendar zbuja zanimanje in napravlja grdost celo boljše od brezpomenskosti), samo po sebi tako kot v dramskem zanosu privabilo komaj rahle solze, če njegov povod ni pomemben, ali nima pomena za nas, če ni močno čustvo, kakršno prihaja iz moči, ki se je zbirala prej, preden se je razpustilo; na ta način lahko nož vdre v meso, kar bi se zgodilo samo toliko, da ga oplazi, oplazenje samo pa ne bi šlo globlje.

Zimo smo imeli za ostro. Trikrat je bila zmrzal za drsanje, tretja se je začela 9. februarja. Do tistega dne ni bilo omembe vrednega snega. Nekaj dni pred 7. fe-

bruarjem sem videl viseti mačice. Devetega februarja je bil sneg, vendar ni obležal na cestah. Na travi je postal skorja, privzdignjena na glavicah stebel. Ko smo se spustili na polje blizu Ceasar`s Campa, sem jo pred sabo opazil *squalentem*, plašček pod plaščkom, začrtano v prekrižanih robovih, ki so nosili »svojost« vse dol po klancu; druge besede še nimam za to, kar prevzame oko ali dušo z drzno roko ali z uspešnim risanjem ali z naznačenimi potezami ali, spet, z nazorno pisavo, kar sicer ni lepota niti resnično steblo, pa vendar zbuja zanimanje in napravlja grdost celo boljše od brezpomenskosti. – Na občinskem je bil zaradi ostrega zaganjajočega se vetra ves sneg razpihan v vzporednih redeh, po šopih trave (kjer je bil videti sivkast, ko se je skozenj pokazala temna barva) pa se je nizal v stolpičaste čope ali bil podoben nalomljenim stebrom iz bazalta. V parku je popoldne veter gnal oblačke snežnega prahu, ki so lovili sonce, ko so se dvigali, in razveseljevali oči; ko so leteli po pobočju, so bili videti kot prelomi sončne svetlobe, ki je padala skoz razcefran oblak na hribe, in spet kakor kosmast žamet, kakršnega je k izvoru nosila sapa, ki je vela vseprek. Bliže vzdolž ceste je drsel prek tal v belih prših, ki so se med plazenjem in letenjem prevračali in vrtinčili kakor množica srebrnkastih črvov drug k drugemu in vsaksebi.

★ ★ ★

Dvanajsti marec. Sijajen zaton: višje nebo je v ugašajoče čisti modrini, ki jo premošča široka počezna pot za pešce, kakor se dviga z desne proti levi štrenastega ali travastega oblaka, štrene vodijo križem; rumenina sončnega zahoda je ovlažena z lučjo, ki pa se končuje pri vrhu v morju nežnih belih čipk, posutem z velikimi kosmi oblaka v rusi barvi med rjavo in škrlatno, vendar obrobljeni z bronasto svetlobo. A kar zlasti opažam, je to: poprej sem zaton in sonce vselej jemal kot povsem zunaj obsega drug drugega, kakršna zares fizično sta, kajti oko je po gledanju v sonce otopelo za vse drugo, in če pogledaš v preostanek zatona, moraš zakriti sonce, vendar sem ju danes notranje upodobil skupaj in dojel sonce zares kot celoto, kakršna je. Bilo je povsem živahno in je metalo iz sebe luč in je krenilo

tako odločno znad polja kakor podolgovat dragulj ali izbočina v zadebelini na steblu keliha; to se seveda zgodi ob njegovi umestitvi, tako da se reši v nebo.

Naslednje jutro obilen sneg. Načičkaval in obrcaval sem hoje in tise in nadaljeval z obsipanjem, dokler niso bile obremenjene preko svoje prožnosti. Lipe, breste in cere je sneg lepo nakodral kakor z mladimi listi. Če si pogledal k brestom od spodaj, si videl sleherni valoviti gib v vsaki vejici (ki je ob tem postala žici podoben koren prsta iz snega), če si pogledal proti pentljam in pršečim poganjkom, ki jih je okrepil, pa notranje podobe, kakršne so izgubili. Lepo so se prikazovali proti nebu, ki je bilo na eni strani ugašajoče modro, na drugi pa oprano z zlatom.

★ ★ ★

Štirinajsti maj. Gorski bresti do danes niso pognali. – Kostanji doli pri Svetem Jožefu so bili videti lepi; sleherni vršiček je imel svojo osmoljenost, vendar se je vsak vrstil na svojem mestu v raztežaju z nižjimi in nižjimi pripogibi. Ko jih je zganil veter, so zanihali in prekržali drug drugega, ne da bi izgubili svojo notranjo podobo. (Opazujte, kako gibanje pomnoži notranjo podobo samo, kadar je notranja podoba razkrita, drugače jo razobličijo).

Osemnajsti maj. Velika krasota in oslikava; zdi se, da oko pada navpik z ravnine na ravnino vzdolž dreves bližnjega in daljnega parka; vse stvari zadevajo smisel z dvojnimi, a neposrednim vtiskom ...

To je bilo pozneje. Nekega dne, ko so cvetele zvončnice, sem napisal naslednje: Ne verjamem, da sem sploh kdaj videl kaj lepšega od zvončnice, kakršno sem gledal. V njej prepoznavam lepoto našega Gospoda. Njena podoba je mešanica moči in miline kakor pri jesenu. Glavica je močno potegnjena vznak in zapognjena navzdol kot premec, ki se spoteguje nazaj z ladijske smeri. Črte zvončne čaše to poudarjajo in se prekrivajo, ne da bi odražale somernost, nekaj jih poteka vzporedno. V primerjavi s papirjem so videti neupogljive, sence ležijo med čašami in za školjčnatimi končki cvetnih listov in negujejo natančnost svojih posebnosti, sami končiči cvetnih listov pa so rahlo osvetljeni. Potem je še premočrtnost

zvončičnih lijakov, ublažena z rahlo zbočenostjo in s četverkotnim nagibom ustja. Ena zvončna čaša, najnižja, se je nekako odcepila in se nadaljevala na daljšem peclju, s konicami cvetnih lističev se je pritikala ovala, ne tako kot druge v ravni navpičnosti na os zvončne čaše, ampak je bila nagnjena nekoliko naprej in s kvadratno–krožnimi zavoji cvetnih listov ... Tu je risbica te odcepljene zvončne čaše. V naravi je videti četverkotna.

Suša do telovega (16. junij), na večer tega dne pa nevihta.

Petindvajseti avgust. Kapitan Newman, ki živi na otočju Scilly, je dejal mojemu očetu, da je bil poznal staro gospo (zdaj je že nekaj let pokojna), ki je mogla govoriti po cornwallsko. Pisala se je Pendraith. Mislim, da ni poznal nobene druge take.

Ta osnutek podobe končka jesenove vejice, ki sem jo odlomil v Wimbledonu to poletje, je vredno pogledati zaradi nakazanega kroga: na levi so listi, na desni pa semena.

Osmi september. Podal sem zaobljube.

Deveti september. V Stonyhurst na seminar.

Štiriindvajseti september. Prvič videl severni sij. Oko so mi pritegnili prameni svetlobe in teme, zelo podobni krošnji rogatih žarkov, kakršne ustvarja sonce za oblakom. Sprva sem pomislil na srebrn oblak, dokler nisem opazil, da so ti žarki bolj žareči in da niso zatemnili jasnine zvezd Velikega voza. Vstajali so z rahlim sevanjem, vrženi znad obzorja. Potlej sem zagledal mehke utripe svetlobe drugega za drugim, kako so se dvigali in se prebijali navzgor ter se bočili, vendar migljajoče in v prelomljenih lokih. Zdelo se je, da plovejo, ne da bi sledili vleku svoda, kakor je videti utrinke, pač pa da so prosti, čeprav sosredni z njim. To nemirno delovanje narave – povsem neodvisno od zemlje in dozdevno nadaljujoče se v potegu časa, ne šteto z našim štetjem dni in let, ampak bolj preprosto in kakor da popravlja zavzetost sveta z zavzetostjo in rotnjem in določanjem sodnega dne –, je bilo potrditev Boga in me je napolnjevalo z radostnim nemirom.

★ ★ ★

1871, konec marca in začetek aprila. To je čas za preučevanje notranje podobe v poganjajočih drevesih, ker jih napenjajoči se brstiči zanašajo na višino, kakršne oko še ne more zaobseči – ker so zunaj veliko veliko večjega, zunaj majhnega, ne velikega, zunaj ničesar ničesar; v teh vejicah je v vsakem primeru nov svet notranje podobe. Moške jesene zelo izrazito zapazimo po glavicah cveta, ki krasijo zunanje konce vej. Paličje sleherne izmed teh vej je tesno prepleteno z mesti, kjer so brstiči, ali kjer so bili, tako da je nekaj podobnega prstu povezano s trakom in ohranja znamenja. Ta so v podvojenih cvetnih popkih, izmed katerih je vsak na svoji strani, popki pa so razporejeni izmenoma, namreč ob križanjih s cvetnimi popki nad sabo in s popki pod sabo, brstič je seveda kot kratka čadasta priostrena žebljeva glavica ali dulček in ga sestavljajo štirje poklopci ali čeljusti. Pod njim je kot vrzel pod očesom ali kot del med členkom in korenino nohta sloj polmesečeve oblike, kakor da bi bil kdaj izrezljan iz lesa, in to daje vejici njeno samosvojost v obrisu. Ko se brstič odpre, najprej pokaže kopico dišečih škrlatastih prašnikov, ki so videti nekako kakor nezrele bezgove jagode, vendar se razpirajo v bogato razvejena tridelja rjavorumene in rjave barve, ki iztresajo obloge cvetnega prahu in v celoti iztegujejo rese v koničaste samosvojosti – v glavnem štiri, mislim, da v dve večji in v dve manjši.

★ ★ ★

Dvaindvajseti april. Tako ljubke zastrtosti na nebu, kakršna je bila danes, še nikoli prej nisem zaznal. Modrina je dajala preprost vtisk, višje, nadglaviščno, nebo je bilo resno in namrščeno, nižje pa svetlejšo in prijazno. Više zgoraj spet je bilo v izdihavanju volnatih plaščev oblaka ali na samosvojostih in krakih hitečih kosov prava izmenjava karmina bliže zemlji, proti soncu pa turkizne barve, v nasprotnem, jugozahodnem, zatoku pod soncem pa je bilo kot čisto olje, a prav tako polno barve, povrh potresene z nagnjenimi sijočimi »popotniki«, vsemi v letu, ki so stopali drug za drugim, s svojimi robovi pa so se prevračali v bleščeči zamotanosti, kakor da bi bili beli prtiči, vrženi k soncu, vendar ne

čisto v istem trenutku, tako da so vsi v stopnjah po zraku navzdol padali drug za drugim na tla.

★ ★ ★

Sedemindvajseti april ... Hipnotiziral raco z zarisi, vlečenimi s kredo od njenega kljuna zdaj vodoravno, zdaj dalje po črni mizi. Pojasnjujejo, da si ptica, ko se zdrži na stalnem ozadju roke, ki prijemlje za njen vrat, domišlja, da je še vedno potlačena in da ne more dvigniti glave tako dolgo, dokler strmi v kredno črto, kar povezuje z močjo, ki jo ima v oblasti. Ta raca je takoj dvignila glavo, ko sem jo spustil na mizo brez krede. Toda to se zdi neustrezno. Bolj je podobno omamljivemu vtisku zavoljo ravne bele poteze.

★ ★ ★

Deveti maj ... Ta dan in 11. maja zvončnice v gozdiču med kolidžem in glavno cesto ter v eni od tokav Hurst Greena. V gozdiču so nasproti svetlobi bile v črnkastih razsevih ali prelivih kakor lise na kači. Glavice so bile potem podobne bičkom in dostojanstvene v barvi žita in grozdja. V dragi pa so se skozi svetlobo v slapovih prikazovale z nebesnimi barvami ter preplavljale tla strmin in nižav z barvo kot vena, podvojene so bile zadebeljene pa navpične in mlada trava in podrastna praprot sta se grebenali navpično, a se je praprot nad vsem tem izravnavala pokonci ob rahlo pridvignjenih brunih.

Bil je očarljiv pogled. – Zvončnice te v roki begajo s svojo notranjo podobo, ustvarjeno za vsak čut: če povlečeš prste čeznje, se zvončnice zakrijejo in uprejo s trzajem vlažnih glav; dolga stebela se otirajo in pokajo in se sploščajo v pahljačo druga na drugo kakor prsti sami, če trdo pogladiš dlani drugo čez drugo, da se ustvari krhko trenje in drgnjenje kakor hrepet pleterja ob naponu, ko se nasloniš obenj; v zvončnicah je naznat en vonj po medu, v ustih pa sladka lepko, če ugrizneš vanje. A to je lahko, zbegajo pa oko. Dajejo občutek lesenih piščalk in kakega trobila s poklopci – nemara pozavne. Viseči vratovi – v rasti so komaj več kot opora s preprostim krivčkom, vendar v vodi, kjer otrdijo, močnejše zakrožijo,

v glavi se zdijo kot zakrivljene pastirske palice ali, kadar vsevprek močnejše zalovijo, kakor valovi, ki jih nese skozi tleskajoči bič –, namreč ti viseči vratovi ter nagubane in nabrane zvončne čaše, ki se nagibljejo povečini na eno stran in imajo blesk ob svojih pecljih, dajejo videz skakačev pri šahu. Potem se še velja ozreti na popke ali »knofke« cvetnih brstičev, nekatere zaprte, nekatere pravkar v razpiranju, kar napravlja celotno socvetje umetnino; notranja podoba cvetlice, kar najbolj pretanjeno izpeljana v nagibanju osi, pri čemer vsaka ubira večji in večji nagib, je dopolnjena v teh kobulastih brstičih, ki v glavnem niso razporejeni, pač pa se dvigajo proti koncu kot jezik, in to pa njihova priostrenost in nekolikšna sploščenost, ki ju imajo, jim dajejo videz, kot bi bile glavice kač.

★ ★ ★

Trinajsti junij. Lep primer notranje podobe, postavljene na fotografsko ploščo, ki je v zapovrstnih spremembah ene notranje podobe, je viden v obnašanju perunike od zaprtega brstiča do polnega razcveta: sleherna stopnja, ki jo moreš razločiti, je po sebi lepa in, seveda, če bi se vse »vedenje« povzelo in tako zaustavilo, bi imelo lepoto prav najvišje stopnje.

★ ★ ★

Junija (pozneje). Kriva vijolica je ljubka stvar, ljubko razrasla. Celó če je ovenela, se je razvijala skozi lepe notranje podobe med zapiranjem cvetnih listov v pravcate sodčke ali cevke. Ne ker bi notranja podoba ne obvladovala obnašanja stvari v mrtvilu in odmiranju, kakor se lahko vidi celo v hiranju kože pri starih in celo okostja, pač pa tista pobitost prevzame dušo, a v tem primeru ni bilo ničesar, kar bi se lahko kazalo, celo ne, ali se je cvetlica zapirala ali odpirala.

»Pero« gabezovega cveta zbuja pozornost zastran lepote vibe in njenega manjšanja proti središču. Nemara je bilo pri temneje obarvanih vrstah to bolje vidno.

★ ★ ★

1872, triindvajseti februar. Lunin obstret. Opazoval sem ga z gornjega okna knjižnice. Nebo je bilo temnosivo, koprene so se dvigale nekoliko z leve na desno. Ob-

stret ni bil čisto okrogel, saj je bil sprva malo spotegnjen in povlečen niže, najbrž zaradi loma svetlobe zdolaj, a še več, upadel je dol na stran leve roke, da bi se dotaknil same lune, ki ni bila prav polna. Nisem si mogel kaj, da ne bi v domišljiji močno občutil nenavadnega vtiska tega, luna se je naslonila na svojo stran, kakor da bi padla vznak, na vedro osvetljeno dno znotraj kolobarja, potem pa s čarobno natančnostjo in posrečenostjo zasledovala kolobar okoli sebe, pravilno ponovitev svojega obrisa. Ta resna siva temota in bleda svetloba pa sta se posrečeno prelamljali skozi oranžno ob pozvanjanju mittonskih zvonov.

Drugo noč sem z okna na hodniku videl progast nebes, luno je komaj označeval moder madež, ki si je utiral pot skozi temnejši oblak, na spodnji strani in na obrobju oblačne gmote so bili jasni dolgi kosmi, obeljeni in osenčeni kot perje, spodaj pa je bil vrt z vrhovi dreves in bersasto sivim grmičjem; dojel sem širo no brezskrbno notranjo podobo, ki je valovala skozi.

V začetku marca so v našem gaju podrli nekaj jesenov.

* * *

Devetnajsti julij. Razcveteli naprstec s plodnico, obkroženo z zeleno čašico, je bržda tista navadna cvetlica v *Rezbarskem in drugem krašenju cvetic z risbami*, ki je prej nisem mogel razpoznati. Mogla bi biti tudi šentjanževka.

Stopil sem v naš skedenj, velik senčnat skedenj, koder je bilo seno zloženo v kopice ob obeh straneh, in ko sem se razgledoval po velikih grobo obokanih ogroddjih iz brun – nosilnih gredeh in veznih prečnikih, ki dajejo videz velikih krepkih A-jev s križnim prečnim drogom visoko gori –, sem pomislil, kako žalostno, da preprosti ljudje niso vedeli za lepoto notranje podobe in da jim je bila zakrita, pa vendar kako blizu pri roki je bila, če bi imeli oči, da bi jo opazili, in lahko bi jo kjerkoli spet obudili ...

Po izpitih smo se 3. avgusta odpravili na počitnice v Douglas na otok Man. To pot sem v knjižnici Baddely imel prvič v rokah izvod *Scota na razsodbi* in me je razvnel nov sunek navdušenja. Ta se lahko izjalovi, ali pa je lahko milost od

Boga. A prav takrat, kadar sem opazil kako podobo neba ali morja, sem pomislil na *Scota*.

* * *

Deseti avgušť. Gledal sem visoke valove. Valovi butajo vedno vzporedno z obalo in se oblikujejo po njej, razen kjer je oster zavoj, kakor pač piha veter. Razvaljujejo se po zmeraj plitvejšem obrežju, prav kakor se kos voska med dlanmi, kakršnokoli obliko ima, izteče v dolg razvaljanec. Previsni nabor ali pregib, ki ju lahko kdo vidi v njih, nakazuje pot vetra. Pravilnost izvotljenosti je presenetila in očarala oko; rob za grebenom ali vršino je bil tako gladek in svetel kot steklo. Lahko se vidi, da je zadaj zelen in spredaj srebrnobel; srebrni madeži so tam, kjer se začne zrak, pena je čisto bela, vodna gmota pa zelena. Valovi, gledani nato z desne ali leve, se izmotajo kakor plužne deske ali pene ali trikotna jadra, videna z roba. Privlačno je videti praznost izvotljenosti, kako gine, medtem ko bel greben na obeh straneh dreví vzdolž vala, ki dosega breg, dokler se oba na vrhuncu ne srečata in se razbijeta in prekrijeta drug drugega. Nisem se še zadovoljil ob vseh obratih bega od prelamljanja in litja vala spet k njegovemu izteku. Obale se preplavljajo in oči imajo pred sabo predel mlečne kipeče pene, a jim je težko, da bi se izmotale iz previranja in bučanja vode in izpostavile oblike in zaporednost pretoka; ujamem pa zaviti ali razcepljen pljusk, ki ga napravi vsak velik prodnik, prek katerega se razlije vračajoča se voda – če bi bila čista in mirna, bi iz njihovega prekrivanja nastalo brazdičenje, kakršno se lahko dejansko vidi na gladki mivki, ko preneha plimovanje: potem sem videl, da je voda potekla temnejša, pena je pojemala in se vlekla v dolge razpotege nekakšne milnice, medtem ko je sila vzratnega vleka gibala kamne skupaj in jih razvaljevala drugega proti drugemu.

Ko sem gledal s kleči, sem dobro videl tisti potek razbrazdanega pljuskanja pene – nize zavojev ali polmescev –, ki sem jim bil namenjal pozornost pred leti v Freshwaterju.

Privlačno je videti plesanje in omahovanje svetlozelenih jezikov ali grebenov valov na kraju, ki ga oklepajo skale.

★ ★ ★

Dvanajsti december. Praznični mesec. Huda zmrzal, jarko sonce, nebo kot sinja voda. Na planinah z gospodom Lucasom. Od praproti in večerne svetlobe rdečkasta Parlick Pine in tisto sleme. Tla prekrita s strnjenimi lomljivimi mrvicami škripajočega zrnatega snega. Zelenobeli čopi dolge obeljene trave kakor lasate glave ali vrhovi lasatih glav, vsaka vzvoj tenkih zavojev, en čop v ujemanju z drugim – te sem pač lahko opazil katerikoli dan. Videl sem notranjo podobo, čeprav osveženo, kakor da bi mi oko še raslo, četudi sta, če hodiš s spremljevalcem, oko in uho povečini zaprta in do vtiska ne more priti. Preplašila sva fazane in divjo kuro s prhutajočimi perutmi. Na pobočju na drugi strani pod drevesi je bila praprot nad snegom videti ingverjeve barve. Ko naokoli ni bilo snega in temnega zelenja, sem ga pa ondan videl prav nad prehodom skozi ogrado na vrhu Forty-Acrea, bil je v delcih in drobcih enakomerne kolačaste kolovozne barve.

★ ★ ★

1873, štiriindvajseti februar. Na zasneženih planjastih hribčkih in hrbtih, očrtanih z valovitimi grebeni, zelo podobnih lesenim branikam v vrsti in izbočini kakor na reliefnih zemljevidih, sleme spod slemena. Vse to storijo veter, mislim, in seveda zameti, ki so dejansko snežni valovi. Ostro zatilje zameta tu in tam prekinjajo poševni žlebiči in jarki. Menim, da morajo nastati zato, ker je veter, preden je oblikoval zamet, najprej preuredil in izvil valovite črte v gmoto vala samega. Vsenaokrog je polna notranja podoba, priložnost, sproščena, da bi ugajala, pa zapade redu kakor tudi namenu; ko sem gledal skozi svoje okno, sem lučaj daleč ujel kepe in osute kupe snega, ki jih je pustil zamah metle. Podobno je bilo z gazjo, izhrojeno s stopinjami v sneg, ki je segal do gležnjev; vodila je prek polj do Hodderwooda, skozi katerega smo si šli ogledat potok. Sonce je bilo svetlo, robide so bile polomljene in vse veje in brežine prelite in zasičene z

belo, potok v grapi si je utiral pot po vrsti s kapljami in z mehurčki pod ledeno skorjo.

Marca je bilo dosti snega.

Osmi april. Jêsen, ki je rasel v vrtnem kotu, so posekali. Sprva so ga obsekali, slišal sem zven in ko sem pogledal ven, je bil pohabljen, znenada se je prikradla silna bol in zaželel sem si umreti in ne več zreti podob uničenega sveta.

* * *

Šeštnajsti junij ... Ko sem šel bolj pozno mimo hlevov in se ustavil, da bi si ogledal pave, je prišel ven John Myerscough, da bi mi pokazal mladiče majhne pavice (čeprav jih sicer v takem času ni), in mojega srca se je dotaknila dobrota.

Pogledam dol h golobom na kuhinjskem dvorišču in tako naprej. Ko stopajo, so po obliki videti kakor radoživi vrčki, košatijo se in pokimavajo z glavicami. Mlada dva sta vsa bela in kraka zganjenih kril s peresi, nabranimi drugo nad drugim, sta kakor valoviti in somerni sipji kosti, kot se najdejo na obrežju. Drugi so neurne barve ali črnosive, razen po belih zmrših, peresih in repu ter v dosegu vratu. Enega sem videl zgoraj na strešnem odtočnem žlebu; ko je zganil z glavico, se je prikazal preblisk satenastega zelenila in izginil, mokrotno in milo vzplamenenje svetlobe.

Včasih slišim kukavico s čudovito čistimi in jasnimi in svirelnimi zvoki; to je takrat, kadar jih praznina zelenečega vrta privabi, boža in požene v zrak, da je kakor puh v velik doneč vrč – na primer pod Saddle Hillom nekega lepega dne in drugikrat od Hodderwooda, ko smo se sprehajali na oni strani potoka.

* * *

Dvaindvajseti julij. Zelo vroče, čeprav je sapa, ki je bil južna, zelo prijetno popihljavala po obrazu in ko sem prišel ven, se mi je zdelo, kakor da bi jo oblekel kot ogrinjalo, kakor se človek odene v senco, ko stopi vanjo, in privzame zavetje strehe, pristreška ali gošče dreves kot oglavnice ali klobuke, hočem reči, da je sapa rahlo valovala in prhutala kakor lahno laneno platno, lahko si čutil njene zgibe

in vlakna – in zares je bila plapolajoča zastava videti kakor sapa in kakor zeli v potoku; sapa ji je dajala moč, jo podžigala in napravljala polnokrvno. – Zvečer nevihta, najprej bobneje kakor zvoki gonga kot v Aosti, kot da bi bilo visoko zgoraj in tako brez dvojnega odmeva s hribov; pogrmevanje je bilo zelo nezatno in odrezavo in kakor bi zelo blizu igralo, toda po večerji je bilo tako svetlo in grozno, nekateri so dejali, da še nikoli niso videli česa takega. Ljudje so pomrli, v drugih delih dežele je bilo namreč veliko bolj silovito kot pri nas. Bliski, spotegnjeni nad dva oblaka ali oblak, in zemlja so predramljali oči v živih progah razcvetene in zrešetane presojne beline, ki se je pomikala in zobčala, kakor da bi drhtel svetel okrasni trak, kdaj ovit okoli meča, nakar so odplesali nazaj v svojo zagubanost. Blisk je pospremljalo veliko živahnih drgetov svetlobe, vendar je sivi mrč temine zamazal oči, če so videle razcep, katerega mrko obrobljeni strnjeni razsevi so tudi ostajali v njih.

Prvi avgust. Vstali smo ob štirih, ko je bilo viharo, in videl sem obarvane valove, ki so zapuščali zasledujoče oglavnice in se belo prelamljali na obrežju. Pred odhodom sem še zadnjč pogledal butanje valov in hotel ugotoviti, kako je lom tako tenko razpršen v nize in rese, kakor sem nedavno opazil. Videl sem velike zanosne kremenite valove, izrezane in izdolbene v plitvih brazdah, ki so precej narasli, ko se je veter okrepil, in ki so se razbijali na skalnih štrlinah čeri v majhni dragi, se prelamljali ter se razpršili v grmičje iz pene. V skalni ogradi so vršički vode poskakovali in begali in svetel greben čopaste pene, ki se je držal na površini, se je vztrajno počasi obračal; njegovi oškropki so brez teže letali stran in se potikali naokoli po zraku. Ob osmih smo zajadrili proti Liverpoolu v pišu in dežju. Mislim, da dež na morju tako zbode zaradi soli. Na krovu je bil zal mladenič, ki se je opil in je prepeval *Rad bi šel k mami domov*. Nisem kaj dosti gledal na morje; vršine, ki sem jih videl, je veter izcefraval v zrak v zgrbljenih splajh in progah steklastega vodnega pršca, višje ukročenih v oblake beline in odpihnjenih. Pod nakodranostjo je sijal svetel sok lepe zelenine. Pena, ki se je razpršila in zasvetlikala

pod vodo, je ustvarjala zeleno barvo, kot jo ima krizopraz. Od Blackburna naprej sem hodil: neskončne lese in polja z lužami, kajti tam je bilo veliko dežja. Nekaj velikih svetlečih kapelj nas je zadelo od strani, kakor da bi jih zaneslo z odtočnega žleba ali listov. Svetel zaton: po vsem nebu so viseli ogromni nametani oblaki, na zahodu z izrazitimi odtisnjenimi steklastimi robovi, ki so na zahodno stran svetili z opojno rjavorumeno svetlobo, po barvi enako žoltim vrtnicam. Slame Parlicka je bilo kakor bleda kožica zlate ribice brez trupa. Planjavo okoli Clitheroeja je otrla spotegnjena bela zavesa naliva. Samo sonce in kraj »zlitja« sta bila oškropljena z velikimi pljuski in z oblakom iz damasta, posutega s cveticami. Toda prehitro smo spešili in to me je utrudilo. Šli smo v kolidž, semenišče so potrebovali kot zatočišče za laike: bili smo skoraj brez plina, kajti popravljali so raztezne posode; zato so bile sveče v steklenicah; stvari neurejene, tema in obup. Pravzaprav mi ni bilo dobro in sem bil čisto pobit; narava je v vseh svojih delih in zmožnostih zazijala in padla narazen, *fatiscebat*, kakor gruda, ki se razdene in se drži le z vlakni korenin. A tako mora pogosto biti.

* * *

1874, dvanajsti julij. Začutil sem vonj velike cedre, ne samo ko sem šel mimo nje, ampak vedno ob zaplati sončne svetlobe na sprehodu nedaleč stran. Odkril sem, da lubje diši na soncu in ne v senci, in predstavljal sem si tudi, da to drži celo za vonj, ki ga drevo oddaja v zrak.

Trinajsti julij. Repatica – videl sem jo na zahodu ob uri, ko hodimo spat. Z jedrom proti zemlji, belo, z upognjenim, pravilno oblikovanim repom, neveliko; začutil sem nekakšen strah in vtisk, občutek nenavadnosti (pobeša se kot perjanka na vrhuncu, preden pade) in grožnje.

* * *

Triindvajseti julij. V Beaumont; bil je ravnatelj dan. Bil je sijajen dan; po grofijah je bil na dolgo oblak pod oblakom biserne barve s sivo zaznambo na spodnji strani, ki je označevala vsak niz; lepa rožnata rumenina je bila v bilkah nepočetih

rženih polj, pšenica je bila videti bela in vse klasje je povzročalo rahel in zelo značilen šelest med vršički in bilo je ravno zadosti vetriča zanje, da so se nežno zibali sem in tja; bila so tam tudi polja, ki so zorela. Vse to bi si lahko ponovno ogledoval, ko smo se vračali, a sem pri večerji preveč neugnano in neprijazno klepetal in sem moral na poti domov delati pokoro. Eno polje sem videl z balkona hiše za brestom, ki ga je izpostavljalo kot razseg obledelega zlatega lističa in takšnega, kakršno bi utegnilo biti, ko je lovilo svetlobo.

Naše šolanje v Roehamptonu se je končalo z dvema dnevoma izpitov pred praznikom sv. Ignacija 31. t.m. Bilo je zelo utrudljivo in zdelo se je, da me je globoko potrlo, dokler me ni provincial ljubeznivo nagovoril. Zlasti morda zato, ker moje srce ni bilo še nikdar tako obteženo in pobito kakor letos. Obremenitev mojih moči je bila hujša, kakor sem jo bil občutil poprej, vsaj zdaj v Teignmouthu se počutim oslabelega in lahko delam malo. A v vsem tem hodi naš Gospod svojo pot.

* * *

Osmi avguš. Jutranji sprehod z dr. Beiderlindnom. Čedno kmečko dvorišče v ... – slamnata streha je metala ostro senco na belež v soncu in na vas, ki je rasla onkraj, vsa v soseski; ostre plohe, svetli oblaki; morje, prepredeno s škrlatom. Zvečer sem šel sam navkreber proti Bishopsteigntonu, do kraja, ki ga je dekletce imenovalo Ke-am ali Ku-am, najbrž je mislila Coomb. Preden sem dospel tja, komaj zunaj Teignmoutha, sem se zagledal prek žive meje dol k vrsti sedmih vitkih krasnih brestov na dnu med strmima poljema; rašča dreves ter njihova bogata in znatna olistanost sta me očarali in se me prijeli. To je nekoliko bliže morju v isti soteski, o kateri je deklica dejansko govorila. Potem sem blizu Bishopsteigntona z vrha vzpetine zrl v ljubko tesen, ki mi je dala vtisk *Plakajoče Winifred*, za kakršnega se mi je zdelo, da ga je dajala vsa zahodna dežela: mehko kostanjevi ali rožnato kakovni robci zoranih polj, včasih nežno prečesani z nizi zelenila, s svojimi živimi mejami, ukrivljenimi v nepretrgane zarise in zdaj malo zatemnjenimi zaradi nastopajočega somraka, so tekli dol vanjo po hrbtih hribov; na dnu so se vile vrste

krasnih visokih brestov, ki jih je položaj izrisoval v perspektivi in ki so se vijugali skoznjo; z nekaterih žitnih polj so še vedno spravljali.

* * *

Sedemnajšti avgust. Na povabilo lorda Clifforda smo se odpravili v Ugbrooke ... – Družina mi je bila všeč: vsi otroci so se pomenkovali na zelo odkritosrčen in neprisiljen način, kar je kazalo tako na nedolžnost kakor na dobro vzgojo. Ko smo se peljali domov, so se na gosto pokazale zvezde; naslonil sem se nazaj, da bi jih opazoval, in srce, ki se mi je razprlo bolj kot navadno, je slavilo Gospoda, h kateremu in od katerega prihaja vsa ta lepota.

* * *

Šesti september. Z Wm. Kerrom, ki me je vzel s sabo na hrib za našim (naš je Mynefyr), na resnat hrib, poraščen s košeničico, s katerega sem se lahko razgledoval naokrog po vsej deželi, navzgor po dolini proti Ruthinu in navzdol k morju. Razcep, v katerem ležita Bodfari in Caerwys, je bil blizu zdolaj. Nebo je bilo svinčeno, prepleteno ali prevezano z oblakom, in zemlja je bila v zamolkljih barvah, temnih, a izrazitih. Vrhovi ob Snowdonu so bili zakriti z oblaki, a ne zaradi oddaljenosti ali motnine. Bližnji hribi na drugi strani doline so kazali oster rob, kakor se je lepo odražal in svetlikal nasproti svetlobi, ki se je tam dvigala. Obzorje hribov se je nepretrgano izpisovalo po vsej dolžini vsepovsod po nebu. Zdelo se je, da je moder poprh, neke vrste grobo mleta moka, pregrnil oddaljeni južni del, ki ga je obdajal zatrep hribov. Ko sem gledal vsenaokoli, najbolj pa, ko sem gledal daleč gor po dolini, sem začutil vtisk in čar Walesa. Dejansko sem ob prihodu semkaj začel čutiti željo, da bi kaj storil in si osvojil Wales. Tudi velško sem se začel učiti, vendar verjetno ne s prav čistimi nameni. Kakorkoli že, ko sem se prvi dan oddiha o tem posvetoval z ravnateljem, me je odvrnil od tega, razen če ne bi šlo čisto zaradi delovanja med Valižani. Zdaj pa ni bilo tako in spoznal sem, da se moram temu odreči. Hkrati pa se je zdelo, da se je z mojo glasbo končalo. Vendar sem bil, dokaj čudno, ti svari opustil (kar me je razočaralo in mi odložilo zanimanje

– in tistikrat sem zelo trpko občutil dolgočasnost življenja in sem pretakal solze nemara ne povsem Bogu na srce, pač pa je bilo tudi nekaj nemožatosti v njih, in sem zdihoval in hrepenel po Njem), opustil sem bil misel na valižanski jezik, šele ko se mi je zazdelo, da si želim osvojiti Wales, in imel sem bil v mislih, da bi se na račun tega odrekel vsemu drugemu; toda ko sem to pretehtal s pravili sv. Ignacija o izbiri, sem se odločil, da ne storim tako.

TRI PISMA ROBERTU BRIDGESU

Kolidž Stonyhurst
Blackburn, 3. februarja 1883

Predragi Bridges,

nisem si mogel drzniti, da bi zaprosil, če bi naša knjižnica za deset šilingov naročila *édition de luxe* nove knjige skoraj neznanega pisatelja; še manj lahko pričakujem, niti ne bi rad, da bi mi, se pravi naši knjižnici, primerek podaril. Potemtakem je to popolnoma mrtva točka in ni kaj, kot da počakam na drugo izdajo ter nato kot Brewer v *Skupnem prijatelju* »vidim, kako stvari stojijo.«

Lepa hvala za hvalnice! Zdaj se spominjam, da sem prvo slišal v kolidžu Magdalen. Si opazil, da je prvih devet not *Aleluje* z rahlo spremembo začetek skladbe *Nehaj se šaliti*?

Povsem razumem, kaj misliš o gentlemanih in »zabitih«; to je zelo kočljiva zadeva in jaz bi mogel veliko povedati o njej. Ne bom dosti govoril, a rečem tole: če gentleman čuti, da je biti gentleman, kot temu pravimo, nekaj, kar je bistveno višje, kot če bi bil zelo velik umetnik ali mislec, ne da bi bil hkrati gentleman, ali, postavimo drugače, če umetnik ali mislec čuti, da bi na neki način lahko postal zelo velik, bi bil še vedno nižji od gentlemana, četudi ta ne bi bil ne umetnik in

ne mislec – in vendar je biti gentleman pač nekaj na robu nravi in prej stvar navad kot resničnih nravi –, koliko bolj morajo torej biti pod najnižjo stopnjo prave vrline šele umetnost in filozofija in navade in vzgoja in še vse drugo na tem svetu. To je tista čistost duše, ki se zdi, da laže prav srcu in da je mati vsega drugega dobrega, takojšnje videnje tistega, kar je boljše, zadržanje pred tistim in nesprejetje ničesar drugega, kar bi vsaj dišalo po potegovanju za nasprotnim. Kristusova narava in življenje sta taka kot klic k občudovanju vsega sveta, vendar obstaja vpogled, ki nam ga je dal v to sveti Pavel in ki je zelo skrivnosten, pa se mi zdi vznemirljivejši in privlačnejši, kot je karkoli drugega. Ta duša, pravi, je bila v Jezusu Kristusu, in misli kot človek: biti v podobi Boga – to je poiskati, kar je storil v prvem trenutku utelešenja, namreč, da je svojo človeško naravo navdahnil z božanskostjo –, pa vendar je menil, da to ni nobena ovira, da bi ne bil enak z Bogom, ampak je sam sebe izničil, tako da je prevzel podobo služabnika; to pomeni, da ni mogel drugega kot spoznati, kaj je, namreč Bog, vendar je to spoznal, kakor da ne bi spoznal, in je bil to, kakor da ne bi bil, in namesto da bi takoj zahlepel po tistem, kar je ves čas bilo njegovo, ali kar je bil sam, se je izpraznil ali se, kolikor je bilo mogoče, izčrpal božanskosti ter se je vedel zgolj kot božji služabnik, kot njegova stvaritev, kot človek, kar je tudi bil, in potem kot bitje v podobi človeka, ponižanega do smrti, smrti na križu. To je tisto zadržanje samega sebe in ne hlepenje po najpristnejši in najvišji dobroti, dobroti, ki je bila njegova pravica, ne, njegova last od vekomaj v njegovi drugi naravi, njegovem bitju in pravi naravi, kar se mi zdi izvor vse njegove svetosti, posnemanje tega pa izvor vsega naravnega dobrega pri drugih ljudeh. Strinjam se torej in sicer odločno, da je gentleman, če kaj takega na svetu obstaja, v položaju, da pesnika zaničuje, najsibo ta Dante ali Shakespeare, in prav tako slikarja, najsibo Michelangelo ali Apel, in sicer zaradi česar koli v njem, kar mu je nakazalo, da naj *ne* bi bil gentleman. V položaju je, da to počne, pravim, toda če je gentleman, tega nemara ne bo storil. To pa me napeljuje na drugo opombo.

Odlika gentlemana je nekaj tako zelo pretanjenega, da se mi zdi, da se ne bi smeli prenahtati pri ugotavljanju, kdo jo ima. Ljudje si domišljajo, da jo imajo, to jemljejo za sveto in od drugih zahtevajo, da to priznajo; torej bi rekel, da tudi to ni nobena »ovira.« Čim bolj pa človek občuti, kar misli in je – in čutiti to odliko je gotovo del tega –, tem bolj bo zadržan ob misli, da lahko uresniči v sebi kaj tako popolnega. Res je, da ni višjega od resnice in da »redka je dobrota, ki se sebe ne zaveda«; se pravi, da bo popolni gentleman vedel, da je popoln gentleman. A malo jih je v položaju, da bi se tega zavedali, in če so nepopolni gentlemeni, bi to nemara lahko bila tista točka njihove uglajenosti – kajti gentleman je skromen –, ko bi občutili, da niso popolni gentlemeni.

Mimogrede povedano, če bi angleški rod ne naredil ničesar drugega, kakor da je podaril svetu pojem gentlemana, bi storil človeštvu veliko uslugo.

Po pravici povedano, pesniki in umetniki – žal mi je, da to rečem –, nikakor niso nujno ali sploh niso gentlemeni. Kajti gentlemeni se ne zadovoljijo s slo ali z drugimi nizkotnostmi, niti, kot praviš, se ne šopirijo in spakujejo niti ne počnejo drugih stvari, ki jih je najti v sodobnih knjigah; in to pridaja mik vsemu, o čemer piše Canon Dixon, ko začutiš, da je gentleman in da tako tudi misli. A zdaj sem že suhoparen in dovolj dolg.

Tvoj iskreno vdani prijatelj
Gerard M. Hopkins, DJ

Univerzitetni kolidž

Stephen's Green, Dublin, 17. maja 1885

Predragi Bridges,

nekaj moram napisati, četudi ne toliko, kot imam povedati. Za dolgo odlašanje so bili krivi delo, skrb ter pešanje telesa in duha – kar mora biti in bo; in res, če se pregledam sam (saj je vsak pri štiridesetih sam svoj zdravnik ali norec, pravijo;

pa spet, tisti, ki je sam svoj zdravnik, ima norca za svojega bolnika – oblika zabavljičice, ki, mimogrede, ima, če jo premisliš, hudo pomanjkljivost), torej, če naj presodim o svojem primeru, mislim, da so moji napadi žalosti, čeprav ne vplivajo na mojo sodbo, podobni norosti. Sprememba je edino olajšanje in to lahko redko doživim.

Videl sem, da je *Odisej* imenitna igra, dogajanje in zanimanje sta dobro v ospredju, osebe natančno podane in zlasti Penelopa, dialog je vseskozi dober; kljub temu, nemara z vidika mojega mišljenja, se je nisem mogel oprijeti, ni mi bila všeč kaj bolj od suhega občudovanja. Ne da bi se sicer v tej stvari zadrževal pri neizrazitem doktorju Felldonu, sem tu naletel na pomanjkljivost, ki se mi zares zdi največja pomanjkljivost, kar jih lahko stvar ima, neresničnost. Upam, da bodo drugi ljudje mislili drugače, toda Atenin uvod me je resnično navdal z odporom, ki se ga ne morem rešiti. S *Prometejem* ni bilo tako. Pri igri razumem tri odmike od resničnosti in se z njimi strinjam – prvič, tiste spremembe in običajnosti v *Pripovedi*, brez katerih kot pri drugih umetniških delih dejstev sploh ne bi bilo mogoče predstaviti; drugič, zasnova izmisleka: čeprav se dejstva dejansko nikoli niso dogodila, so podoba življenja in primer vrste dejstev, ki zadoščajo – ta pa so tudi podrejena svojim spremembam in običajnostim; končno razumem prispodobo, kjer stvari niti niso niti ne morejo biti krinka in pomenijo nekaj, kar obstaja. K tej zadnji uvrstitvi sodi *Prometej*, kakor ga razumem; bolj se je zgledoval po Grkih in komajda je bil mišljen za uprizoritev. Toda *Odisej* je namenjen uprizarjanju; in ti v resnici, ne v prispodobi, med osebe vnašaš boginjo: to se mi upira. Nadalje je, kar ni nenaravno, kakor se mi je zdelo, njen govor v igri najslabši; ker je neresnična, mora govoriti neresnično. Verjemi mi, da so grške boginje povsem neuporaben material – še najbolj kar zadeva hladnost, ki mora ohladiti in zatreti sleherno živo umetniško delo, v katero so vpeljane. Celo če pustiva ob strani ostudne in, če se tako vzame, neizrekljive zgodbe, ki se pripovedujejo o njih, zgodbe, ki so vendarle toliko verodostojne kakor njihova imena in osebnosti – vse je enako umišljeno ali,

če ne maraš tako, vse je enako simbolično –, če torej to odmisli in če pogledava le na njihovo upoštevanja vredno plat, so zasnovane kot bedne, nizkotne pojave, ki jih umetniki požlahtnjujejo edinole telesno (kot da bi imele telesa), kakor hitro pa so v dejanju in gibanju, so brez vrednosti – niso gentlemani ali dame, pač pa so strahopetnice, postopačke, brez dostojanstva, spoštljivosti, patine, preudarnosti, značajnosti; stari kozli, mladi kozli in drugi naščeperjenci. Kaj je storila Atena, ko je zapustila Odiseja? Potepla se je nazaj na Olimp na popoldanski nektar. Iz tega se ne da nič napraviti.

21. maja 1885

Ozadje oddaljenosti in mračnosti in usodnosti, ki ga bi morala tragedija vselej imeti, je izprto z olimpskim sklepnim prizorom; značaji postanejo iz mož lutke, njihovo krvoprelitje postane vezanje otrobov. To se pravi, po mojem, pokati z bičem in biti neoprostljiv. Plemenitost slednjega prepoznavam, a ko se mi dotakne oči, umaže vse; meni je videti kot imenitna blagodejnost, vsa popackana in polita čez s težkim belilom.

Ne čudim se tistim gospem, ki preberejo *Nerona* na dušek. Saj je zelo zanimiv in sam čutim prav tako. Ponudil si, da mi pošlješ korekturni izvod; veselilo bi me, če bi mi ga lahko zdaj.

Dodati moram, da sem pri *Odiseju* naletel na še eno pomanjkljivost, in sicer je za neresničnost enako učinkovita in enako škodljiva; mislim na jezikovno arhaičnost, ki je po moji pameti pretirana. Menim, da je z arhaizmom stvar oslABLJENA kakor s soparo. Nekaj malega dišav pa veliko nesnage in vedno z istim namenom – to uniči resnost; tako ne govorimo; zato pa, če človek govori na ta način, ni resen, ampak je pri nečem drugem, kot je tisto, za kar gre, *non hoc agit, aliud agit*. Mislim, da se v načelu strinjaš z menoj; če je tako, menim, da je tvoj postopek v tej igri zunaj tega, kar dopušča tvoje načelo. A rahle spremembe bi me zadovoljile. Primer Shakespeare (ob »napačnem posledku«, saj to je nesmiselna zmeta – kot

da bi moral otrok ponoviti bistvo nečesa, kar je bilo povedano, in reči *ti* in *jaz*, kjer je pripovedovalec dejal *ti* in *jaz*, medtem ko bi moral reči *jaz*, kjer je on rekel *ti*, in tako naprej) je napravil toliko več škode prav po svoji naravi, kajti pesniki posnemajo izgovarjavo, ki je bila v njegovem času sodobna, v njihovem pa je zastarela. Toda vse to veš.

Kako je Michael Field na koncu shiral?

Prehudo je, da bi raztrgal *Odiseja*, potem ko si me ohrabil za *St. Winefred*. A kako si mogel misliti kaj takega o meni, da bi hladnokrvno napisal »fragmente dramske pesnitve?« – jaz izmed vseh moških na svetu. Zame je sklenjeni fragment zlasti igre enako nestvaren kakor vnaprej pripravljeni impromptu. Ne, saj komponiram fragmentarno, in kar sem bil tu in tam napravil, sem dokončal in poslal kot primerke, da bi videl, ali se lahko opogumim, da bi nadaljeval – in bil sem ohrabren; to ob tvojem zadnjem, kajti prej sem mislil, da si mislil, da ne bodo dobri. Kakorkoli so že stvari obsežne, nastopi pri meni odločilni trenutek, ko moram vsekakor dobiti pogum kakor posevki dež; potem sem neodvisen. V običajnih okoliščinah pa sem nezmožen, najsibo opogumljenost karkšnakoli, da bi nadaljeval z *Winefred* ali s čim drugim. Po dolgem molku sem napisal soneta, ki ju božam: če je karkoli kdaj bilo napisano s krvjo, je eden izmed njiju bil.

Od tvojih dveh kritik v zvezi s fragmenti ene nisem dobro razumel, druga pa je bila nesporazum s tvoje strani.

O glasbi bi rad napisal malo bolj na drobno. A za zdaj rečem samo, prvič, kako si mogel pomisliti, da bom užaljen ob tvoji kritiki ali pripombah, ali da bi se hotel izraziti tako sramežljivo?

28. maja

Nadalje sem ti, drugič, zelo hvaležen za izvlečke iz Purcella, a ne morem dobiti svojega hišnega glasbenika, da bi ga igral na rovaš, niti nimam časa ali priložnosti, da bi tekal za profesionalci, poleg tega pa sem se sam zdaj nekaj časa odtegnil

klavirju. Tretjič, basovski solo, ki si mi ga dal, da bi pokazal pestrost, kakršno je zmogel Purcell upravljati ob sodobnem sistemu – prav ob tisti lepi pasaži moram povedati, da ilustrira dobro znano pestrost mola, kakor ga danes razumemo, pestrost, ki jo je Purcell posebej cenil, le da sam za to pestrost nisem potreboval ilustracije in, hm, lahko ti pošljem svojo, ki je, kakor se mi zdi, v tem pogledu posrečena –, vzpostavljenem dolgo tega. Potem seveda občudujem in gotovo bi mogel izvesti – to ne zahteva nič več znanja, kot ga že imam vsaj za preprostejše efekte in dejansko za modulacijo, celo če se odpravita ključa in tako naprej, to ni težko narediti; dalo bi se razložiti –, bi mogel izvesti in sem izvedel modulacije, a v prvih dveh stihih *Baltiške bitke* (ki jih ima kakih enajst) sem hotel videti, kaj je mogoče storiti (in za koliko časa lahko nadaljujem) brez njih. Seveda sem mislil, da niti za isto dolžino ni mogoče brez njih, in ne branim se sodbe; svoj drugi stih sem bil komaj slišal – kajti to je velika težava, v resnici moja edina, in bojim se, da moja nepremostljiva, da ne zmorem igrati. Vendar so Palestrina in stari pisci madrigalov ter drugi vendarle napravili mojstrovine (in Hullah, dejansko zadnji v njihovi vrsti, pravi, da je to nekaj, česar ni mogoče razviti s sodobno znanostjo; lahko le zamenjaš šolo in razred) brez modulacij, pač pa z uporabo tonskih načinov; celo brez prvotne intonacije; rad bi jih preštudiral. Potem »ali nameravam vzporejati Purcella in Mozarta?« Ne. Celó če ima glasbenik dar, mora biti tisto in nič drugega, kar glasba zdaj je; vsaj tako je bilo z vsemi velikimi glasbeniki. Toda meril sem na dve stvari, ki po sebi nista nedosegljivi, če zame zdaj niso nedosegljive daleč lažje stvari. Vendar o teh, če kdaj, prihodnjič.

Tvoj iskreno vdani prijatelj
Gerard M. Hopkins, DJ

Univerzitetni kolidž

St. Stephen's Green, Dublin, 25. septembra 1888

Predragi Bridges,

žal mi je, ko slišim, da se tako razlikujeva v okusu; tega sem se komaj zavedal. (To še malo ni tako žalostno kakor razlikovanje v veri). Čutim, kako velika izguba je, če se ne bere, kot praviš; toda če bi jaz vendarle bral, ne mislim ravno, da bi bil učinek tega tisto, kar se zdi, da pričakuješ, najsi gre za moje pesmi ali za moje presoje.

Moram brati kaj iz starogrške in latinske književnosti in nedavno sem ti poslal sonet o Heraklitovem ognju, v katerem je bilo destilirane dobršen del zgodnje grške filozofske misli; toda destilirana tekočina ni imela dosti okusa po grškem, kajne? Name preučevanje mojstrov in činkuje tako, da jih občudujem in da delam drugače. Tako mora biti do neke mere z vsakim pristnim umetnikom, z mano do opazne mere. Potemtakem bi nemara več branja samo *prečistilo mojo edinstvenost*, kar pa ni tisto, kar hočeš ...

Domnevam, da tudi ne, kar zadeva mojo kritiko. Znatno branje povzroči dvoje – razširi znanje in uravna presojanje. Danes dostikrat naletimo na to, da je učeno presojanje manj nenavadno kot neuko in da se pogosteje ujema s splošnim in poljudnim presojanjem, s katerim se sklada, kakor se natančna tehtnica ali drugo merilo z merjenjem na oko. Toda kolikor vidim, kje se razlikujeva v presojanju, so moje sodbe manj nenavadne od tvojih; bolj kot ti se strinjam s sodbo in s *communis criticorum*. Bržda bi se s temi strinjal še bolj, če bi več bral in bi se tako še bolj razlikoval od tebe, kot se zdaj. Kdo na primer je sumničav do Drydna, ti ali jaz? Ti premisleki so zelo splošni, a kakor daleč gredo, se zdijo upravičeni.

Naj se za trenutek vrnem k delu: tam želim, da bi bilo občinstvo razumnejše, bolj izbrušeno in manj nezaupljivo. Mislim, da fragmenti o *St. Winefred*, ki sem jih napisal in ki so bili mišljeni za uprizoritev, niso težki za razumevanje. Prepri-

čan sem, da je moja proza jasna in tekoča. To me spominja na to, da sem napisal razpravo za irski časopis *Lyceum*, glasilo tega kolidža, bi se lahko reklo. Naprosili so me in predelal sem nekaj, kar sem imel pri sebi, in to naj bi izšlo prihodnji mesec. Pa vendar, stavim, ne bo; moja usoda tega ne bo dopustila. Če pa že, potem, stavim, je razumna, četudi ob prisljeni temi *Statistika in svobodna volja* – in menim, da zelo razumna. (To je, da ne pozabim, slabo postлана logična postelja; kajti lahko samo dobim eno stavo, pri tem da zgubim drugo. A nič zato).

Poslal sem zboljšano različico svoje vojne pesmi, manj odprto za pomisleke, in ostajam tvoj vdani prijatelj

Gerard Hopkins

Opombe k pesmim zrelega obdobja (1875–1889)

Veno Taufer

Ta del knjige pod naslovom *Pesmi zrelega obdobja (1875–1889)* je v za tretjino manjšem obsegu izšel leta 2000 v *Knjižnici Tretjega dne* z naslovom *Zublji*. Tedaj je knjižica obsegala 22 pesmi, zdaj je razširjena z novimi prevodi na 31 pesmi; prejšnji prevodi pa so pregledani in več jih je popravljenih, tudi spremna beseda je dopolnjena in prav tako opombe. Tako je nastala v okviru te izdaje nova knjiga izjemne Hopkinsove poezije. *Zublji* je bil prevajalčev naslov njegovega izbora približno večjega dela (po številu verzov celo nekaj več) Hopkinsovega pesniškega opusa. »Ogenj«, »plamen«, »zubelj« – so med pesnikovimi ključnimi besedami. Tako se morda čutno nazoren naslov simbolno preveč ne oddaljuje od Hopkinsovega doživljanja pesmi in, v primeru tega pesnika še posebej, navznoter žgočega pesniškega ustvarjanja.

Brodolom Deutschlanda

Deutschland je bilo ime železnemu parniku, ki je bil zgrajen v Angliji, a je v lasti nemške ladijske družbe od leta 1857 prevažal tovor in potnike preko Atlantika. Ladja je bila dolga približno 100 metrov in njen vijak so gnali 600 konjskih moči močni stroji. Veljala je za varno in zanesljivo z izkušenim vodstvom. V soboto, 4. decembra 1875, je, zaradi tedanje recesije le delno otovorjena in pa z nekaj več kot sto potniki – predvsem izseljenci, tudi z družinami –, kar je bila komaj dobra petina njenih potniških kapacitet, kljub vse bolj naraščajočemu viharju in snežnemu metežu odrinila iz Bremna proti New Yorku. Naslednjo noč je v orkanu zablodila (20 milj bolj proti zahodu, kot je mislil kapitan) med smrtonosno zahrbtno sipine ob izlivu Temze in nasedla na peščino daleč od kopnega. Več kot trideset ur so ladjo trli velikanski valovi in ob sunkih vetra odplavljali ljudi s trupa, ki ga je polnila ledenomrzla voda. Šele po svitu druge noči je uspelo nekemu vlačilcu rešiti preživele. Časopisi so zelo obširno poročali o katastrofi in objavljali pretresljive pripovedi peščice rešenih o strahotnih urah obupovanj, boja za preživetje, apokaliptične groze staršev, ki jim je odplavljalo otroke čez krov, blaznenja od strahu, brezupnega prizadevanja nekaterih mornarjev, pa tudi zgodbo o »visoki nuni«, ki je z molitvijo in klicanjem Boga skušala pomiriti svoje redovne sestre in druge utapljajoče.

Hopkins, ki ga je nesreča zelo pretresla, je pesnitev posvetil skupini petih utopljenih frančiškank, ki so odšle na pot v Ameriko zaradi tedanjih zakonov Bismarckovega pruskega ministra za bogoslužje in prosveto *dr. Falcka*, po katerih so iz Prusije izgnali vse verske redove, razen bolniških, zaprli njihove samostane in zaplenili posestva. Napisal jo je po sedmih letih pesniškega

molka, za katerega se je odločil ob svojem vstopu v jezuitski red. Za prekinitev molka se je odločil na vzpodbudo svojega redovnega predstojnika v Walesu, kjer je študiral teologijo. Pesnitev se je namenil objaviti v jezuitskem mesečniku, a jo je urednik po krajšem oklevanju odklonil, češ da je nerazumljiva in da ne sodi med druge prispevke (kar je bilo po svoje točno, saj je bilo drugo literarno blago predvsem nedeljsko sentimentalno viktorijansko stihoklepje).

Brodolom Deutschlanda je Hopkinsovo prvo zrelo pesniško delo, ki dokazuje njegovo genialnost. V pesnitvi je prvič uresničil svojo lastno poetiko, stilistiko in metriko:

Upodabljanje tistega, kar je »res«, pri čemer je bil za pesnika, ki se je zgledoval pri srednjeveškem filozofu Dunsu Scotu, resničen in individualiziran sleherni fenomen v božjem stvarstvu: v Hopkinsovi poetiki dobe podobe svojo dokončno doživljajsko in hkrati simbolno resničnost – in to s tako rekoč docela realnimi fizičnimi in psihološkimi detajli – s svojo »notranjo podobo«, v »vntranjenju« resničnosti (»V mojih pesmih ni ničesar, kar se ne bi res zgodilo«, je izjavil Hopkins). To »vntranjenost«, *inscape* kot jo imenuje pesnik, je po njegovem mnenju mogoče doživeti hkrati z vsemi čuti.

Pesnik se je jezikovno in stilno inspiriral pri anglosaksonščini – obžaloval je, da angleška poezija ni ostala na poti, kot jo je začrtalo staroangleško pesništvo z *Beowulfom* in da je jezikovno podleglo normansko francoskim in latinskim vplivom. Preučeval je tudi valižanščino. Iz stare anglosaksonske poezije, še posebej pa prav iz davne valižanske je povzel uporabo stare pesniške prakse, zlasti notranjega rimanja in konzonantnega aliteriranja (*synghanedd*).

V pesnitvi je tudi prvič uporabil svoj ritmično metrični izum »odskočnega ritma« (*sprung rhythm*), katerega je, kot je menil Hopkins, angleščina izgubila že z elizabetinci. Z njim se je hotel čim bolj približati naravnemu, pogovornemu jeziku, vključno z njegovimi stilnimi in miselnimi vrinki ali zastranitvami, zgostitvami itd., kar naj po pesnikovem prepričanju tudi formalno dikтира različne dolžine verzov, določa vsebinsko, ne pa metrično naglaševanje, ali niza neodločujoče število zlogov. »Moja poezija je bolj kot branju namenjena govorjenju... oratorična je, se pravi, ritem je takšen,« je odgovoril prijatelju Robertu Bridgesu, ko mu je ta pisal, da ne razume, čemu taka jezikovna, stilistična in ritmična neurejenost in čudaštvo.

V naslovu je Hopkins izpustil za tiste čase običajni pridevek za imenom ladje: *S.S. – Steamship* (parnik), s čimer je odprl širše simbolno razumevanje in to najmanj dvojno. Najprej seveda predstavlja ladja alegorični padec človeka po grehu napuha in tako simbolno tudi sodobne antropocentrične civilizacije, v ožjem pomenu pa še posebej same Nemčije z njenim agresivnim tehnicizmom pa seveda liberalizmom (v Hopkinsovi jezuitski perspektivi tudi antikatolicizmom).

Za uvodno pripombo naj navedemo še Hopkinsovo označitev, da je *Brodolom Deutschlanda* »oda in ne predvsem pripovedna pesem ... njena glavna naravnost je lirična«. Vsekakor pesnik

v najgloblji in najmučnejši stiski ter z bolečo doslednostjo vrta v antropomorfični fenomen Boga, v njegove protislovne pojavnosti oziroma razkritja, na eni strani v trpečem Kristusovem učlovečenju, na drugi v apokaliptični destruktivnosti. Božja vsemogočnost se mu kaže tudi samo sebe omejujoča, (na)silni elementi narave so hkrati tudi podrejeni; ljudje zmorejo popolno predanost in pogum ali se samomorilsko prepustijo grozi. Hopkins ugotavlja končno odgovornost Boga za brodolom ladje in tragične smrti, vendar odkriva onkraj strahote možnost, da so bili tisti, ki so bili v nesreči pogubljeni, v duhovnem smislu rešeni (*nobenih netešénih*, 31. kitica).

Prvi del pesnitve je osebnejši: pesnik v svoji stiski in mučni krizi odkriva Boga. V *Drugem delu* opravlja Božja odposlanka Smrt s svojimi početji in dejanji isto vlogo v usodah ljudi. Hopkinsu se življenje kaže kot preizkušnja in očiščevanje, ki vendarle omogoča, da človek v polomu, neuspehu zagleda možnost neke razjasnitve, kar je v bistvu tudi temeljna variacija vsega avtorjevega »ruvanja z Bogom« v njegovih nemalokrat hudo stisko izpovedujočih verzih v vsej poeziji, ki mu je nastajala še v komaj petnajstih letih do smrti. V pesnitvi je to tudi osnovni ključ do njenega simbolizma. Zato lahko nesrečno ladjo, ki jo biča orkan, doživljamo tudi kot prisposodbo za samega pesnika v mukah eksistencialne krize.

1. kitica, *tvojega pršta dotik*: v svojih beležkah je Hopkins zapisal, da »se resnični Božji prst dotakne samega bistva človekove osebnosti, do katerega se ne more prav nič drugega dotipati in človek ne more odgovoriti na to z nikakšno igro, marveč zgolj ... s težnjo, da bi odgovoril na njegovo inspiracijo«.

2. kitica, *Med bičanjem šib/in bliski ... Ti poznaš uro in noč*; seveda verzi aludirajo na bičanje viharja v noči nesreče, vendar so tudi dosti osebnejši: »kar se v pesnitvi nanaša name, je vse popolnoma in dobesedno resnično in se je vse zgodilo; prav nič ni dodano zaradi poetičnega besedičenja,« je pisal R. Bridgesu. Hopkins je doživljal svet in njegove fenomene zelo čutno – o tem najjasneje govori njegova poezija s svojim jezikom –, po drugi strani pa zelo spiritualno in že tudi pred odločitvijo za katolicizem je bil spričo svojih notranjih protislovij močno nagnjen k asketizmu. Ni mu bilo tuje niti mučenje lastnega telesa. Drugi del kitice in tretja pa najverjetneje govorita o trenutkih končne odločitve in samem koraku v duhovniški poklic – z *darom sla* (3. kitica)

4. kitica, zelo značilna za Hopkinsovo poetiko: kontrapunktira dvoje motivov, pri čemer drugi nasprotuje prvemu ali ga »rešuje« (pesnik v svojem nizanju podob sicer dostikrat rad »zakomplicira« tako, da je časovno dogajanje drugega pred prvim). Metafizični podobi peščene ure, razpada, smrti, je nato postavljen nasproti metafizični vodnjak, ki ga polnijo pritoki vode z *bokov gole gore* ("well", /angl. vodnjak/ napolnjuje "voel" – valižansko ime za »Goli hrib«, ki se je vzpenjal nasproti kolidža St. Beuno, kjer je tedaj Hopkins študiral teologijo).

5. kitica, *njegova skrivnost mora biti vtisnjena, utisk*: nisem mogel najti primernejšega, neopisnega izraza za Hopkinsov *inšstress*, neprevedljivo besedo, ki pomeni doživetje IN doživljanje, vtis IN vtiskovanje, občutek IN občutenje (»živo mentalno podobo«, H. W. Gardner). In vir tega doživljanja ali pesniškega izkustva je Hopkinsu omogočalo tisto, kar je poimenoval s še bolj neprevedljivo besedo *inscape*, ki je po navedbi *Oxford English Dictionary* tudi Hopkinsov izum in slovar našteva samo primere njegove rabe, pomenilo pa mu je »individualno ali bistveno lastnost stvari; edinstvenost opazovanega objekta, prizora, dogodka« (*OED*).

9. kitica, *Bog, trištevni lik*: Oče, Sin in Sveti Duh.

10. kitica, *Pavel*: Savel, ki je bil spreobrnjen, pahnjen s konja, v trenutku; *Avguštin*, sv. Avguštin iz Hipa (354–430), avtor *Izpovedi*, se je obračal h krščanstvu postopoma.

11. kitica, »*Nekateri me vidijo kot ... kolo in tire*: ko Hopkins našteva oblike nasilnih smrti ljudi, ne pozabi na človeško strast po hitrosti; in detajl zgovorno kaže pesnikovo vnemo po realnosti: prav ob katastrofi *Deutschlanda* je *Times* prinesel statistični podatek, da so v istem letu našteli v Britaniji med železniškimi nesrečami 900 mrtvih in več kot 4.000 ranjenih, kot glavna vzroka sta bila omenjena počene tračnice in strta kolesa.

13. kitica, *morski kresilni drobci, ... sneg, žičnašt in razbeljen*: nazorna primera Hopkinsovega *inšstressa* (še po sto letih bi bili podobi v čast vsakemu modernistu): od piša med bliski gnane vodne kaplje in zledenela snežna sodra so se zabadali kot ostro pekoči udarci.

14. kitica, *Kentish Knock*: sipina v izlivu Temze.

20. kitica, *dvakrat štrašna ... dežela čezmerno premožna*: prvo je mnenje Hopkinsa, katoliškega konvertita, o luteranski in liberalistični Nemčiji, drugo je Hopkinsovo občudovanje nemškega duhovnega bogastva. *Gertruda* (od ok. 1256 do ok. 1302), svetnica in mističarka, rojena v majhnem nemškem mestu Eisleben, ki je bil kasneje tudi rojstno mesto Martina Lutra. Neki Hopkinsov komentator opozarja, da za sedanje uho Hopkinsovo vsekakor ne-ekumensko imenovanje Lutra *zver iz puštega gozda* spominja na Lutrovo navado, da je svoje nasprotnike zmerjal z nevljudnimi imeni iz živalskega sveta. Že pred svojim prestopom iz anglikanske cerkve v katoliško je Hopkins kot heretičnega upornika mnogo bolj občudoval Savonarolo kot pa Lutra: »Eden je bil mučenik, drugi uspešen in občudovan avtor svetovne herezije.«

21. kitica, *Orion*, ozvezdje Velikega lovca, ki so ga že v stari mitologiji, Stari Zavezi in kasneje cerkveni očetje povezovali z viharji in mučeništvom. Hopkinsu ni bil tuj prvotni pomen besede v grščini, ki je pomenil pričo, očividca. Ena izmed interpretacij omenja, da je lastno skovanko *unchancellor* pesnik uporabil za upodobitev nun, ki jih je Bog kot Veliki lovec izgnal iz njihovega ograjenega prostora, njim namenjenega v samostanskih cerkvah in popularno imenovanega

“chancel” (pomeni tudi ograjen prostor okrog oltarja), da bi pričale za svojo vero. Podobo pesnik razvija z naleti snežink, ki se iz te perspektive spreminjajo v sporočila – *zvitke cvetnih listov* in simbolne *lilije*, ki se iz večnosti usipajo nanje.

22. kitica, *Pet*: srednjeveška književnost, n.pr. Dantejeva poezija, je polna simbolike števil. Seveda tudi teologija. Hopkins je pesnitev *Brodolom Deutschlanda* zasnoval v simbolični dvodelni obliki števil: $5 \times 2 + 5 \times 5 = 5 \times 7 = 35$ kitic. Tu pa je pet redovnic, ki simbolno oznanjajo petero ran, ki so n.pr. nejevernega Tomaža šele prepričale, da stoji pred njim Kristus. Pet je postalo Kristusovo simbolno število in simbol križanja. To je tudi *šigma*, zaznamovanost, Božja potrditev, žig, *pordečitev kosmov rož*: roža je tradicionalni emblema mučeništva.

23. kitica, *z utiskom njegove Ljubezni*: sv. Frančišek, ustanovitelj frančiškanskega reda, je bil stigmatiziran s petimi Kristusovimi ranami; te tukaj pomenijo pesniku najgloblje bistvo, se pravi, da so torej Hopkinsov “*inscape*” Ljubezni.

25. kitica, *Dah, izvirni Dih*: prim. *Geneza* 1,2; *potapljam se*, gl. *Evangelij po Mateju* 8,25.

26. kitica, *zaklad*: prim. *Prvo pismo Korinčanom* 2,9.

29. kitica, *zdravo oko*: prim. *Evangelij po Mateju* 6,22; *Evangelij po Luku* 11,34; *sapa zgolj razneti*, pesnik aludira na pregovor, ki pravi, da sapa sicer utrne svečo, a ogenj razneti.

30. kitica, *praznik brezmadežne ženske*: 8. december je praznik Marijinega brezmadežnega spočetja; *srca porodne muke, plod možgan, /Beseda*: »sloka nuna«, prav tako devica, omogoči Kristusu »novo rojstvo«. Naj bo tu omenjeno, da je Hopkins utemeljeval svoj prestop v katolištvo prav z evharistijo. V pismu svojemu očetu je nekaj dni pred prestopom pojasnjeval, da njegova vera v resnično navzočnost Kristusovega telesa in krvi v tem zakramentu potrebuje utemeljitev v nezmotljivosti, za katero Anglikanska Cerkev nima zgodovinske legitimitete, marveč mu jo lahko jamči zgolj papeževa dogma.

32. kitica, *davni potop*: vesoljni potop, morda pa prvotno vodovje iz *Geneze* 1,2.; *obeta in vztraja*: čaka, prepuščajoč človeka odločitvi njegove svobodne volje.

33. kitica, *žila ... skrajna dalja*: Kristusov spust v Limb; v tej kitici je Hopkins upesnil svoje verovanje, da zaradi Božje transcendence časa lahko molitev v sedanjem času rešuje iz stisk in nesreč v preteklosti (*globlje od smrti in mraka*). Prim. *žilo* iz 4. kitice *Prvega dela* pesnitve.

35. kitica, *vladajoč vrti*. Orkan se je umiril z vzhajajočim soncem, ki je v Hopkinsovi poeziji eden osrednjih virov podob.

Božja veličina

Pesem je bila napisana leta 1877; *Curek olja*: v času, ko je nastala pesem, je bilo lahko mišljeno le olivno olje, ki je od pradavnih dni imelo pomembno vlogo tudi v posvetnem in verskem

obredju (maziljenje kraljev in cerkvenih dostojanstvenikov, umirajočih itd.); *prot*, tudi palica, predstavlja v rokah vladarja (arhaični) simbol oblasti; *na črnem Zahodu*: v Walesu, kjer je tedaj živel, je bil pesnik priča hudi in umazani industrializaciji.

Zvezdna noč

Pesem, ki je nastala dan po sonetu *Božja veličina*, je ob svoji koncentrirani zgoščenosti poetično močna tudi zaradi menjavanja pogleda. Ta se od odspodaj k zvezdam vzdigne in nato, kakor da gleda odzgoraj na zemljo z nočnimi odsevi svetilk in oči, odsevi srebrnkastih pobliskov listov topolov, da se skozi zgostitev časa v štiri letne dobe od pomladi do zime približa zvezdam, ki odsevajo luč skozi nekakšne špranje v steni *skednja* (prim. *Evangelij po Mateju* 25,10 in 13,30).

»Ko se vodomci vžgo«

Nedatirana, verjetno napisana leta 1877 v Walesu. Pesniško izjemno lepa in umetniško prepričljivo artikulirana uporaba teorije Dunsca Scota, kot jo je v svojo poetiko in moderno filozofsko izkušnjo preoblikoval Hopkins. *Sebuje*: pesnik je samostalnik (tudi v angleščini) uporabil kot glagol – »Če besedo potrebujem, jo naredim,« je zapisal v nekem pismu –, da bi uveljavil individualnost, lastno naravo lirskega subjekta. Prim. zaključek soneta z verzi T. S. Eliota v *Burnt Norton*, IV.

Pomlad

Napisana maja 1877 v sloveče lepi valižanski dolini Vale of Clwyd, kjer je Hopkins študiral v jezuitskem kolidžu St. Beuno. Med brezštevilnimi pesmimi dolge vrste avtorjev o pomladi sta Hopkinsov pristop k motivu in opis izjemna.

Morje in škrjanec

Pesnikov kritičen prikaz »turistične industrije«, ki se je začela v obmorskih mestecih, v katere so poleti z vlakom trumoma prihajale množice ljudi iz preobljudenih in nezdravih viktorijanskih industrijskih središč. Pesem upodablja nasprotje med naravo in nesnažnim človekovim početjem in ga izostri.

Sokol

St. Beuno, maja 1877; nekaj let kasneje je o tej pesmi Hopkins izjavil, da je »najboljše, kar /je/ kdaj napisal«. Naslov izvirnika je *Windhover*, kar pomeni sicer postovko, ptico, ki je v slovenščini ženskega spola, vendar govori Hopkins o ptici, ki je v angleškem izvirniku moškega spola. Morda zaradi posvetitve pesmi Kristusu ali celo želje po morebitni hipni personifikaciji z njim (*spoja*), ko v osupljivih naravnih detajlih in hkrati simbolni metaforiki upodobi mentalno doživetje (*inscape*) enkratnega, individualnega (Božjega) stvora (katerega

pesnik potem v drugem verzu tudi sam imenuje sokol (/falcon/). Omenjeni vokativni spoj je silno močan, ne le mil, marveč tudi nevaren, kar še z drugimi besedami v pesmi iz območja svetlobe spodbuja k namigu, da je imel pesnik v mislih silovitost električnega spoja in žara; v njegovi poeziji namreč tedaj ta »mogočni, lahko tudi nevarni« novum sicer večkrat nastopa (prim. npr. tudi začetek prejšnje pesmi).

Ta skrivnostno močni Hopkinsov sonet je bil deležen že več kot sto samostojnih, tudi zelo različnih interpretacij.

Pisana lepota

Nastala v Walesu poleti 1877. Pritisk viktorijanske dobe za vsesplošno sivino uniformiranosti, povprečnosti vsega življenja, družbe, mest itd., je bil tako moreče močan, da se je temu javno upiral marsikakšen tedanji um, med njimi npr. v romanih Charles Dickens ali John Stuart Mill, ki je v svoji knjigi *O svobodi* posvetil nekaj strani potrebi po razvijanju ekscentičnosti. Hopkinsova pesem je prav hvalnica nasprotnih si, upornih različnosti in ji je tudi ta izjemna živost, neobičajnost podob ohranila umetniško silovitost. Pesnik je videl v vseh teh kontrastih enotnost, prepričan, tako kot Aristotel, da vse spremembe predpostavljajo neko nespremenljivost.

Škrjanec v kletki

Pesem je nastala leta 1877. *Tudi ... košči*: To se nanaša na prepričanje, da bodo po zadnji sodbi tisti, ki se bodo spokorili za svoje grehe, dobili popolna telesa, taka, ki ne bodo več zavirala delovanje duha, tako kot mavrica ne ovira lahkih semen osata ali regrata.

Živio čas žetve

Pesem je nastala 1. septembra 1877, kot je napisal Hopkins v pismu Bridgesu, v ekstatičnem polurnem razpoloženju, ko se je vračal sam z ribolova na reki Elwy. Vznesenost se stopnjuje z opisom oblakov, najprej nižjih plasti in nato v ozadju in nad njimi kumulusov, ki rasejo in se raztapljajo. Tercinski del ekstatično doživljane narave – hribov, ki obkrožajo dolino Vale of Cwlyd, z mogočnim Snowdonom v ozadju na zahodu, skoraj mistično okrepi kontrastno nežno barvita privzdignjenost gorovja, ki kakor da se ne dotika ravnine. Drzna prisposoba z žrebcom se na koncu zelo osebno, docela moderno poetično spoji s srcem, ki se bijoče vzpenja (vendar ekstazo pretrga zavest, da le *pičlo luča zemljo*, saj je duh, kot beremo v pesmi *Škrjanec v kletki* – napisani pred tem sonetom – ujet v *borni dom reber*).

Svetilka zunaj

Pesem je nastala leta 1877. *Dokler smrt ali daljava jih ne vzame*: verz se morda tudi nanaša na prakso jezuitskega reda, za katero so bile značilne redne selitve.

Oxford Duns Scoti

Ta homage Dunsu Scotu in svojemu univerzitetnemu mestu Oxfordu, o katerem je napisal pesmi že kot študent, je nastal, ko se je pesnik po 11 letih vrnil v njemu drago mesto službovat kot duhovnik in opazil motečo razliko. *dežela in mešto*, Hopkins poudarja harmonično ubranost starodavnega univerzitetnega mesta, poslopij kolidžev in njihovih cerkva z okoliško naravo, a ob tem kontrast, ki ga povzroča *proštaški opečnat rob* novih stanovanjskih stavb ob strani univerzitetnega naselja, ki so se jim prav tedaj začeli pridruževati še industrijski predeli in so dandanes že skoraj uničili silhueto, kot jo pesnik začrta na začetku soneta.

te zidove obiskoval je on: nekatere najstarejše stavbe so že stale, ko je v Oxfordu učil Duns Scotus okoli leta 1300 in je bil po Hopkinsovem mnenju kot mislec daleč pred svojim časom (in kasneje slabo ali celo napačno razumljen) – dejansko je njegov vpliv čutiti v evropski filozofiji ne le med mnogimi sodobniki, marveč še npr. pri Descartu, Leibnitzu in drugih. *resničnost najredkejših žil razrešitelj*: skrajno jedrnata definicija filozofskega pogleda na svet Duns Scoti, ki je našla prostor celo v enciklopedijah, da je namreč tisto, kar je bolj individualno, drugačno, različno, tudi bolj popolno. *Francijo je vnel za Marijo brez madeža*: Scotus, ki je zadnja leta svojega življenja učil v Parizu in tam tudi umrl, je bil začetnik ideje o Marijinem brezmadežnem spočetju, ki je bila cerkveno sprejeta šele čez dobrih 500 let, a v Franciji tedaj postala popularna.

Henry Purcell

Sonet je nastajal v Oxfordu od februarja do aprila 1879. H. Purcell je bil Hopkinsu (ki se je sicer tudi sam, vendar neuspešno ukvarjal s skladanjem) najljubši skladatelj. O njegovi glasbi je sodil, da je tako »neobhodna in večna« kot Miltonova poezija. Purcell se je rodil ok. 1659 in umrl 1695. leta, po šestnajstih letih kot organist Westminsterске opatije, v njej je tudi pokopan – *tule, pod ta tlak*.

Hopkins je med svojim devetletnim študijem teologije, kot del tega tudi srednjeveških mislecev, odkril filozofijo Duns Scoti (1265–1308). V nasprotju s (tako rekoč »uradnim« dominikanskim) teologom Tomažem Akvinskim, sicer tudi zmernim »realistom«, zagovornikom »različnosti«, in njegovim stališčem, da je posamično, individualno v resnici nespoznavno, znano nam je le univerzalno, pa je Duns Scot sodil, da je prav individualizacija, »oposameznjenje« razlike dokončna izpolnitev, da je ta tisto, kar ustvari »totost«. Torej to pomeni, da je prav to, ta »totost« – *haecceitas* s poimenovanjem tega filozofa –, tisto, kar je inherentno objektu, neločljivo v slehernem fenomenu. To prepričanje, točneje ta pesniška izkušnja je v srčiki vse Hopkinsove poetike in njegovega pesniškega ustvarjanja. Od tod za Hopkinsa *nad-izjemnost* Purcellove umetnosti. Pesnik je prav iz študija Duns Scoti izpeljal svoji zamisli *inscapea* in *instressa*. Še več: ta škotski filozof

je namreč še trdil, da je individualno, »totost«, mogoče nemudoma spoznati z umom, ker hkrati sodeluje tudi s čuti. Tako je Hopkins – skoraj hkrati z njemu sodobnimi francoskimi simbolisti, a precej pred evropskimi modernisti, kaj šele kakršnim koli pesnjenjem v sočasni viktorijanski poeziji – razvil doumevanje, da je pesniško dojetanje *hkratno* dojetanje z vsemi čuti.

Ko je R. Bridges v odgovoru na poslani sonet omenil, da je nerazumljiv, mu je pesnik odpisal: sonet o Purcellu govori o njegovem upanju, da skladatelj ni pogubljen, ker je bil protestant, kajti on ljubi njegovo genialnost; ta ni toliko v njegovih darovih, ki jih, četudi po strožjih merilih, deli z drugimi glasbeniki, kolikor v njegovi individualnosti, njegovi posebnosti; to je kot ptič, ki ob vzletu misli zgolj na razpetje peruti, medtem ko morebitnemu opazovalcu pritegne pogled vse to razprostrto peresje.

Sveča znotraj

Sonet, napisan v Oxfordu in poslan junija 1879 prijatelju Bridgesu. Hopkinsa je fascinirala svetloba luči, zvezd, odsevov. Podoba utrujenega, fizično in duhovno depresivnega Hopkinsa, ki se vrača morda od bolnika ali umirajočega in vidi razsvetljeno okno.

tiri potujejo k očem: Donne je upodobil metafizično idejo, da žarki svetlobe potujejo sem in tja od sveče k očem (ali med očesoma ljubimcev) in odsevajo nazaj; znanstvenik, ki ga je Hopkins osebno spoznal, pa je opisoval žarek luči kot vleko ali niz nešteti valov. Pesnik si predstavlja dvojico marljivih delavcev in se obsoja zaradi svoje malodušnosti, pri tem v zadnjih treh verzih obrne nase Kristusovi prisposobi iz govora na gori (prim. *Evangelij po Mateju* 7,3–5; 5,13).

Andromeda

Napisano v Oxfordu 12. avgusta 1879. *Andromeda*: v klasičnem mitu v Ovidovih *Metamorfozah* mora kralj Etiopije, nad katero je jezni Pozejdon poslal poplave in hudo morsko pošast, žrtvovati svojo lepo hčer Andromedo. Reši jo Perzej, ki je pred tem pokončal strašno Gorgono. O Hopkinsovi pesmi nekateri komentatorji menijo, da je Andromeda Cerkev, Perzej pa simbol Kristusa. *Andromeda Časa*: v začetku so kristjani razumeli čas kot skorajšnje izpolnitev pričakovanja; z *Zahoda ... še bolj divja zver*; Gardner domneva, da so to »racionalizem, Darwinizem, novo whitmanovsko poganstvo in podobno«.

Felix Randal

Pesem je nastala v Liverpoolu, datirana 28. aprila 1880. Pesnika je močno prizadelo dolgotrajno trpljenje mladega kovača, enega izmed premnogih delavcev v industrijskih slumih tega mesta, kjer je Hopkins nekaj časa služboval kot duhovnik. Tuberkuloza je bila ena izmed *četvero / usodnih tegob*, ki so ga izmučile.

Pomlad in jesen

Pesem je nastala leta 1880, o njej pa je Hopkins napisal prijatelju Robertu Bridgesu, da ni osnovana na konkretnem dogodku. Izhaja iz pesnikovega opažanja, da otroci intuitivno občutijo žalost in smrt.

Inversnaid

Pesem je Hopkins napisal, ko je konec septembra 1881 po osmih tednih službovanja v slumih Glasgowa, kjer je nadomeščal odsotnega duhovnika, na kratkem dvodnevem izletu severneje na Škotskem obiskal Loch Lomond.

»Zdi se, tujec«

Morda prvi izmed šestih, sedmih ali osmih sonetov, ki so jih kritiki in literarni zgodovinarji različno šteli in poimenovali *Strašni* (R. Bridges), tudi *Soneti obupa* ali *Soneti opuščenja* (W. H. Gardner, H. W. Fulweiler) ali *Temni soneti* (N. H. Mackenzie), mi pa bi jim lahko rekli kar prešernovsko »*Soneti nesreče*«.

Sonetni niso datirani; večinsko mnenje je, da so nastali v letih 1885/86; štirje so bili odkriti šele med pesnikovimi papirji po njegovi smrti (»Zdi se, tujec«; »Zbudim se in čutim«; »Potrpljenje, težavna stvar«; »Moje lastno srce«). Tudi glede števila sonetov si komentatorji niso edini, eni jih prištevajo v skupino več, drugi manj. Dejstvo pa je, da je večina teh pesmi nastala v obdobju Hopkinsove največje stiske, ko je na svoji zadnji službeni postaji, na univerzi v Dublinu, učil klasično filologijo. Študentje ga niso upoštevali kot pedagoško avtoriteto, še posebej pa ga je izčrpavalo neskončno pregledovanje in ocenjevanje pismenih izdelkov od seminarskih nalog do diplomskih del, kakih 500 ali več spisov na leto, ki so se zbirali z vseh višjih in visokih šol na Irskem v komisiji, katere član je bil. Hopkinsovo fizično in duševno zdravje je bilo na robu kolapsa. Med Irci, tudi v duhovniški srenji, je bil kot Anglež skorajda nezaželen ali se je tako počutil. V trenutkih najhujših kriz je imel občutek, da ga je Bog zapustil, da mu je nedosegljiv. Bal se je, da se mu bo zmešalo. Ni se mogel zbrati; dostikrat ni zmožal opravljati svojih duhovnih meditacij. Nekatero teh sonetov je mimogrede omenil v pismu prijatelju R. Bridgesu, vendar mu jih ni poslal, zapisal je le, da so mu »nastali proti njegovi volji« in da so »napisani s krvjo«. Vsekakor je – tako kot v pravzaprav večjem delu svoje poezije – v teh stihih Hopkins še posebej artikuliral kot umetnik, pesnik, tisto, kar ni mogel kot jezuit. *tujec*: v jezuitski skupnosti na Irskem je bil edini Anglež. *Draga oče in mati*: počutil se je odtujenega družini; njeni člani niso bili katoličani. *tretjič premeščen*: predstojniki so ga večkrat premeščali ali uporabljali za nadomestnega duhovnika, ker so očitno sodili, da ga »najlažje pogrešajo«, neka ocena govori celo, »da ni izpolnil pričakovanj«. *razpaseni spopadi*: irski boji za osamosvojitve. *v besedju/najmodrejše*: Hopkinsa ni frustriralo le

neobjavljanje njegove poezije; v psihični in fizični nemoči mu je šlo v nič tudi mnogo pesniških zamisli in znanstvenih zasnutkov, tez in odkritij iz klasične filologije, ki jih ni zmogel obdelati, nekatere objave pa niso pri strokovni publiki vzbudile pravega zanimanja. *neslišano kopiči .../ ... slišano neopaženo*: prvo verjetno prav ti »soneti nesreče«, drugo pa pesmi, ki jih je pošiljal prijatelju R. Bridgesu in občasno še nekaterim drugim prijateljem v pismih, a so skoraj praviloma naletele na nerazumevanje ali površno sprejemanje.

»Zbudim se in čutim«

pisma gluha: pesnik je obupaval, mučil ga je občutek, da se mu je Bog odtujil.

»Najhujše, hujšega ni«

Poleg prvega verza je v pesmi še več aluzij na *Kralja Leara*, Hopkinsu najljubšo igro izmed Shakespeareovih, katerega je, razumljivo, silno občudoval. *Štarodavno nakovalo*: aluzija na Prometeja, Ajshilovo igro *Vkovani Prometej* je Hopkins prevajal kot študent. *splazi se ... pod tolažbo*: po izjemno močni »alpinistični« podobi aluzija na zasilni bivak v steni...

(Mrhojeda uteha)

z levjimi udi: tako hudič kot Kristus nastopata v Bibliji v podobi leva.

»Potrpljenje, težavna stvar«

potrpljenje korenini: aluzija, igra z imenom rastline, plezavke, pasijonke, trpljenke, »ki ne zraste v vsakem vrtu« (T. Fuller, *Gnomologia*, 1732).

»Moje lastno srce«

dninar-vsezna, samoironija garača, ki mu je bila puščobna učitejska tlaka velika muka; *vmespogáví gore*: glagol je (tudi v angleščini) malce čudaški, vendar docela v Hopkinsovem duhu pesnikov lastni neologizem, ki izraža njegov izostren posluš za drobne menjave senc in svetlobe v naravi.

Prebrano s Sibilinih listov

Pesem je nastajala v Dublinu oktobra 1884. Ko jo je šele čez dve leti poslal R. Bridgesu, jo je pospremil s pripombo, da ta »najbrž najdaljši sonet, kar jih je bilo kdaj napisanih«, zahteva glasno branje, s premori, naj bi bil »skorajda pét«, saj je »skrbno ubran v *tempo rubato*«. Z apokaliptičnim občutjem groze in končnosti nabita pesem je Hopkinsu nastala iz njegovega mučnega psihičnega in fizičnega razpoloženja. Fulweiler prišteva to pesem kot uvodno k „Sonetom opuostošenja“. Današnjemu bralcu je spričo sedanjih izkušenj o stanju sveta morda še širše dojemljiva kot tedaj celo samemu avtorju.

Naslov in tema pesmi se navezujeta na poslednjo sodbo, *dies irae*, »dan kazni«, ki sta ga omenjala David in Sibila. V evangelijih o tem govori Matej (prim. 25,31–46). Zaključek pesmi v zadnjem verzu razkriva stisko in bolečino pesnika, ki ljubi pisanost in »marogavost« sveta, neskončno pluralnost vseh posamičnosti, ki prav s svojo drugačnostjo, različnostjo, individualnostjo pričajo za življenje in v skladu s teologijo Dunsca Scota potrjujejo bogastvo Božje stvariteljske volje. Tu zdaj žalostno sprejema konec vsega, ko pristaja v razdelitev na nepreklicno dvoje in s tem na konec tako živega sveta. *sij/navešen v vis*: nekateri komentatorji ga razlagajo kot zodiakalno meglenično svetlobo, ki je kdaj vidna po sončnem zahodu. *drugo v drugo se ugreza*: vizija implozije sveta?; *kljunaštoliste veje*: vse, kar je ostalo od marogastega sveta, listi, kot edini jekleno mrzli ostanek in grozeči, goltajoči zapis prerokbe.

Orač Harry

Ta na pogled docela »nesonetni« sonet je bil napisan leta 1887. Hopkins je bil z njim zadovoljen, češ da je ustvaril neposredno podobo orača brez vsakega drugega pomena ali domisleka. »Sporoč mi, če ima Walt Whitman kaj temu podobnega /.../, zelo bi mi bilo žal,« je pisal R. Bridgesu. Dodal je še, da je pesem resda zelo stilno nasekana in nabita z ritmi, a je zato še toliko bolj kot njegove druge namenjena glasnemu branju, celo zborovski recitaciji, ne pa pedantnemu prebiranju. »Hočem, da orač Harry vstane pred mojimi duhovnimi očmi kot živa postava.«

Narava je heraklitski ogenj in o tolažbi vstajenja

Pesem (sonet s tremi »kodami«) je bila napisana v Dublinu julija 1888 in je večinoma ne štejejo med »sonete nesreče«. Ena najpogosteje antologiziranih Hopkinsovih pesmi.

Heraklit (od približno 535 do približno 475 pr. Kr.), ki je v svojem času menda veljal tudi za čudaka in ga niso dobro razumeli, je kot eden najodločilnejših predsokratikov učil, da je vse v pretakanju, kajti vključno s človeškim telesom in dušo, je vse kroženje v različnih oblikah na osnovi razumnega principa – ognja. Ogenj se spreminja v vodo, voda v zemljo in potem se proces obrne, vse stvari pa so končno rešljive v ognju, ki je temeljna snov vesolja. Heraklit je inspiriral vse tri utemeljitelje angleške moderne poezije: Hopkinsa, Yeatsa in Eliota. Hopkinsova je naravnost nabita s filozofijo, pomeni, in seveda emocijami, čemur je mogoče mnogokrat iskati izvire spodbud v Heraklitovih fragmentih. *toneča paluba*: prim. *Brodolom Deutschlanda* kot simbol; *Pepe*: navaden človek, kdo »kar tako«; *črepinja*: z njo si je praskal Job svoje tvore; *krpa*, slabo prilegajoča se zaplata, v elizabetinskem pomenu besede tudi bedak, norec.

V čast sv. Alfonzu Rodriguezu

Sonet je nastal v Dublinu septembra/oktobra 1888, ko je bil jezuit, brat Alfonz Rodriguez (? 1533–1617) razglašen za svetnika. Bil je več kot štirideset let vratar jezuitskega kolidža v Palmi na Majoriki in o njem je bilo znano, da je s samodisciplino in potrpežljivostjo krepil svojo notranjo moč, ko se je dolga leta bojeval proti hudim skušnjavam, ki so mu mučile duha in telo.

Hopkins je oblikovno skoraj tradicionalni sonet napisal tudi kot odgovor na Bridgesove kritike, češ da mu pošilja težko razumljive, pretirano nejasne pesmi (najbolj mu je to očital za *Orača Harryja*) in da naj se malo bolj zgleduje pri pesmih velikih pesnikov. »Študij mojstrov in učinkuje tako, da jih očudujem, naredim pa čisto drugače,« mu je odgovoril pesnik.

Justus quidem tu es, Domine

Dublin, 17. marca 1889. *Justus*: »Ti, Gospod, imaš prav, kadarkoli se pravdam s teboj./ Vendar bi se hotel zaradi ene stvari pritožiti:/zakaj je uspešna pot hudobnih?« (*Jeremija* 12,1) Hopkins deloma parafrazira Jeremijo v začetku pesmi, vendar ne tudi do prerokove zahteve: »Loči jih kot ovce za klanje,/določi jih za dan zakola!«

Mogoče bi ob tej presunljivi pesmi lahko prepisali misel T. S. Eliota, ki je ob neki Tennysonovi religiozni pesmi zapisal, da je »njena vera uboga, toda njen dvom je hudo silovita izkušnja«.

»Na čelu pastirja«

Sonet je bil napisan v Dublinu 3. aprila 1889; morda ga lahko štejemo kot zadnjega izmed Hopkinsovih resničnih »sonetov nesreče«. *so stolpi*: Milton opisuje Luciferja, kako se vzdiguje nad padlimi angeli ponosno kot stolp, lahko je tudi aluzija na babilonski stolp. *viola*: prim. *Izaija* 14,11; v slovenskem prevodu harfa, v angleškem v Hopkinsovem času je viola.

Za R. B.

Sonet je Hopkins napisal 22. aprila 1889, sedem tednov pred smrtjo. To svojo zadnjo pesem je poslal prijatelju Robertu Bridgesu – njemu je tudi posvečena – v pismu, v katerem je omenil, da je bolan; 8. junija je za tifoidno mrzlico umrl.

Opombe k pesmim mladostne dobe (1860–1867)

Miljana Cunta

Gerard Manley Hopkins je poznan predvsem po pesmih iz zrelega obdobja, ki jih uvaja po mnenju kritikov najpomembnejša Hopkinsova pesnitev *Brodolom Deutschlanda* iz leta 1875. Manj je znano, da je avtor veliko pesnil tudi pred tem časom. Natančno število zgodnjih del ostaja neznanka, saj je pesnik ob vstopu v jezuitski red leta 1867 s simbolno gesto uničil vse svoje do tedanje pesmi in se prvih sedem let jezuitskega življenja skorajda ni dotaknil pesniškega peresa. Od zgodnjih pesmi so se ohranili samo tisti prepisi, ki jih je avtor že prej poslal sorodnikom in prijateljem. Mnoge teh pesmi so se izgubile ali uničile in raziskovalci Hopkinsovega opusa upajo, da bo čas naplavil še katero pozabljeno delo. Večina zgodnjih pesmi je stilno-formalno veliko manj zahtevna od kasnejših del, čeprav pri nekaterih že zaznamo prve poskuse ritmične modernizacije v smeri odskočnega ritma. Motivno-tematsko se pogosto navezujejo na svetopisemske zgodbe, ki jih nadgrajujejo skozi doživeto osebnoizpovedno perspektivo, življenja svetnikov ali predstavljajo avtentična duhovna videnja in izpovedi. Pričujoči prevod poskuša ohraniti vsebinsko-sporočilno plat z vsemi aluzijami ali neposrednimi navedki iz Biblije in, kolikor je bilo mogoče, tudi spevnost in ritmičnost.

Zima z zalivskim tokom

Ena od treh pesmi, ki so bile objavljene za časa avtorjevega življenja, in sicer v časopisu »Once a Week« februarja 1863. Hopkins jo je domnevno napisal med poukom. *Paktol*: reka v Lidiji, polna zlatega peska, ki naj bi prišel od kralja Midasa. Ta naj bi se v njej kopal, da se odreši daru, po katerem je vse, česar se je dotaknil, spremenil v zlato.

Pomlad in Smrt

Pesem je verjetno nastala leta 1863. Pravljično vzdušje evocira domišljijski svet, kakršnega je upesnjeval pesnikov oče Manley Hopkins, čigar pesmi je mladi Hopkins rad prebiral in prepisoval. Kljub resni tematiki pesem zaradi izbora motivov in ritmične podobe učinkuje igrivo in lahkotno. Hopkins naj bi z njo ob večerih kratkočasil svoje mlajše brate in sestre. *na rožah ... zelenino*: prsni koš smrti spominja na rešetkasta vrata mrtvašnice, pri čemer so rebra kot drogovi rešetk, skozi katere se vidi zelenica.

Monolog enega od vohunov, ki je ostal v divjini

Pesem je nastala julija 1864 in obstaja v več različicah. Tematsko opeva biblijsko zgodbo o pohodu izraelskega ljudstva skozi puščavo. Bog se razodene Mojzesu in mu veli odpeljati izraelsko ljudstvo iz egiptovske sužnosti v obljubljeni deželo. Zaradi naporne poti ljudstvo na več mestih izrazi svoje negodovanje in objokuje udobno življenje v Egiptu, čeprav Bog nenehno pošilja dokaze svoje prisotnosti in načrta. Napisana je v obliki dramskega monologa, dotika pa se biblijskih tem upora, krivde in odpuščanja. Lirski subjekt je upornik, ki ščuva ljudstvo proti Mojzesu. Biblijska vira sta predvsem *Eksodus* 12, 16 in 17 ter *Numeri* 10, 11, 13 in 14. *mana, prepelice*: prim. *Eksodus* 16,13: »Zvečer so priletele prepelice in pokrile šotorišče, zjutraj pa je ležala rosa okoli njega.« in *Eksodus* 16,31: »Izraelova hiša je temu kruhu dala ime mana; bila je bela kakor koriandrovo seme in imela je okus po medenem kolaču.« *skalni izvir*: izvir, ki je nastal, ko je Mojzes na Gospodov ukaz udaril po skali, da bi odžejal nejevoljno ljudstvo. Prim. *Eksodus* 17,6: »Glej, stal bom pred teboj tam na skali na Horebu. Udari po skali in iz nje bo pritekla voda, da bo ljudstvo moglo piti!« *Glej ... povesod*: prim. *Eksodus* 15,27: »Potem so prišli v Elím, kjer je bilo dvanajst studencev in sedemdeset palm; tam so se utaborili ob vodi.« *samúm*: močan, suh, vroč veter, ki piha v puščavah severne Afrike in Arabije (SSKJ). *Gošen*: egiptovska pokrajina, ki naj bi se nahajala na vzhodnem robu Nilove delte in v bližini puščave ter kjer so prebivali Izraelci pred izhodom iz Egipta. *grmič*: gre za cvetočo žižulo, lat. *condalia obtusifolia*. *Po obličju ... lesketavo*: prim. *Eksodus* 5,12: »Tedad se je ljudstvo razkropilo po vsej egiptovski deželi, da bi zbiralo slamo s strnišč.« *Dajte ... doslej*: prim. *Eksodus* 5,18: »Zdaj pa pojdite na delo; slame ne boste dobivali, a določeno število opek morate oddati.« *Tlačilci grozdja*: prim. *Jeremija* 25,30. *sodnik*: prim. *Eksodus* 18,13: »Naslednji dan se je Mojzes usedel, da bi sodil ljudstvo; in ljudstvo je stalo pred Mojzesom od jutra do večera.« *Roke nosile so deske*: po vsej verjetnosti gre za deske za sveti šotor, ki naj bi ga ljudstvo zgradilo po Božjih navodilih; prim. *Eksodus* 36,8-38. *Pridite ... sitega*: prim. *Eksodus* 16,3: »Izraelovi sinovi so jima rekli: ‚O da bi umrli po GOSPODOVI roki v egiptovski deželi, ko smo sedeli pri loncih mesa, ko smo jedli kruha do sitega!‘« *Kánaan*: obljubljeni dežela, v katero je Mojzes vodil izraelsko ljudstvo. *Talmáj*: prim. *Jozue* 17,14; *Sodniki* 1,10; *Numeri* 13,22. *Kirját Arba*: prim. *Sodniki* 1,10; *Jozue* 17,14; *Numeri* 13,22.

Nova branja

Pesem je verjetno nastala leta 1864 in bila prvič objavljena v reviji »The Criterion« oktobra 1935. Očiten je vpliv Georgea Herberta (pesem *The Sacrifice*), ki je veljal za najmočnejšo duhovno vez med Hopkinsom in anglikansko Cerkvijo. Pesem opeva moč vere in duhovnosti, s pomočjo katere lahko tudi v trpljenju ali prav po njem pobira sadove. *Črka*: mišljeno je dobesedno,

neduhovno branje Svetega pisma. Prim. *Drugo pismo Korinčanom* 3,6. *bodičevju ... iskati*: prim. *Evangelij po Luku* 6,44: »Vsako drevo namreč spoznamo po njegovem sadu. Smokev ne obiramo s trnja in grozdja ne trgamo z robidovja.« *Ko sejalac ... korenin*: prim. *Evangelij po Mateju* 13,4-7: »Ko je sejal, je nekaj semen padlo ob pot. Priletele so ptice in ga pozobale. Drugo seme je padlo na kamnita tla, kjer ni imelo veliko prsti. Hitro je pognalo, ker ni imelo globoke zemlje. Ko pa je sonce vzšlo, ga je ožgalo, in ker ni imelo korenine, se je posušilo. Spet drugo je padlo med trnje in trnje je zraslo ter ga zadušilo.« *nahrani pet tisoče ljudi*: prim. *Evangelij po Luku* 9,16-17: »Tedaj je vzel tistih pet hlebov in dve ribi, se ozrl v nebo, jih blagoslovil, razlomil in dajal učencem, da so jih delili med množico. Vsi so jedli in se nasitili.« Prim. *Evangelij po Luku* 9,14: »Bilo pa je okoli pet tisoč mož.« *in ni želel ... krilih*: prim. *Evangelij po Mateju* 26,53-54: »Ali misliš, da ne morem prositi svojega Očeta in bi mi takoj dal na voljo več kot dvanajst legij angelov, toda kako naj se potem izpolnijo Pisma, da se mora tako zgoditi?«

»On sušo je odpravil starodavno«

Pesem je nastala julija 1864, ko je Hopkins v Oxfordu študiral grščino in latinščino. Številne aluzije na Biblijo so iz psalmov in Matejevega evangelija. *On sušo ... suhih tleh*: prim. *Psalm* 107,35: »Spremenil je puščavo v vodno površino, / suho deželo v izvire voda.« *Dal mi je v usta*: prim. *Psalm* 40,4: »Dal mi je v usta novo pesem, / hvalnico našemu Bogu.« *ne bom umrl*: prim. *Psalm* 118,17: »Ne bom umrl, ne, živel bom / in pripovedoval o GOSPODOVIH delih.« *Gospodovo rešitev uzrem*: prim. *Eksodus* 14,13; *Izaija* 52,10; *Evangelij po Luku* 2,30. *S poveslom ... žitnico*: prim. *Evangelij po Mateju* 13,30: »Pustite, naj oboje skupaj raste do žetve. Ob času žetve pa porečem žanjcem: Zberite najprej ljuljko in jo povežite v snope, da jo sežgemo, pšenico pa spravite v mojo žitnico.« *ko žito ... pojó*: prim. *Psalm* 65,14: »Trate se oblačijo z ovcami, / doline se ogrinjajo z žitom; / vzklikajo od veselja, tudi pojejo.«

Nebes pristan

Pesem je nastala leta 1864 in njena prva različica nosi naslov *Reš (Počitek). izviri*: »springs« (angl.) lahko pomeni izviri ali pomladi. Pesem se navdihuje pri Tennysonovi *Morte d'Arthur*, v kateri beremo: »Where falls not hail, or rain or any snow.« (»Kjer ne pada ne toča ne dež, niti sneg.«)

Za sliko svete Doroteje

Pesem je bila napisana leta 1864, njena razširjena različica z naslovom *Lines for a Picture of St. Dorothea*, v kateri je že opaziti poskuse odskočnega ritma, pa nekaj let kasneje. Najverjetneje se nanaša na sliko, ki prikazuje sv. Dorotejo tik pred vnebovzetjem, obdano s sadjem in cvetjem. Mnoge podobe nakazujejo Hopkinsovo ljubezen do lepote narave in kozmosa. *Sv. Doroteja*: po

mnenju hagiografov je svetnica živila v času vladavine cesarja Dioklecijana. Zaradi pripadnosti krščanski veri jo je guverner Cezareje v Kapadokiji mučil in dal obglaviti. Doroteja je na vprašanje, kje je Kristus, odgovorila, da vsepovsod in da nas vabi v nebesa, kjer »je drevje vedno polno sadja, kjer cvetijo bele lilije in so vrtnice vedno v cvetu; kjer so polja zelena, gore valovijo v sveži travi in pomlad večno žubori«. Pravniki Teofil jo je tik pred usmrtno zbadljivo prosil, naj mu iz nebes prinese jabolka in vrtnic. Po njenem obglavljenju naj bi se pojavil angel v podobi lepega mladeniča in Teofilu izročil tri jabolka in tri vrtnice. Ta se je po neverjetnem dogodku pokesal in spreobrnil v krščanstvo.

Začetek konca

Pesem iz leta 1865 je v rokopisu podnaslovljena z *A neglected lover's address to his mistress* (Nagovor zavrženega ljubimca svoji dragi). Prvič je bila objavljena leta 1935 v reviji »The Criterion«. *konjunkcija*: astrološki izraz za enega od možnih aspektov, tj. kotnih razdalj med dvema planetoma glede na njihov položaj na astrološki karti. Planeti vplivajo drug na drugega, tako da se njihov pomen spreminja glede na odnos, ki ga imajo z drugimi planeti. Konjunkcija se nanaša na način povezovanja dveh planetov, ki sta na isti stopnji nebesne dolžine, kar ima lahko negativen ali pozitiven učinek. Gre za aspekt združitve, srečanja. *opozicija*: astrološki izraz za enega od možnih aspektov. Ko sta dva planeta v opoziciji, se skušata izničiti. V tem primeru Saturn, katerega psihološke implikacije so strogost, melanholija in zadržanost, izničuje učinke Venere, ki so ljubezen, užitek in lepota. *Kraljica zvezd*: Venera.

»Glej, pomlad prihaja«

Pesem je nastala junija 1865 in upesnjuje zavedanje lirskega subjekta, da je spoznanje Boga prišlo pozno, kar je vredno obžalovanja; obenem pa to spoznanje lahko razumemo tudi kot zavest o srečni krivdi, ki omogoča globlji uvid v resnico. *Tišto seme ... posejal*: verz se nanaša na priliko o sejalcu. Prim. *Evangelij po Mateju* 13,1–9. Nekateri razlagalci pesem interpretirajo v smislu Hopkinsove spreobrnitve v katolištvo.

»Molitve mi trčijo ob bronasto nebo«

Pesem je nastala septembra leta 1865, zabeležena je v oksfordskih zvezkih. Upesnjuje občutja skrajnega obupa, tesnobe in frustracije, ki so značilni za t. i. sonete nesreče (*terrible sonnets*) iz poznega obdobja (1885–1889), med katere sodijo znameniti *Carrion Comfort*, *'I wake and feel'*, *'My own heart'* in drugi. Tema pesmi je stanje grešnosti kot odsotnosti Boga, ki vodi k bolečemu samoizpraševanju pa tudi zavedanju nemoči molitve pri priklicevanju Boga. *bronašto nebo*: metafora bronastega neba je iz Svetega pisma in označuje prekletstvo, ki je posledica greha, Božjo

kazen nad neposlušnim ljudstvom. Prim. *Devteronomij* 28,23 in *Levitik* 26,29. *bitka z Bogom*: po vsej verjetnosti aluzija na Jakobov boj z Bogom. Prim. *Geneza* 32,25-30.

»Naj Ti bom«

Pesem je nastala oktobra leta 1865. Vsekakor drži, da pesmi ne moremo zvesti na zunanje avtobiografske okoliščine, vendar po mnenju nekaterih razlagalcev te vrstice opevajo Hopkinsovo predanost rimskokatoliški veri, o kateri je začel intenzivno razmišljati in pisati prav v tem času. Podobe opozarjajo na Hopkinsovo ljubezen do glasbe, ki jo je gojil vse življenje, najbolj intenzivno pa po zaključku študija v Oxfordu, ko se je začel učiti violino. Iz pesmi vejejo toplina, neposrednost in lahkotnost, ki jih bomo zaman iskali v poznih delih. *avtentična kadenca*: vrsta kadenca, pri kateri osnova napravi korak kvinte navzdol ali kvarte navzgor. *dominanta*: najmočnejše zvoneča kadenca; zveza akordov, kjer dominantnemu akordu sledi tonični.

Hiša na pol poti

Pesem je nastala leta 1865 in po mnenju nekaterih razlagalcev upesnjuje Hopkinsove dvome o anglikanski Cerkvi, ki kot nacionalna religija ni zadovoljevala več pesnikovih pričakovanj in potreb. Kot vse Hopkinsove pesmi pa se tudi pričujoča upira redukciji vsebine na avtobiografska in zgodovinska dejstva, ampak odpira možnost večplastnega branja. V pesmi je mogoče najti aluzijo na duhovno pot praočaka Elije, ki s prvoosebno pripovedjo lirskega subjekta postane duhovna pot slehernika. *Hiša na pol poti*: po mnenju nekaterih urednikov Hopkinsovih pesmi domnevno metafora za anglikansko Cerkev kot vmesno postajo med ateizmom in katolištvom. *Ljubljeni*: dobesedno Ljubezen, ki se nanaša na Kristusa, zato je v izvirniku in v prevodu uporabljena moška oblika zaimka. *Ljubezen ... gora*: prim. *Eksodus* 25,40; *Pismo Hebrejcem* 8,5. *egiptovski tršt*: prim. *Druga knjiga kraljev* 18,21: »Zdaj, glej, se zanašaj na ta nalomljeni trstovec, na Egipt, ki se vsakemu, ki se opre nanj, zadere v dlan in jo predre. Tak je faraon, egiptovski fant, za vse, ki se zanašajo nanj.« *trta*: mišljena je vinska trta kot simbol Kristusa. Prim. *Evangelij po Janezu* 15,1-5: »Jaz sem resnična vinska trta in moj Oče je vinogradnik. Vsako mladiko na meni, ki ne rodi sadu, odstrani; in vsako, ki rodi sad, očiščuje, da rodi še več sadu. Vi ste že čisti zaradi besede, ki sem vam jo povedal. Ostanite v meni in jaz v vas. Kakor mladika ne more sama roditi sadu, če ne ostane na trti, tako tudi vi ne, če ne ostanete v meni. Jaz sem trta, vi mladike.« *Mir in hrana*: domnevno gre za aluzijo na Elijevo pot na goro, na katero ga je poslal Gospod. Prim. *Prva knjiga kraljev* 19,8: »Vstal je, jedel in pil in v moči tiste jedi potoval štirideset dni in štirideset noči do Božje gore Horeb.«

Habit popolnosti

Pesem je domnevno nastala januarja 1866, par mesecev pred spreobrnitvijo. Opeva vrline meniškega življenja: ponižnost, uboštvo ter zoperstavlja čutno spoznavanje sveta duhovni poti, ki za svojo polno uresničitev zahteva preseganje oziroma zanikanje čutnega. *Luč neušvarjena*: gre za t. i. *lux increata* in pomeni kreativno energijo božjega uma. *z zlatom tlakovane poti*: nanaša se na cesto iz suhega zlata. *Gospodu ... roké*: v izvirniku se verz domnevno nanaša na postavljanje ciborija s hostijami v tabernakelj in iz njega. Prim. *Razodetje* 21,21. *Barve lilij*: prim. *Evangelij po Mateju* 6,28–29: »In za obleko, kaj skrbite? Poučite se od lilij na polju, kako rastejo. Ne trudijo se in ne predejo, toda povem vam: Še Salomon v vsem svojem veličastvu ni bil oblečen kakor ena izmed njih.«

Nondum

Pesem sodi v osebno religiozno liriko in je nastala leta 1866, ki je tudi leto Hopkinsovega spreobrnjenja v katolištvo. Pesmi in spisi iz tega obdobja opozarjajo na naraščajoči dvom v protestantsko vero in navdušenje nad katoliško. Zelo močan je bil v tem času osebnotni in pesniški vpliv Johna Henryja Newmana, vodje oksfordskega kroga. 8. in 9. kitica pesmi *Nondum* aludirata na Newmanovo himno »Lead, kingly Light« (»Vodi me, nebeška luč«). *Nondum*, lat. »ne še«. *brezno kliče breznu*: prim. *Psalm* 42,8: »Brezno kliče breznu, / glasu tvojih slapov; / vsa tvoja butanja in tvoji valovi / so šli čez mene.« *Roko ... ušta*: prim. *Job* 21,5: »Obrnite se k meni in ostrmite, / položite si roko na usta!«

Velika noč

Pesem je domnevno nastala leta 1866. *posoda*: prim. *Evangelij po Marku* 14,3. *narda*: rastlina iz družine baldrijanov, ki raste na pobočjih Himalaje; iz nje so pridobivali dišavno olje. Prim. *Evangelij po Marku* 14,3. *prihranil ... vina*: prim. *Izaija* 25,6 in *Evangelij po Janezu* 2,10. *lepoto ... oblek*: prim. *Izaija* 61,3. *las razmršenih*: gre za enega od bibličnih znakov žalovanja. *Išči ... družbi*: prim. *Psalm* 42,5.

Opombe k fragmentom in drugim pesmim

Matjaž Črnivec

Fragmenti so pesniški drobci, ki so jih našli v pesnikovi zapuščini med dnevniki in risbami. Vsi izhajajo iz zgodnejšega obdobja njegovega ustvarjanja, med letoma 1863 in 1865. V izdaji izvirnih besedil so praviloma združeni v skupine pesniških drobcev, ki so nastali ob različnih priložnostih v nekem krajšem časovnem razponu.

Tri druge pesmi, ki sledijo, so iz poznejšega obdobja: prva je iz leta 1879, drugi dve pa iz samega konca pesnikovega življenja. Kot je mogoče sklepati iz oblice osnutkov in različic, gre za besedila, ki jih pesnik ni povsem dokončal.

Vse to gradivo, ki ni bilo namenjeno objavi, nam s svojo fragmentarnostjo in nedodelanostjo na poseben način omogoči vpogled v Hopkinsovo pesniško snovanje. Zdi se, da zaradi odsotnosti avtorske samocenzure, ki je vedno navzoča pri besedilih, ki so namenjena javnosti (četudi samo prijateljem), v teh tekstih še posebej pride do izraza Hopkinsovo eksperimentiranje z jezikom, z ritmom in zvočno podobo pesmi. Na nekaterih mestih se radikalna zgoščenost izraza in svoboda pesniške oblike bližata poznejši moderni poeziji, v kratkih fragmentih pa od daleč spominjata celo na japonsko haiku pesništvo. Kolikor je znano, Hopkins slednjega ni poznal, vendar ga z njim družijo neko posebej močno, skorajda transcendentno občutje, ki se pesniku najpogosteje vzbudi ob poglobljenem motrenju narave. Omenjena odprtost, ali bolje dosledna naravnost k presežnem, pomembno opredeljuje svobodo Hopkinsovega ustvarjanja in njegovo eksperimentiranje: to nikakor ni namen samo sebi, kot se nam lahko dozdeva ob marsikateri modernistični stvaritvi, ampak je nasprotno posvečeno doseganju spremembe v zaznavanju sveta, »vntranjanju« (*inscape*), ki omogoča novo, lahko bi rekli mistično izkustvo resničnosti.

Glede na to, da so besedila natisnjena skupaj z angleškim izvirnikom, se slovenski prevod osredotoča na dosledno prenašanje pomenske razsežnosti, medtem ko je bogata zvočnost in ritmičnost Hopkinsove poezije v slovenskem besedilu pretežno le nakazana.

(Fragmenti I) »Veter, ki gre urno mimo«

Fragmenti, ki so nastajali ob različnih priložnostih od konca leta 1863 do aprila 1864. Fragment (ii) se verjetno navezuje na Sofoklejevo dramo *Ajant*.

»– Grič, / nebesa«

Pesniški drobec, ki v izdaji izvirnih besedil sicer ni uvrščen med skupine fragmentov. V Hopkinsovih zapiskih se nahaja pred risbo, datirano 22. julija 1864.

»Daljava, / dreves maroge«

Še en samostojen drobec, nastal med 22. in 25. julijem 1864.

(Fragmenti II) »Grmovje, odeto z runom na debelo«

Fragmenti iz avgusta in septembra 1864. (i) Avtorjeva različica: *Grmovje, z runom prekrito, kakor uho španjela*. (iv) *okrogla* ali *koničašča*: dobesedno *osrediščena*. (v) *lok*: verjetno je mišljena mavrica.

(Fragmenti III) (Zvezde)

Dve skupini fragmentov, ki sta nastali v septembru 1864. Prvi del je tematsko vezan na videnje nočnega neba.

(Fragmenti IV) »Ona konce krhkih popkov drobi«

Raznovrstni pesemski drobci, nastali oktobra in novembra 1864.

(Fragmenti V) »Sonce, pravkar vzšlo«

Fragmenta iz marca oziroma aprila 1865.

Jutranja, opoldanska in večerna daritev

Pesem se je ohranila v več rokopisih, nastala je v Oxfordu avgusta 1879. Vzporeja tri obdobja človekovega življenja s tremi daritvenimi dejanji dnevnega liturgičnega ritma. *srebrni pepel*: prispodoba sivih las.

(Jesenove veje)

Pesem je verjetno nastala leta 1887, naslov je predlagal pesnikov prijatelj Bridges. Kakor je razvidno iz korespondence, se je Hopkins že zgodaj navduševal nad jesenovimi drevesi. V ospredju pesmi je stikanje tuzemskega in presežnega, ki se pesniku razkriva ob pogledu na drevesne veje. Ohranjenih je več osnutkov, med katerimi je tudi prevedena, daljša različica pesmi s spremenjenim koncem.

Epithalamion

Ta hvalospjev zakonskemu stanu je bil namenjen pesnikovemu bratu Everardu, ki se je poročil aprila 1888. Osnutek pesmi je napisan na izpitnem papirju Irske kraljeve univerze, kar kaže, da jo je Hopkins začel pisati med nadziranjem študentov pri izpitu. Zdi se, da mu je pozneje zmanjkalo navdiha, da bi jo dokončal.

ODE STISKAM JEZIKA IN STISKAM SRCA

Veno Taufer

Usodi pesnika Gerarda Manleya Hopkinsa bi težko našli primerjavo, pa ne toliko življenjski, ki nikakor ni bila lahka, vendar ne posebej izstopajoča, marveč po docela pesniški plati. Bil je pesnik s takšnim darom, kakršnemu čas ni bil ravno naklonjen. Njegove pesmi iz mladeniške dobe, časa študija v Oxfordu, ne razkrivajo obljub, da bi se utegnil iz mladega pesnika razviti kaj več kot opazen »minor poet« viktorijanske dobe. Pretežno alegorične pesnitve vendar tu in tam dajo slutiti poleg oblikovne in stilske nadarjenosti posebno nagnjenje do jezika, do besed s podrobnejšimi, nazornejšimi pomeni in do ritma, ki se skriva v jeziku. Ta poezija vendarle še ni stopila na izvorno in docela njemu lastno pot, ki se je Hopkinsu odprla z razkritjem, točneje polno sprostitvijo in pristopom do darov, ki so že bili položeni vanj in v njem pesniško nezavedno tleli, čakali, da se osvobodijo, izbruhnejo v pesmih, ki so bile daleč pred svojim časom. Toda to se je zgodilo šele potem, ko se je Hopkins pesnjenju odpovedal in za sedem let kot pesnik obmolnil. A v tem obdobju intenzivnega teološkega študija je po petih letih v oxfordski knjižnici po naključju odprl knjigo pomembnega srednjeveškega filozofa in teologa Dunsca Scota in razmišljanja tega očeta sholastičnega »realizma« so mu dokončno pomagala utemeljiti njegovo poetiko. Ne le kot pesniku, marveč tudi kot teologu. Potrdila so mu smisel za posamezno, za resničnost, kar mu je kot pesniku pomenilo tudi pričevanje o resničnosti, kot teologu pa pričevanje o neskončni pisanosti, različnosti Božjega stvarjenja. Prav v tem času se je srečal tudi z valežansko poezijo in njenimi stilnimi, verzniimi, ritmično jezikovnimi značilnostmi – aliteracijo, bogastvom konzonantnih in sploh glasovnih tokov, energijskimi močmi v jezikovnem ritmu verza, pesmi. Odkril je silovitost svojega »odskočnega ritma«. Podrobneje o tem kasneje, a za začetni vtis pogled na nekaj

verzov ene ekstremnih stvaritev pesniške moči in poetoloških zamisli Hopkinsa, na opis pesnikovega doživetja mladega irskega *Orača Harryja*:

Trde ko grčaste ojnice, okrog dih žar sopari
zlatastega puha; jasli reber; izdolbeni boki; gladka
vrvasto spletena stegna; kolensko pesto; in cevasta kraka –
glava in stopala, pleča in kraka –
budnost sivega očesa dobro, eno moštvo, v eno vleko jih krmari;
drže pritisk. Vsakega uda ko nasip rjava, njegova žila
zdaj zvozlana, zdaj izsesana ali upadla –
nabrekla ali upadla –,
a čvrsta ko brezova šiba, ve, ko na ukaz, kam pripada
in upodablja, v tkivu, kakšno delo kako naj opravi –
svoje mišično delo kje naj opravi.

Nanj se naslanja, Harry sklanja, glej. Hrbet, komolec in gibki pas,
vse podrhteva z valjanjem pluga; ...

»Mučena« sintaksa, neobičajno izostrene metafore in metonimije, tako rekoč fizično »otipljiv« jezik, sunkovito kopičenje besed, zasopli tok ritma, vse to ustvarja občutek strastnega upodabljanja kot kakšne divje, komaj krotene poteze slikarske strasti na primer kakega van Gogha. Pomisel na primerjavo s slikanjem se izkaže za utemeljeno, saj govori pesnik v nekem pismu, da je hotel, da bi bil orač »živa postava pred očmi uma«. Se pravi, da naj besede čutno nazorno dobesedno oživijo objekt lirskega upodabljanja. Toda Hopkinsov namen nikakor ni bila nekakšna naturalistična slika. Njegov namen je bil, nasprotno, prikazati skrajno dinamično dogajanje. Še več kot to – ker so besede tudi ritmični gradnik, v istem pismu Hopkins govori, da je ta pesem mnogo bolj kot za branje namenjena glasnemu recitiranju, celo s sodelovanjem zbora. To je več kot jasen namig na odločilno vlogo ritma pesmi, burnega strujanja jezikovne gradnje. To strujanje se na koncu pesmi tudi simbolno združi z valovanjem telesa, mišic,

oračevih las, nog in izoranih brazd v iskrivi studenčni curek skupnega obračanja. Človek – orač tako postane docela del fizičnega sveta, ena izmed individualizacij, različnosti, »pisanosti« in »marogavosti« stvarstva. Ta jezikovna zagnanost do strastno preciziranega detajla je prava pesniška ekstaza, hkrati pa najgloblja religiozna vznesenost s to individualizacijo se približati Božjemu. To je tista točka, kjer se srečujeta oba pola Hopkinsa: strastnega, čutno doživljajočega pesnika in asketskega, fundamentalnega vernika. To je točka vere in dvoma, stisk (samo)spraševanja, izvir njegove poezije. V najčistejšem izbruhu je rodil njegove najmočnejše, »temne« stvaritve, pesnitve notranjih muk.

Ta poezija osuplja s svojo jezikovno–stilno silovitostjo kot v angleški poeziji le še redki ustvarjalci. Spomnimo se kakega Donna, Blakea, vendar ne da bi primerjali. G. M. Hopkins je zasedel mesto izjemno pomembno vplivnega pesnika, pa kljub temu ga del kritike, toda že nekako s slabo vestjo, še zmeraj prišteva med »manjše velike pesnike«, kar za pravo doživljanje njegove mogočne poezije tudi izven angloameriškega literarno zgodovinskega kroga nima nikakršne vloge. Znotraj tega kroga pa je očitno, da se poezija v tako radikalni jezikovni, stilni in ritmični ekstremnosti, kakršno srečamo pri Hopkinsu, ni več vrnila.

Tako je Hopkinsov fenomen paradoks posebne vrste v angleški moderni poeziji: ob Poundu, Eliotu in komaj še katerem imenu predstavlja njegovo pesništvo najpomembnejši vpliv v 20. stoletju. In to kljub dejstvu, da ga vsaj oba omenjena pesnika ob svojem začetku sploh nista poznala. Hopkinsov vpliv se začne šele z izidom njegove prve in edine knjige pesmi, ki jo je njegov prijatelj, pesnik Robert Bridges objavil leta 1918. In to so bile (če ne upoštevamo nekaj redkih mladostnih objav v študentskih publikacijah) sploh šele prve objave Hopkinsovih pesmi – tri desetletja po smrti avtorja, ki za življenje iz svojega pesniškega dela najprej ni mogel, kasneje tudi ni zmozel poguma karkoli objaviti ... Tedaj je knjiga vnesla med angleške pesnike nemir in utrip, ki se nista polegla vse do danes, kvečjemu narobe: ni pesnika, ki ne bi bil tako ali drugače dedič ali dolžnik tega strastno

v jezik zaljubljenega genija. Ob obeh omenjenih utemeljiteljih angleškega (in ameriškega) modernizma je Hopkinsova poezija zaznamovala tudi druge vodilne avtorje 20. stoletja, kot so bili W. H. Auden, S. Spender, Cecil Day Lewis, Dylan Thomas ali sta zdaj denimo nobelovec Seamus Heaney ali metafizični Geoffrey Hill, da številnih ameriških pesnikov niti ne omenjamo. Pesnik Stephen Spender je zapisal, da je Hopkins kljub vsej svoji popolni neposnemljivosti – nenehen kvas v angleškem pesništvu.

Gerard Manley se je rodil leta 1844 kot najstarejši izmed devetih otrok v meščanski družini. Družina je gojila glasbo in slikarstvo. Oče, zavzet anglikanec, po poklicu pomorski zavarovalniški agent, je bil avtor priročnikov za ladjarje, a tudi pisatelj in pesnik, ki so ga privlačili nenavadni intelektualni in psihični problemi; mati je bila globoko religiozna in nagnjena h kontemplaciji. Dva Gerardova brata sta postala kasneje poklicna slikarja, on sam je bil tudi izvrsten risar. V šoli je zmagal na pesniškem tekmovanju, poezijo je pisal tudi v Oxfordu, kjer je študiral grščino in latinščino (na svojo latinsko verzifikacijo je bil ponosen). Vse svoje pesmi pa je s simbolno gesto uničil (njegovi prepisi so se večinoma ohranili med papirji prijateljev), ko je – že med študijem v znamenitem oxfordskem Newmanovem krogu konvertit v katolicizem – po najodličneje zaključenem študiju leta 1867 vstopil v jezuitski red. Deset let zatem je bil posvečen v duhovnika.

Sedem let po vstopu med jezuite, ni napisal nobenega verza, vendar se je med svojim teološkim študijem v severnem Walesu intenzivno ukvarjal tudi z valižanskim jezikom in študijem stare in bogate valižanske pesniške tradicije. Ob staroangleški pesniški tradiciji, ki ga je jezikovno in stilno inspirirala in je sodil, da je angleščina v elizabetinski dobi izgubila svojo naturnost – češ da je zapustila pot, kot jo je bilo načrtalo njeno pesništvo z *Beowulfom* in da je jezikovno podleglo normansko francoskim in latinskim vplivom –, je Hopkinsa prevzela zahtevna valižanska stara pesniška praksa, zlasti notranjega rima in konzonantnega aliteriranja (*synganedd*). Ves čas je pisal dnevnike (kar je nadaljeval tudi vsa leta

kasneje), v katerih je z največjo jezikovno skrbnostjo in natančnostjo zapisoval ne le svoja razmišljanja, marveč posebej tudi še tako neznamna doživetja narave in svoja opažanja. Marsikaj iz teh zapiskov je dobilo odmev v njegovih verzih.

V času študija je bilo za Hopkinsovo poezijo odločilno, da je naletel na star latinski tisk *Opus Oxoniense* srednjeveškega teologa in filozofa Dunsca Scota (1265 –1308). Jezuitskemu učenju je bil sicer bližje teolog Tomaž Akvinski, ki je učil, da je posamično, individualno v resnici nespoznavno, znano nam je le univerzalno – toda Hopkinsa je prevzel nauk Dunsca Scota, ki je, nasprotno, sodil, da je prav individualizacija, »oposameznjenje« različnosti dokončna izpolnitev, da je to tisto, kar ustvari »totošt«. Prav ta »totošt« – »haecceitas« s filozofskim poimenovanjem tega filozofa – je torej tisto, kar je neločljivo v slehernem bitju ali stvari, neodtujljivo v slehernem fenomenu. Še več: ta škotski filozof je namreč prav tako trdil, da je individualno, »totost«, mogoče nemudoma spoznati z umom, ker hkrati sodeluje tudi s čuti. Tako je Hopkins – še precej pred kasnejšimi, razen sebi sodobnimi začetniki francoskega modernizma, kaj šele kakršnim koli pesnjenjem v sočasni viktorijanski poeziji – razvil razumevanje, da je pesniško dojemanje *hkratno* dojemanje z vsemi čuti. To prepričanje, točneje takšno doživljanje sveta in njegovih pojavov je postalo sama srčika njegove pesniške izkušnje in je v temelju vse Hopkinsove poetike in njegovega pesniškega ustvarjanja.

Pesnik je iz svojega študija Dunsca Scota izpeljal svoji temeljni zamisli *inscapea* in *instressa*. Obe besedi sta Hopkinsova neologizma in v bistvu zgolj opisno prevedljivi. *Instress* naj bi pomenilo in tudi je pesniku pomenilo marsikaj, v bistvu pa neko močno izkušnjo, ki prevzame človekovega duha in njegove čute. V tem je videl neko moč ali energijo, ki oživlja *inscape*, kar je že spet Hopkinsov izum. Pri obeh besedah je skupna predpona *in* (sl. v), ki nas usmerja noter, v subjekt in/ali objekt. Toda v bistvu posebljenja v modernem pesnjenju, kar je prav tako tudi Hopkinsovo razumevanje, gre seveda za subjektivizacijo tudi objekta. *Instress* si torej morda lahko razlagamo kot doživetje IN doživljanje, vtis IN vtiskovanje,

občutek IN občutenje, kot nekaj, kar v nas vstopi in v nas (za)živi, nas naredi razpoložljive, odprte. In vir tega doživljanja ali pesniškega izkustva je Hopkinsu omogočalo tisto, kar je poimenoval *inscape*. (Za analogijo bi n.pr. seascape recimo prevedli morski motiv, pokrajina, marina; landscape pokrajina, pejzaž). Beseda je docela neprevedljiva v vseh različnih pomenih, v katerih jo je uporabljal. *Oxford English Dictionary* pozna in našteva samo primere Hopkinsove rabe in navaja, da mu je to pomenilo: »individualno ali bistveno lastnost stvari; edinstvenost opazovanega objekta, prizora, dogodka«. Mogoče je našel najbolj jedrnat opis H. W. Gardner: »živa mentalna podoba«. Morda nismo pesniku predaleč, če skušamo razumeti *inscape* kot notranjo podobo ali podobo navznoter, pri čemer, skratka, dobi pojem še transcendentne oziroma tudi metafizične pomenske nianse.

Teološko, filozofsko, predvsem pa poetološko je bilo torej za Hopkinsa srečanje s srednjeveškim mislecem odločilno. Kategorija Dunsca Scota o oposameznjenju, individualizaciji slehernega fenomena, o »totosti« stvari in bitij, je dokončno, naj še enkrat poudarimo, pomagala odpreti pesniku vrata v njegov lastni pesniški svet. Njegovo najsi še tako metafizično doživljanje je dobilo svojo lastno, nadvse fizično, čutno nazorno, »oposameznjeno«, v njem izkustveno in umetniško uresničeno »mentalno podobo«.

Pesniški molk, med katerim je doživljal hude psihične in telesne zdravstvene krize – ni si težko predstavljati, da je bil ta molk, ki si ga je naložil, zanj, rojenega resničnega pesnika, prava muka, je pretrgal ob dogodku, ki ga je močno pretresel, prizadel tudi v njegovi globoki verski predanosti. Zgodilo se je ob nesreči nemškega parnika, ki je v vihnem decembrskem vremenu nasedel na sipinah ob ustju Temze. V neurni noči s snežnim metežem je umrlo več kot pol potnikov in članov posadke. V valovih je našla smrt tudi skupina petih redovnic, ki so se ob razpustitvi samostanov v tedanji Nemčiji za časa Bismarckovega režima napotile v Ameriko. Tudi na prigovarjanje njegovega redovnega predstojnika je Hopkins napisal svojo prvo pomembno umetnino, daljšo pesnitev o *Brodolomu Deutschlanda*.

Pesnitev, za katero je pesnik sam dejal, da ni namenjena za lahko razumevanje, je tako po obliki, izrazu, stilu in ritmu nadvse neposredna podoba duševne stiske, ki jo je pesnik doživel ob spraševanju, zakaj muke in smrt nedolžnih – in iskal odgovora v odgovornosti Boga, stvarnika tudi (na)silnih, uničujočih moči narave, za nesrečo, in v zgledu Kristusovih muk in smrti. Pesnitev je osredinil na mističnem doživljanju vere in prihajajoče smrti »sloke nune«, ki je sredi viharja in butanja valov in klicev ljudi v smrtni stiski – kot so pripovedovali preživeli – visoko zravnana klicala Kristusa. Ta Hopkinsova pesem bi v marsičem zdržala primerjavo s kakšnim Dantejevim spevom in silovitim mističnim navdihom pesnika *Božanske komedije*.

Predvsem pa je v pesnitvi prvič združil temeljne elemente svoje edinstvene in nove poetike: »novi ritem«, svojo dikcijo vtiskanja narave v človekovo notranjost, »fizično«, konkretno nazornost jezika, njegovo pogovorno neposrednost, zgoščenost in ritmično in sintaktično »natrganost«, »preskočnost«, skupaj s svojo globoko osebno doživljano krščansko filozofijo. Hudo »nerazumljiva« in novotarska poema ni naletela na naklonjenost pri uredniku redovnega mesečnika, ki je ni mogel spraviti v kontekst pretežno sentimentalnih nedeljskih verzifikacij. Prav tako tudi dve leti kasneje ne neka druga pesem, kar sta bila edina poskusa Hopkinsa, da bi prišel v javnost (kasneje ponudbe prijateljev, da bi kako pesem objavil, ni sprejel).

Vendar zdaj ni več molčal. Zadovoljil se je s tem, da je pesmi kot izraze ali oblikovanja nekih zahtevnih, kompleksnih izkušenj, doživetij narave in sveta ter svojega mučenega notranjega življenja pošiljal prijateljem, predvsem Robertu Bridgesu, s katerim je prijateljeval že iz prvih študentskih dni. Ta pisma prijateljem, dnevniški zapiski in pa pridige predstavljajo bogato dopolnilo njegovi poeziji.

Ob številnih prijateljskih ugovorih pri njegovih pesmih, da so ritmično »čudne«, oblikovno neprimerne itd., da uporablja nerazumljive ali nenavadne besede, da prelamlja podobe ali skače iz ene v drugo in jih nepregledno kombinira itd., je

najprej zmeraj poudarjal, da jih je treba »brati z ušesom, ne z očmi«. To moramo razumeti globlje, kot to izjavo le preberemo. Dejansko je ob ustvarjanju pesmi mislil, kako je treba njegove besede, asonance, aliteracije, verze, zgoščanje in trkanje akcentov, vokalov, konzonantov, ritmičnih sklopov *slišati*, stil, ritem jezika brati »na glas«. Gre namreč za to, da je pesnik, ki je imel resnično nenavaden in silovito senzibilen dar oziroma občutek za jezik, besede, zvoke, imel tudi redko in neizmerno dragoceno zmožnost, da je znal in zmožel oblike, barve in občutenja stvari in dogajanj v svetu in v sebi – tako rekoč otipljivo in fizično slišno, do kraja čutno nazorno ubesediti v pesniških podobah, v jeziku, stilu, ritmu svojih verzov.

Hopkins se je že od otroških let (v dnevnik si je n.pr. zapisoval besede z glasovnimi skupinami *kr* in *gr*, da bi odkril zvezo med zvokom in pomenom) pa do smrti – o tem je nešteto pričevanj v zapisih opažanj v njegovih dnevnikih – strastno zanimal za fizično podobo fenomenov sveta, njegovih oblik, barv, zvokov. Lahko bi celo rekli, da je s tem, ko je s svojo »jezikovno« poezijo stopil navidezno za korak »nazaj«, svojo poezijo in pesništvo sploh v resnici pognal z novo energijo daleč naprej, zakaj vrnil ga je k prvotnim jezikovnim izvirom.

Hopkins ni le eden najmočnejših religioznih, točneje mističnih pesnikov, prav tako ne le osupljivo izvirno angleški tako imenovani *nature poet*, »pesnik narave«, marveč je s svojo pesniško inovacijo jezika, ritma, stila, poetike umetniško izoblikoval, dorekel – kot pesnik, umetnik tisto, kar kot jezuitski duhovnik ni mogel, namreč do kraja, do vseh globin in protislovij, vznesenosti in muk, svojo osebnost. Nenehno jo je gnal v (samo)spraševanje o vsem, kar se ga je dotikalo, v čemer se je občutil.

To silovito zanimanje je bilo pri njem izkustveno, pesniško ustvarjalno, filozofsko in teološko temeljeno. Seveda je strast do raziskovanja delil tudi s splošnim znastvenim duhom svojega časa in sodobnikov. Vendar je skrivnost prepričljivosti tega izkustva v njegovi po eni strani zelo čutni naravi, skrajno izostreni čutni dojemljivosti, ki se je družila, dvobojevala z drugo, tej hudo

nasprotno platjo njegove osebnosti: misticizmom, spiritualnostjo in strastnim asketizmom.

Iz te napetosti črpa Hopkinsova poezija svojo umetniško moč in je prepričljiva. In presunljiva. V njegovem oblikovanju silovite poetične napetosti med čutnim svetom in duhovno askezo: v izpovedovanju uživanja sveta, vseh stvari, ki so »nasprotne«, vsega, kar je enkratno, in zategadelj »je nestanovitno«, in, na drugi strani, muk zaradi ustvarjalne frustracije, občutkov odtujenosti, zapuščenosti od Boga, duhovne in telesne nemoči. Od tod izvira njegova zagnanost po »začutenju«, »vtiskanju«, »vnوترanju sveta« ... po »vsnovljenju« v jeziku, v »nepoetičnem«, govornem ritmu, ki ga je imenoval »odskočni ritem« (*sprung rhythm*, ko je odločujoča zgostitev različnega števila zlogov v en poudarek), v vsem tem se kaže njegova težnja, da bi v tako rekoč »neestetičnem« jeziku – upesnil vse te neskončne in protislovne lepote sveta. Za razumevanje tega in takšnega Hopkinsa je izhodiščnega pomena beseda, ki jo je skoval in je v vseh pomenih, v katerih jo je uporabljal, neprevedljiva: *inscape* – a tako odprta modernemu človeku, ko doživlja vse paradoksnosti v protislovnih celovitostih sveta:

Slava Bogu za marogaste stvari –
za nebo parjenih barv ko lisasta krava;
za rožnate pege po popikani postrvi, ki plava;
živo žerjavico kostanjastih jeseni; ščinkavcev perut;
polje razdeljeno in zloženo – ogrado, praho in plug;
in okrase, orodja in opremo vseh obrtí.
Vse stvari uporne, prvotne, redke, čudne;
karkoli je nestanovitno, pegasto (kako – kdo zna?)
z naglim lagodno; s sladkim kislo; s slepečim motno ...

Kajti pesnik je prepričan, da je življenje v stvarstvu protislovnih fenomenov, v njihovi zmuzljivosti in minljivosti. Njegove pesmi so pravzaprav ekstatične hvalnice in roteče molitve:

Kakšen bi bil svet, če bi bil kdaj oropan
mokrote in divjine? Naj živita,
o, naj ostaneta, divjina in mokrota ...

Vendar enako ekstatično upesnjuje tudi podobe naglobljih, prepadno hudih stisk, ki mu izzvenevajo v presunljivo rotenje:

Najhujše, hujšega ni. Pahnjen globlje od brezna stisk,
nove muke, izkušene od prejšnjih muk, bolj divje tro.
Kje, kje je tvoja tolažba, Tolažnik?
.
O um, um ima vršace; strme stene, navpik
prepadne, nezmerjene. Ne ceni jih,
kdor ni v njih visel.
.
Pošlji dežja, o gospodar življenja, mojim koreninam.

To se ob branju Hopkinsove poezije razkriva še toliko bolj, ko ob svojem strastnem opevanju nians, variant, različnosti, protislovij in paradoksov narave enako zavzeto slavi stvarnika teh pisanih paradoksov. Hopkinsova vera je temeljna, zato zmeraj tudi do kraja dosledno raziskuje različnosti in protislovja v notranjosti in globini fenomenov. Od tod ne le čudovita pesniška moč in prepričljivost v opisih njegovih duševnih ekstaz in muk in stisk, marveč v resnici silovita enotnost, vsezaobjemljivost, ki jo njegovi poeziji dajeta himnična vznesenost nad jezikom s hkratnim obupom in dvomi.

Rekli smo – brez dvomljenja –, da je njegova vera temeljna, vendar koliko to drži do pesnikovih zadnjih globin? Globin, kjer izvira pesniško, kjer se oglasi jezik

in njegovi osnovni gradniški elementi? So to iste globine, kjer vzklije tudi vera? Nobenega dvoma ni, da je to zelo osebno in posameznikovo, torej nedostopno posploševanju. In četudi so to iste globine, so plasti vira prav mogoče različne. Zdi se, kakor da je pesniško primarneje ... Vsekakor požene verovanje kvišku neki duhovni manko in koprnenje, srečanje z začetkom pesniškega pa je precej preprostejše in »prozaično«. Začne se s človekovim prvim srečanjem s svetom in njegovimi fenomeni preko njegovih čutnih zaznav, stikov in reakcij, v čemer je že takoj tudi emocionalna (re)akcija. Tisto, kar se od tega akumulira v besedah, jeziku – tako skozi izkušnje rodov kot individualne izkušnje pesnika – pride do čutno nazorne podobe v pesmi. Posamezniki in dobe skušajo racionalizirati svoje (re)akcije na svet in pojave z modeli – eden teh je bila tudi do poezije pokroviteljska Heglova teorija o »čutnem svetlenju ideje« –, ki se prej ali slej izkažejo za nezadostne; že sama znanost je dokazala, da se sesujejo ali zmaličijo, če vanje dregnemo z zunanjo, agresivno radovednostjo (Heisenberg, Gödel). Poezija je zunaj kroga racionalizacij, poetično ne stopa v polje (raz)umskega v celoti, marveč je temeljno pred njim in onkraj njega v slutnjah, skrivnostih, stiskah posameznikovega uma in njegovih čutnih izkustev ter tako njegovih (re)akcij spričo mnogoobraznosti sveta in pojavov – in izmuzljivosti njihove in njene, poetične, čutno nazorne pripravljenosti za razpoložljivost. Če zmore ostati poezija kot poetičnost čutno nazorno zaslutljivega sveta, skrivnosti fenomenov, ne more drugače, kakor da je odprta, radovedna in – prepuščena večjemu od nje, neizmernejšemu od pesnika. Približuje se mu v izkušnjskem jeziku, ki ni le njegov. Morda si smemo pomagati to nekoliko razumeti s Hopkinsovo pesmijo *Prebrano s Sibilinih lišfov*:

Resen, breztelesen, uravnan, ubran, obokan, obsežen, ... strašljiv
večer sega, da bo prostranost časa, mrliški svečnik noči, drob vsegà, dom vsegà.
Njegov medel roženo rumen soj zavija v zahod, njegov plah plitev roženi
sij navešen v vis

izhiran; najzgodnejše zvezde, davne zvezde, zvezde vodnice, se sklonijo čez nas, zubljenosi nebes. Hira bivanje zemlje, kopni marogavost, razmazana, kali se, kalna, vse zmeda; drugo v drugo se ugreza in tre zdaj vse pozaba, pohaba. Prav očitaš mi, srce: večer naš je nad nami, naša noč golta, golta, in naša poguba bo. Le kljunastoliste veje, zmajsko se po njih vijuga jekleno gladka mrzla svetloba; črno, večno tako črna. Naša zgodba, o naša prerokba! Naj življenje, opešano, ah naj odmota življenje svoje nekoč zmedene pegaste progaste pisanosti, vse na dva motka: dêli, zberi, odvedi vse v dvoje čred, dvoje ograd – črno, belo, pravo, blodno; presodi, sodi, se zmeni le za ti dve; spoznaj le teh dveh svet, kjer le ti veljata, drugo ločeno od drugega; trpljenje, kjer, v trenju sebe, natezah sebe, gole in brez zavetja, misli proti misli ječeče melje.

Ni toliko pomembno, da je pesnika inspiriral *dies irae*, kolikor predvsem njegova temeljna pesniška re-akcija na dogmatični izbris mnogorazličnosti, pluralnosti sveta, na »sesutje« njegovega filozofskega, teološkega in poetološkega »modela«. Seveda ni dvoma, da sprejema »dan kazni«, razsodbo na dvoje, vendar to je tudi in zato predvsem apokaliptični konec sveta, sveta in življenja. Do kraja sta se utrudila, iztrošila, pohabljenata: pisanost, različnost in marogavost – vse izginja v kalužavosti. Vendar pesnik in pesem imata zadnjo besedo – nobenega veselja na eni strani niti obupa na drugi, marveč žalostna vdanost –, predvsem pa neizmerna stiska, muke lirskega subjekta, trpljenje v »trenju sebe«, duha, ki je gol »in brez zavetja«: *misli proti misli ječeče melje*.

Jobovsko ruvanje z Bogom, muka malodušja in stiska duha so temeljni pogojevalci silovitosti pesnikove vere, do katere je bil enako zahteven kot do sebe.

Vse pa je osrediščeno v čutni nazornosti – pomenski, zvokovni, stilni – jezika in ritma pesmi. Ti temeljni nosilci izjemne poetične energije se osupljivo zgoščeno in stilno ritmično ter izrazno čutno nazorno pretakajo v Hopkinsovih, mnogokrat navidezno tako »nesonetnih«, a s prav sonetno silovitostjo nabitih sonetih.

G. M. Hopkins je v angleški poeziji izpričal jezikovno svežino in notranjo moč, s kakršno se lahko meri, po neprimerljivem Shakespearu, a morda, kot smo že rekli, z Johnom Donnom ali Williamom Blakeom. Zato sta tudi mik in prevajalski izziv najbrž podobna.

Po ponavljajočih se psihičnih in telesnih krizah in mukah, ko ga je zmagovalo kronično malodušje, ga mučila strah pred blaznostjo in občutek zapuščenosti od Boga, je leta 1889 umrl v Dublinu, kjer je bil univerzitetni učitelj.

Prijatelju Robertu Bridgesu, zdravniku, ki pa se je docela posvetil pisanju in postal v začetku 20. stoletja celo »poeta laureatus«, gre neminljiva zasluga, da so se pesmi ohranile. Po pesnikovi smrti je večkrat skušal nekaj pesmi objaviti, a upravičeno presodil, da še ni prišel pravi čas. Še celo, ko je objavil knjigo v že omenjenem letu ob koncu prve svetovne vojne, so jo navdušeno sprejeli le modernistični pesniki in nekateri kritiki, n.pr. ugledni I. A. Richards, William Empson ali F. R. Leavis, ki je leta 1932 za tisti čas več kot izzivalno zapisal, da gre Hopkinsu najodličnejše mesto med modernimi pesniki v družbi z Yeatsom, Eliotom, Poundom in Empsonom. Tako so mu že tedaj priznali najvišje mesto in ga, paradoksnih datumskih »zakasnitvi nastopa« navkljub postavili na sam začetek moderne angleške poezije.

Vsako obdobje in skorajda vsi pesniki v anglosaksonski poeziji v 20. stoletju so odkrivali svoje in nove plati Hopkinsove poezije: v vseh treh osnovnih konstitutivnih elementih: v jeziku in njegovem zvokovnem ritmu, v subjektivno globoki, a hudo preizkušani veri, v artikulaciji obupa in stisk. Spenderjeva ugotovitev, ki smo jo omenili na začetku, še zmeraj in zmeraj bolj drži: kvas vre in vzhaja tudi v druge pesniške svetove.

Gerard Manley Hopkins

PESMI